

vooronderzoek
gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

regio Noorderkempen
landbouw-, natuur- en bosgebieden
“Kempische Kleiputten”

nota vooroverleg

23 maart 2016

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding.....	4
3	Doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad van het plan.....	5
4	Planningscontext	6
4.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan.....	6
4.1.1	De bindende bepalingen.....	6
4.1.2	Het richtinggevend gedeelte.....	6
4.1.3	Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur	7
4.1.4	Het afbakeningsproces in de regio Noorderkempen	8
4.2	Relatie met andere beleidsbeslissingen.....	12
4.2.1	Beslissing tot opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan 'Kempische Kleiputten'.....	12
4.2.2	Gewestelijk RUP Klei van de Kempen	12
4.2.3	Afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout.....	13
4.2.4	Ruimtelijke ontwikkelingsvisie nabestemming ontginningsgebied Blak-Meergoor.....	14
4.2.5	Processen en beleidsbeslissingen gekoppeld aan ontginningsgebieden	15
4.2.6	Multi-groeve MER.....	15
4.3	Relatie met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor de speciale beschermingszones (SBZ).....	16
4.3.1	Algemene situering.....	16
4.3.2	Gebiedsspecifieke situering SBZ-H 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats'	17
4.3.3	Planologische attesten voor 'IOK Afvalbeheer' en 'Steenbakkerij Floren'	17
4.4	Relatie met het provinciale en de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen.....	17
4.4.1	Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen.....	17
4.4.2	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Beerse.....	19
4.4.3	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brecht.....	19
4.4.4	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Merksplas.....	20
4.4.5	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Rijkevorsel	20
4.4.6	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Turnhout	21
4.4.7	Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen.....	21
4.4.8	Gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen	22
4.4.9	Verkavelingsvergunningen	22
5	Analyse bestaande ruimtelijke structuur van het plangebied	23
5.1	Situering van het plangebied	23
5.2	Analyse deelstructuren	24
5.2.1	Fysisch systeem.....	24
5.2.2	Agrarische structuur.....	25
5.2.3	Natuurlijke structuur.....	28
5.2.4	Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed.....	39
5.2.5	Structuur vanuit de ontginning van klei en zand.....	40
6	Bestaande feitelijke en juridische toestand	42
6.1	Bestaande feitelijke toestand.....	42
6.2	Bestaande juridische toestand	42
6.2.1	Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	42

7	Verantwoording van het planvoorstel.....	45
7.1	Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven.....	45
7.1.1	Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Noorderkempen	45
7.1.2	Visie en doelstellingen van de 'VLM-studie'	53
7.2	Verantwoording voor opname van de gebieden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.....	54
7.2.1	Deelplan 1 west: De Leeuwerik.....	54
7.2.2	Deelplan 2 centraal-noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide.....	56
7.2.3	Deelplan 3 Centraal Zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei	60
7.2.4	Deelplan 4 Oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoeve.....	62
8	Stedenbouwkundige voorschriften.....	64
8.1	Vertaling naar verordenende stedenbouwkundig voorschriften.....	64
9	Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften.....	75

WERKDOCUMENT

2 Inleiding

Voorliggend document is een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat (Art. 2.2.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening):

- een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is;
- de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichtingen en/of het beheer, en, desgevallend de normen, vermeld in artikel 4.1.12 en 4.1.13 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid;
- een weergave van de feitelijke en juridische toestand;
- de relatie met het ruimtelijk structuurplan of de ruimtelijke structuurplannen waarvan het een uitvoering is;
- in voorkomend geval, een zo limitatief mogelijke opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden;
- in voorkomend geval, een overzicht van de conclusies van (a) het planmilieueffectenrapport, (b) de passende beoordeling, (c) het ruimtelijk veiligheidsrapport, (d) andere verplicht voorgeschreven effectenrapporten;
- in voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, vermeld in artikel 2.6.1, een planbatenheffing, vermeld in artikel 2.6.4, of een compensatie, vermeld in boek 6, titel 2 of titel 3, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid;
- in voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een gebruikersschadecompensatie vermeld in het decreet van 27 maart 2009 houdende vaststelling van een kader voor de gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen, overdrukken en erfdiensbaarheden tot openbaar nut.

Het grafisch plan (Bijlage I) en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften (Bijlage II) hebben verordenende kracht. De teksten en grafische plannen van de toelichtingsnota (Bijlage IIIa en IIIb) hebben als dusdanig geen verordenende kracht, maar behouden hun waarde als inhoudelijk onderdeel van het geheel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

De registers met betrekking tot planschade, planbaten, kapitaal- of gebruikersschadecompensatie hebben slechts een informatief karakter (Bijlage IV).

3 Doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad van het plan

De doelstelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan is tweeledig:

- uitvoering geven aan de richtinggevende en bindende bepalingen het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Noorderkempen;
- de differentiatie doorvoeren ten aanzien van de ontginningsgebieden voor Kempische Klei, de voormalige ontginningsgebieden, de stortgebieden en de relevante tussenliggende landbouw- en natuurgebieden en eventuele andere bestemmingen.

Het plan zal de daarvoor noodzakelijk bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vastleggen op perceelsniveau.

Het plangebied is gelegen op het grondgebied van de gemeenten Brecht, Rijkevorsel, Malle, Merksplas, Beerse en Turnhout. Het plangebied omvat de ontginningsgebieden en tot natuurcomplexen geëvolueerde voormalige ontginningsgebieden en agrarische randzones aan weerszijden van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.

Voor een cartografische weergave van het plangebied wordt verwezen naar de grafische plannen die als bijlage bij deze toelichtingsnota werden gevoegd.

4 Planningscontext

4.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan

4.1.1 De bindende bepalingen¹

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk)
Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw.
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied.
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

4.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

Ruimtelijk afgewogen en vastgestelde programmatie van delfstoffenwinning

Het richtinggevende gedeelte van het RSV stelt dat ontginning van een specifieke delfstof deel uit moet maken van een door de overheid ruimtelijk afgewogen en vastgestelde programmatie van delfstoffenwinning, met vaststelling van locaties en nabestemmingen per samenhangend delfstoffengebied. Met de opmaak en goedkeuring van het RUP Klei van de Kempen (zelf voortgaand op het goedgekeurde bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van de Kempen), is voor de kleiontginninglocaties in de Noorderkempen uitvoering gegeven aan deze visie.

In voorliggend RUP worden deze locaties niet hernomen tenzij ze kaderen binnen een groter natuurcomplex waarvoor voorliggend plan bestemmingswijzigingen voorziet. De bestemmingswijzigingen ten aanzien van ontginningen zijn beperkt tot grensaanpassingen en wijziging van de nabestemming voor Blak-Meergoor voortgaand op de VLM-studie.

In die optiek zijn volgende ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven zoals omschreven in de richtinggevende bepalingen van het RSV ook in voorliggend RUP relevant met name ten aanzien van de afstemming van de nabestemmingsmogelijkheden en dus de ruimtelijke potenties van het gebied op de bestaande en gewenste natuurlijke en agrarische structuur van het gebied, dat ontginningen structuurondersteunend en structuurversterkend kunnen zijn, dat de schaal van de ontginning aansluit bij de schaal van het landschap en dat de omvang van de ontginning de structuur en de functie van de structuurbepalende component niet aantast.

Principes met betrekking tot de nabestemming en herinrichting kunnen onder meer zijn:

- het afwegen van de nabestemming in functie van de nabestemming van de ontginningsgebieden binnen dezelfde delfstoffenzone;
- het afstemmen van de nabestemmings- en herinrichtingsmogelijkheden op de bestaande natuurlijke en agrarische structuur en desgevallend op de stedelijke structuur (stadsrandfunctie) en op de bevolkingsconcentratie (recreatiefunctie);
- het onderling afstemmen van de diepte en de oppervlakte van de ontginningsactiviteiten en de nabestemming;
- het minstens behouden of ontwikkelen van de natuur- en landschapswaarden bij elke nabestemming.

Tijdens de ontginningsactiviteit is het noodzakelijk dat op een zorgzame wijze de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving van de ontginningsactiviteit wordt gerespecteerd en de herinrichting gefaseerd wordt aangepakt, onmiddellijk gevolgd door de volledige nabestemming.

De nabestemming en herinrichting moeten worden ingepast in het ruimtelijk beleid voor het gebied met als doel de (natuurlijke) structuurbepalende functies te versterken en een landschap met ruimtelijke kwaliteit te realiseren.

4.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende

beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

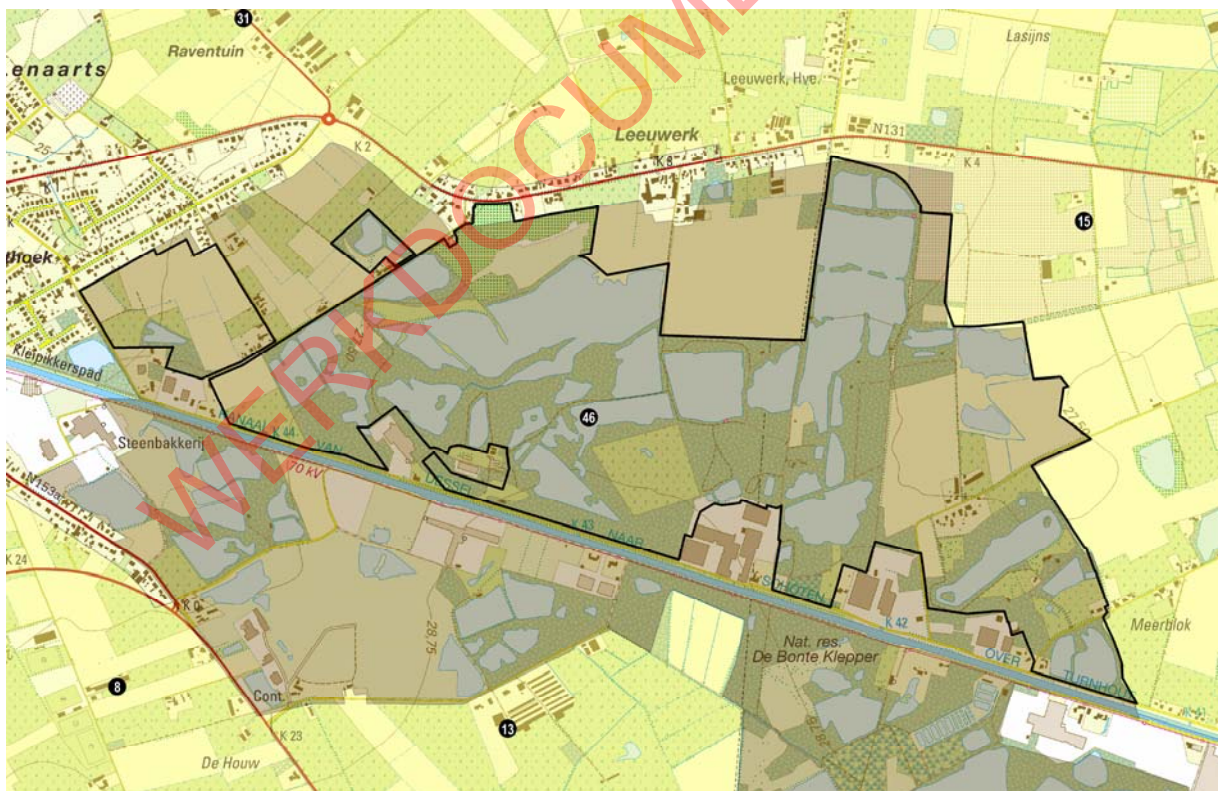
Het coördinatieplatform bepaald in principe jaarlijks in een 'gebiedsgericht programma' voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart.

4.1.4 Het afbakeningsproces in de regio Noorderkempen

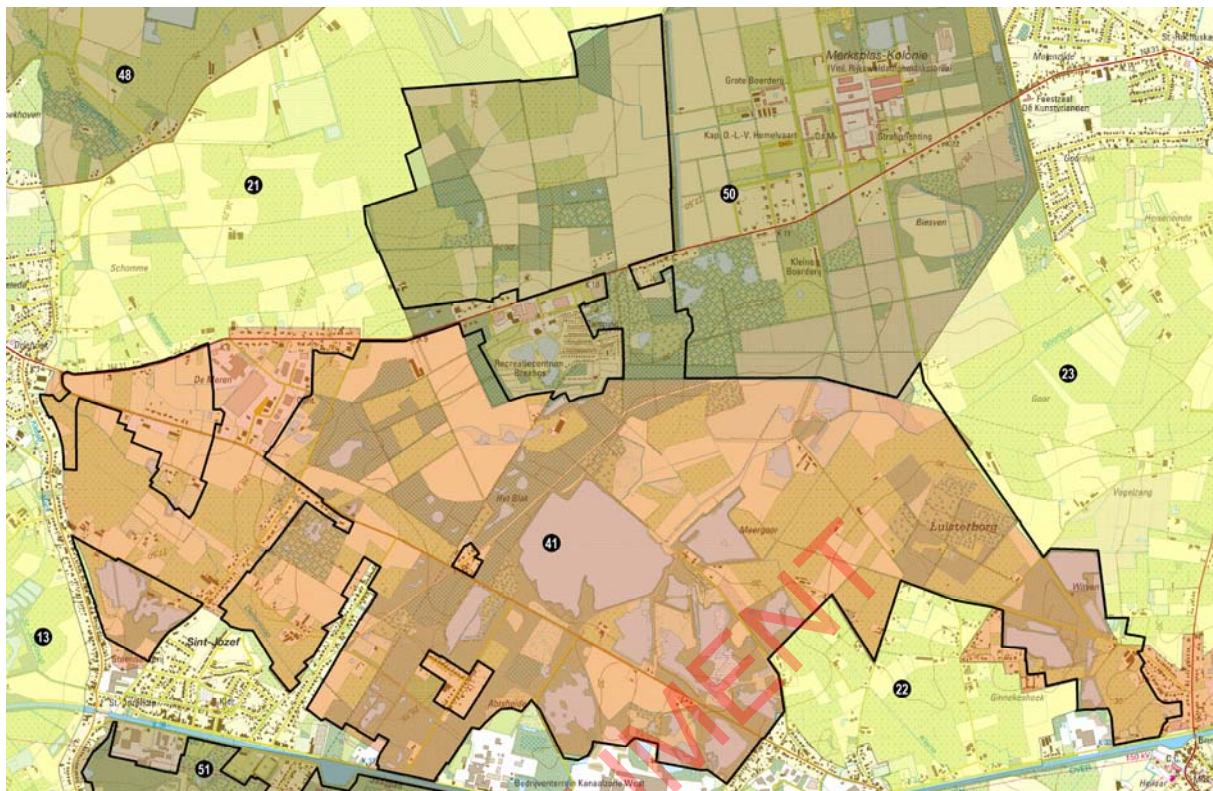
Voor de buitengebiedregio Noorderkempen werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2006. Het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma werd in maart 2008 voor advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen.

De Vlaamse Regering nam op 12 december 2008 kennis van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma en de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen daarover en ze keurde ze de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 31.300 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

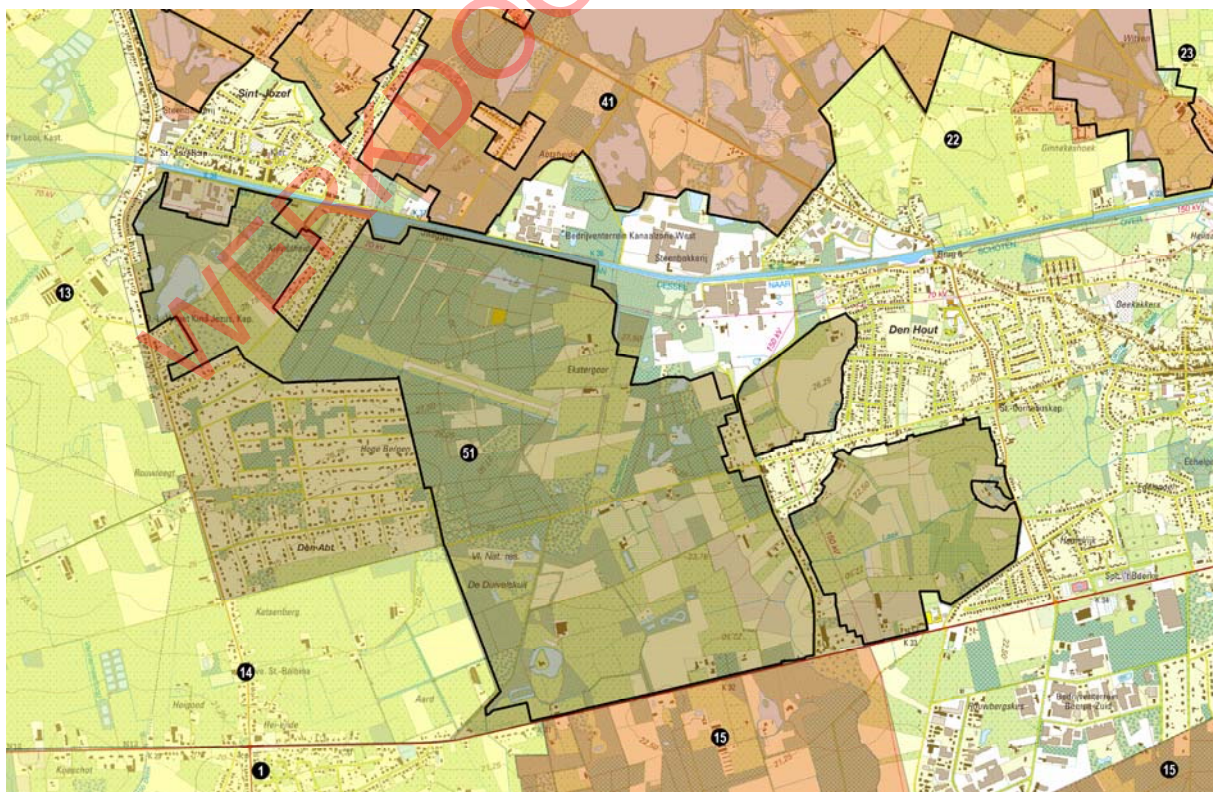
Figuur 1. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 1 west

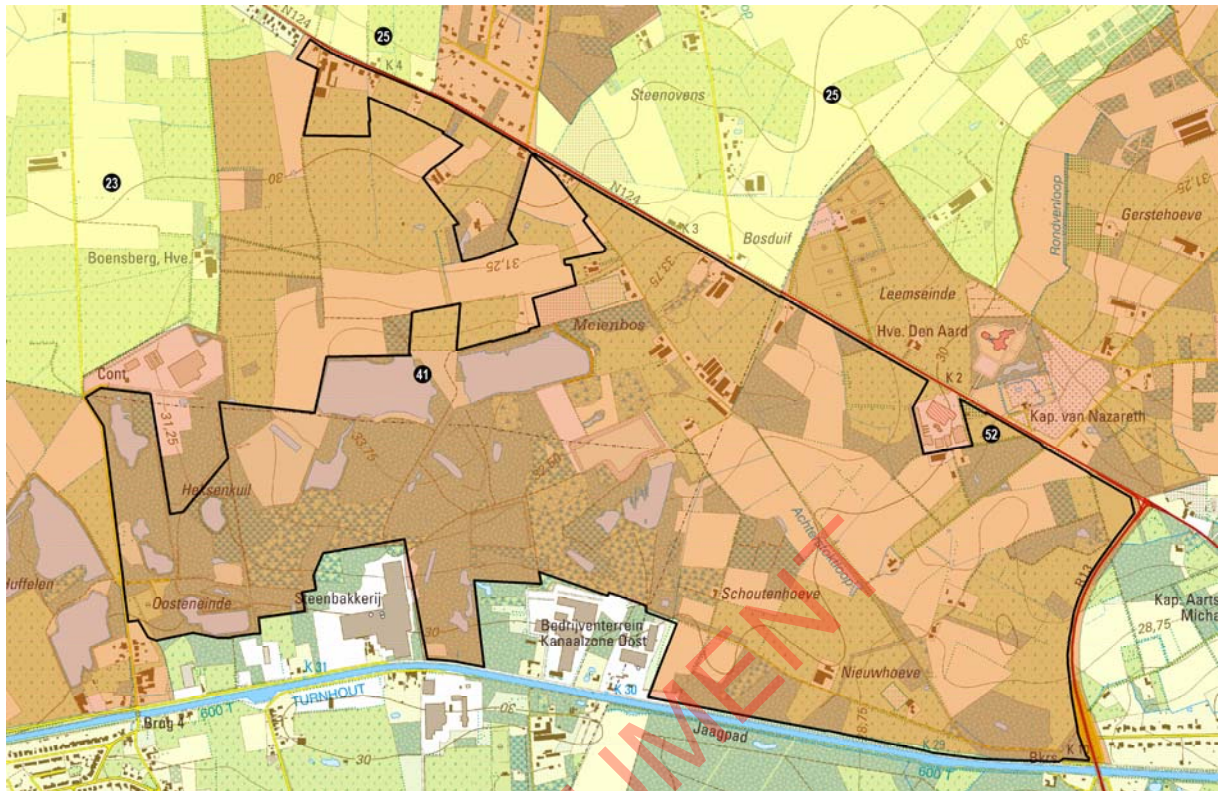
Figuur 2. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 2 centraal-noord

Figuur 3. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 3 centraal-zuid

Figuur 4. Operationeel uitvoeringsprogramma Noorderkempen: deelplan 4 oost

Voorliggend gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geeft verder uitvoering aan de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die in het kader van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor de buitengebiedregio Noorderkempen werd uitgewerkt. Het ruimtelijk uitvoeringsplan geeft invulling aan (een deel) van de actiegebieden 41 (Omgeving Blak – Abtsheide – Oosteneinde), 46 (Omgeving ontginningsgebieden Kooldries, Leeuwerik, Klokkeven), 50 (Randgebieden Merksplaskolonie), 51 (Gebied tussen Oostmalle, Beerse en Rijkevorsel) en 52 (Turnhouts Vennengebied zuid). Deelplan 1 west omvat delen van actiegebied 46, deelplan 2 centraal noord delen van actiegebieden 50 en 41, deelplan 3 centraal zuid delen van actiegebied 51 en deelplan 4 oost delen van actiegebieden 41 en 52.

Volgende ruimtelijke concepten uit de ruimtelijke visie² op landbouw, natuur en bos zijn relevant voor het plangebied:

- De ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor de land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte (concepten 10.3, 10.9 en 10.10);
- Het behoud en de versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen (concepten 15.3, 15.9, 15.10, 15.11, 15.12 en 15.13);
- Het behoud en de versterking van samenhangende boscomplexen (en van parkstructuren (concepten 16.19 en 16.21);
- Het behoud en de versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw (concepten 18.7, 18.9 en 36.1);
- De ontwikkeling van landschappelijk en ecologisch waardevolle lineaire elementen (concepten 23.4 en 23.5);
- Het vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (concept 24.10);
- Afstemming met de ruimtelijk begrensde stedelijke gebieden (concept 25.2).

² Deze ruimtelijke visie wordt verder in detail besproken onder hoofdstuk 7.1.1.

Het operationeel uitvoeringsprogramma (OUP) formuleert voor het plangebied volgende acties:

- **Actiegebied 41** (figuur 2 en 4, OUP-kaart 2c): Omgeving Blak – Abtsheide – Oosteneinde (delen van deelplan Centraal-Noord en deelplan Oost en van toepassing op de concepten 10, 15 en 16):
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het hernemen van de agrarische bestemming op de gewestplannen tussen Blak en Luisterborg (10.10);
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de bos- en natuurwaarden in en rond Het Blak-Abtsheide, Luisterborghoeve, in Luisterborg en Oosteneinde (15.9, 15.10, 15.11, 16.21);
 - Verder onderzoek en overleg nodig in functie van de nabestemmingen van de ontginningsgebieden in relatie tot de instandhoudingsdoelstellingen voor speciale beschermingszones. Afstemming met de VLM-studie project Blak-Meergoor (Albon), het gewestelijk RUP Klei van de Kempen en met acties genomen door provincie in het kader van ecologische verbinding. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.
- **Actiegebied 46** (figuur 1, OUP-kaart 2b): Ontginningsgebieden Kooldries, Leeuwerik-Klokkeven en Kraaienhorst (deelplan West en van toepassing op de concepten 15 en 16)³:
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het voor het versterken van de bos- en natuurwaarden in De Leeuwerik (15.3);
 - Verder onderzoek en overleg nodig in functie van het gedetailleerd in kaart brengen van het landbouwgebruik en de landbouwbedrijfszetels, concrete mogelijkheden voor uitbreiden van natuurgebieden en specifieke inrichtingsacties binnen het agrarisch gebied/bosgebied in functie van de instandhoudingsdoelstellingen van de speciale beschermingszone. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied.
- **Actiegebied 50** (figuur 2, OUP-kaart 2c) : Randgebieden Merksplaskolonie (deel van deelplan Centraal-Noord en van toepassing op de concepten 10, 16, 18 en 24):
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur, bos voor het gebied ten westen van Merksplaskolonie (conform RVK Merksplas)(10.9, 16.9, 18.7, 24.10);
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de bosstructuur in Breebos (16.9) en realiseren van een bosverbinding met Wortelkolonie (18.7);
- **Actiegebied 51** (figuur 3, OUP-kaart 2c) : Gebied tussen Oostmalle, Beerse en Rijkevorsel (deel van deelplan Centraal-Zuid en van toepassing op concepten 15 en 18):
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het versterken van de natuurwaarden in Kievitsheide – Klundert (inclusief het woonuitbreidingsgebied en complex Hoge Bergen – vliegveld)(15.12, 15.13), het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos in het gebied tussen Einde en Beerse (18.9) met aandacht voor weidevogels en ecologisch waardevolle graslanden (conform RVK Malle-Beerse).
- **Actiegebied 52** (figuur 4, OUP-kaart 3) : Turnhouts Vennengebied, zuid (deel van deelplan Oost en van toepassing op concept 36):
 - Opmaak van een gewestelijk RUP voor het nader het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos (36.1).

Vanuit de adviezen van actoren over het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur worden volgende voor het plangebied relevante elementen meegenomen in het verder overlegproces:

- Kunnen de verschillende kleiontginningsplassen worden verbonden zodat een groot aaneengesloten gebied voor natuurontwikkeling wordt gecreëerd?
- Op welke manier kan de leefbaarheid van de aanwezige landbouwbedrijven ondersteund worden?

³ Aandachtspunten hierbij vanuit behandeling van adviezen op GRS: nr.165 en 166. Kooldries ligt niet meer in het plangebied. Voor Leeuwerik: aandachtspunt in adviezen nr.167.

- Is er mogelijkheid voor een bestemmingswijziging van het woonuitbreidingsgebied in Ekstergoor? (punt 216)
- Op welke manier wordt afgestemd met de studie van VLM in opdracht van ALBON betreffende de nabestemming van het ontginningsgebied Blak-Meergoor?
- Gemeente Brecht heeft een oplijsting gemaakt van woongebieden, landelijke woongebieden, woonuitbreidingsgebieden, recreatiegebieden en/of bedrijventerreinen die dienen uitgesloten te worden uit de diverse actiegebieden.
- Bij 'laagdynamische toeristisch-recreatieve voorzieningen en herbestemmingen van bouwkundig erfgoed op maat van het landelijk gebied' horen volgens ons ook voorzieningen voor jeugdrecreatie en –educatie en jeugdinfrastructuur.

4.2 Relatie met andere beleidsbeslissingen

4.2.1 Beslissing tot opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan 'Kempische Kleiputten'

In de beslissing van de Vlaamse Regering van 7 mei 2010 is gesteld dat er selectief wordt ingezet op de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. De keuze van de projecten dient daarom 'strategisch' te zijn en dus gericht te zijn op de realisatie van de essentiële doelstellingen van het RSV en de prioriteiten uit het regeerakkoord en de beleidsnota's. Binnen dit kader besliste het coördinatieplatform C-AGNAS (zie verder) op 9 december 2010 tot opname op het gebiedsgericht programma van 2011 met volgende hoofdlijnen.

Het plan geeft invulling aan volgende beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering:

- het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-netwerk;
- het herbestemmen van zonevrije bebouwing;
- het realiseren van 'quick wins' voor natuur in gebieden waar weinig discussie is en snel resultaat bekomen kan worden.

4.2.2 Gewestelijk RUP Klei van de Kempen

De Vlaamse Regering stelde op 8 april 2011 het gewestelijk uitvoeringsplan 'Gebieden voor oppervlaktedefstoffenwinning: oppervlaktedefstoffenzone Klei van de Kempen' definitief vast. Het RUP heeft betrekking op delen van de gemeenten Brecht, Beerse, Essen, Hoogstraten, Malle, Merksplas, Rijkevorsel en Turnhout.

De Vlaamse regering deed volgende voor dit planningsproces RUP Kempische Kleiputten relevante uitspraken (besluit houdende definitieve vaststelling gewestelijk RUP):

De gemeentelijke commissie ruimtelijke ordening (Gecoro) van Beerse (Bezwaarschrift B25) stelt dat niet alle ontginningsgebieden zijn meegenomen in dit RUP en verwijst daarvoor ondermeer naar de VLM-studie in opdracht van de administratie bevoegd voor de natuurlijke rijkdommen, Albion over ontginningsgebied 'Het Blak-Meergoor' waarover consensus is bereikt tussen alle betrokken partijen. Vlacoro verwijst naar de toelichtingsnota waarin verduidelijking wordt gegeven over de doorwerking van het BOD naar het RUP. De Vlaamse Regering stelt dat het gewestelijk RUP uitvoering geeft aan het besluit van de Vlaamse Regering van 1 december 2006 houdende goedkeuring van het BOD Klei van de Kempen en op het feit dat het BOD tevens als plan-MER fungeert bij de voorgestelde bestemmingswijzigingen. De studie over 'Het Blak-Meergoor' is opgestart na deze datum en maakt dus geen deel uit van de opties opgenomen in het BOD en de hierin opgenomen milieu-afweging. De Vlaamse Regering heeft op 12 december 2008 goedkeuring gehecht aan het operationeel uitvoeringsprogramma voor afbakening van de gebieden van de natuurlijke, agrarische en bosstructuur voor de regio Noorderkempen. In het kader van de uitvoering van dit afbakeningsproces wordt prioriteit gegeven aan een actiegebied voor opmaak van een gewestelijk RUP dat betrekking heeft op de vele ontginningsgebieden in de regio en gelegen zijn aan weerszijden van het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten. Het betrokken gebied 'Het Blak-Meergoor' maakt deel uit van dit actiegebied. De Vlaamse Regering is dan ook van mening dat de consensus die werd bekomen tussen de beleidsdomeinen natuur, landbouw en natuurlijke rijkdommen ten aanzien van de wijziging van de nabestemming van dit

ontginningsgebied op korte termijn juridisch kunnen worden verankerd in het op te stellen gewestelijke RUP voor dit actiegebied in het kader van het afbakeningsproces buitengebied.

4.2.3 Afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening regionaalstedelijk gebied Turnhout' (RSG) werd goedgekeurd bij besluit van de Vlaamse regering van 04/06/2004. De afbakening steunt op volgend globaal sleutelconcept:

- Twee clusters (Turnhout/Oud-Turnhout en Beerse/Vosselaar), met daartussen een open ruimteverbinding en stadsbos;
- Volwaardige ontsluiting voor elke cluster, met name door selectie N19 en N132 als primaire weg;
- Turnhout zwaartepunt op vlak van wonen, bedrijvigheid en voorzieningen;
- Oost-west structuur tussen kanaal en E34, behalve te Turnhout aan het kanaal en de bedrijventerreinen;

Het afbakeningsplan van het regionaalstedelijk gebied Turnhout omvat niet alleen de grenslijn van het regionaalstedelijk gebied, maar ook gebiedsgerichte voorstellen die essentieel zijn om het stedelijk gebied vorm te geven. Deze voorstellen worden per deelplan opgenomen. Volgende deelplannen palen aan het plangebied:

Deelplan 1 'specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Kanaal-West' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- De grens van de afbakening van het regionaalstedelijk gebied wordt gevormd door het kanaal, met uitzondering van de 3 regionale bedrijventerreinen waaronder kanaal-west (Terca Beerse, Camine N.V.). Het natuurlijk waardevol gebied 'Open Noorderkempen', waartoe ook de huidige en potentiële waarden van de voormalige kleiontginningsgebieden worden gerekend, wordt beschouwd als grenstellend gebied van het buitengebied. Het gebied 'Open Noorderkempen' wordt omschreven als: *Complex van grotere open waterpartijen gelegen in de microcuesta van de kleien van de Kempen. Deze waterpartijen bevinden zich in de diverse stadia van verlanding met belangrijke overgangen van de historische voedselarme heidegronden naar de antropogene waterpartijen. De toponiemen Blak, Kievitsheide, Klokkeven, Leeuwerik, de Volharding verwijzen enerzijds naar de historische vochtige heide, anderzijds naar de ontginningen. Zeer omvangrijke populaties van kamsalamander komen voor op tal van plassen;*

Deelplan 2 'specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Kanaal-Oost' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- het herbestemmen van zonevreemde bebouwing;
- De grens van de afbakening van het regionaalstedelijk gebied wordt gevormd door het kanaal, met uitzondering van de 3 regionale bedrijventerreinen waaronder kanaal-oost (Terca-Nova, Sita-Noord, Van Gorp). Het natuurlijk waardevol gebied 'Open Noorderkempen' wordt beschouwd als grenstellend gebied van het buitengebied.

Deelplan 13 'Randstedelijk groengebied de Wieltjes' (ten oosten van deelplan 4 oost):

- De landschapsecologische waarde en de openheid van het gebied (punt- en lijnvormige elementen zoals de houtkanten) dient behouden en zo mogelijk versterkt te worden;

Deelplan 14 'randstedelijk groengebied Molenvloet' (ten oosten van deelplan 3 centraal-zuid):

- Dit landschappelijk waardevol agrarisch gebied sluit aan op het buitengebied. Het vrijwaren van van de open ruimte en de versterking van de Laakbeekvallei zijn de belangrijkste doelstellingen;

Deelplan 16 'bosgebied Stadsbos Regionaalstedelijk gebied Turnhout' (ten zuiden van deelplan 4 oost):

- De belangrijkste doelstelling is de inrichting van een toegankelijk en openbaar recreatief stadsbos met vrijwaring van de belangrijkste natuurwaarden. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan een belangrijk onderdeel van het sleutelconcept, met name het niet bebouwen van het gebied tussen de cluster Beerse/Vosselaar en Turnhout/Oud-Turnhout;

Uiteindelijk doel van deze studie was om de lokale, provinciale en Vlaamse overheden op eenzelfde lijn krijgen omtrent de visie op de toekomst van het ontginningsgebied Blak-Meergoor. Dit consensusvoorstel en de uiteindelijke vertaling ervan moet bijdragen aan een makkelijkere verlening van milieu- en stedenbouwkundige vergunningen, correctere naleving van de afwerkingsvoorwaarden en dergelijke meer. Belangrijkste partners in dit proces waren VLM, Albon, ANB, L&V, gemeenten en provincie.

4.2.5 Processen en beleidsbeslissingen gekoppeld aan ontginningsgebieden

Het ANB werkt samen met enkele bedrijven aan landschapsinrichtingen, waarbij gebruik gemaakt wordt van industriële exploitaties (ontginningen en DOP's):

- inrichtingsschets Meergoor Noord (Haskoning, 2008);
- inrichtingsschets natuurcompensatiegebied Steenbakkersdam (Haskoning, 2009);
- Inrichtingsschets 'Verondieping Blak' (Feryn, 2009);
- Inrichtingsplan 'koloniegebied als ondiep vijvergebied' (Wienerberger, 2010);

Bilateraal overleg (structureel, ad hoc), door ANB met de sector gaande van individuele ontginners tot O.V.O. (Overlegplatform Vlaamse Ontginners);

Beslist beleid: overeenkomsten die bepalen dat de kadastrale percelen die werden opgenomen een inrichting en nabestemming krijgen als natuurgebied (met mogelijkheid tot uitbreiding).

- Concessieovereenkomst tussen Koramic Terca Brick Industrie (KTBI) en de Belgische Staat m.b.t. het Koloniegebied;
- Raamovereenkomst tussen Wienerberger en Vlaamse Overheid in het kader van het gewestelijk RUP 'Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout ' met betrekking tot het Meergoorgebied;

Vergunningenbeleid ANB – afgeleverde adviezen;

In de omgeving van het Blak is er een dringende nood vanuit de ontginner om te starten met ontginning van enkele delen van het gebied waarvoor in consensus een andere nabestemming is afgesproken dan momenteel voorzien is op het gewestplan (ook beslist, zie eerder). Gezien de afwerking in dezelfde milieu- en stedenbouwkundige vergunning wordt opgenomen kan dit beslist beleid in het gedrang komen.

4.2.6 Multi-groeve MER

Multi-groeve MER: Groeves van de Kempen (Arcadis, 2009) is een project-Mer in functie van de (her)vergunning van de kleigroeven van Wienerberger, gelegen in de delfstoffenzone Klei van de Kempen. De vergunningen voor ontginningen vervallen in de periode tussen 2010 en 2016. Wienerberger wenst de klei te ontginnen en de nabestemming te realiseren van vier gebieden, met name: Kraaijenhorst in Malle en Brecht (ANT027), Sint-Jozef in Rijkevorsel (ANT030); Blak-Meergoor in Beerse (ANT032) en Halve Weg en Boensberg in Beerse en Merksplas (ANT033 en ANT034). Kraaijenhorst, Halve Weg en Boensberg (volgens RUP Klei van de Kempen Meienbos) maken geen deel uit van het plangebied van voorliggend RUP Kempische Kleiputten. Een gedeelte van Blak-Meergoor en van Boensberg werd reeds herbestemd middels het RUP Klei van de Kempen. Deze gebieden worden bevestigd in voorliggend RUP omdat ze deel uitmaken van een groter natuurgeheel waarvoor wel opties in het RUP Kempische Kleiputten zijn opgenomen.

Voor elk van deze gebieden wordt een ontwikkelingsalternatief en worden randvoorwaarden met betrekking tot de afwerking van de projectgebieden omschreven die relevant kunnen zijn voor zover ze betrekking hebben op het plangebied van voorliggend RUP. Hierna wordt kort ingegaan op het ontwikkelingsvoorstel en de randvoorwaarden per gebied.

ANT030 – Sint-Jozef – Rijkevorsel (enkel deel ten zuiden van Oude Goorstraat)

Er wordt in dit gebied uitgegaan van een afwerking in functie van natuur. De mogelijkheden voor fysieke boscompensatie op gebieden van Wienerberger door bosaanplant op akkers in een natuurgebied mits behoud van de permanente waterplassen. Verder wordt voorzien in een

verontdieping van permanent waterdragende waterplassen onder andere door aanleg van geleidelijke oevers. In de plan-mer wordt deze zuidelijke zone als ontgonnen beschouwd⁵.

ANT032 – Blak Meergoor – Rijkervorsel

Voor het eindbeeld van dit gebied wordt verwezen naar het consensusvoorstel zoals uitgewerkt in het kader van de VLM-studie (2009) met name een oostelijke afwerking in functie van landbouw en een westelijke afwerking in functie van natuur.

Voor het landbouwdeel wordt een ecologische en landschappelijke basiskwaliteit nagestreefd door herstel van KLE's, dreven en andere landschapsstructurende elementen zoals afwateringsgrachten, eventueel waterbufferbekkens, poelen, boscompensatie op taluds, enz... De dreefstructuur langsheen de Osseweg wordt behouden en ook de binnen het projectgebied gelegen vijf woningen blijven behouden en ook de toegankelijkheid blijft verzekerd⁶.

Voor het natuurdeel wordt de klemtoon gelegd op natte en vochtige ecotopen door verontdieping van permanent waterdragende waterplassen met o.a. aanleg van geleidelijke oevers. In de zuidwestelijke zone aansluitend bij de duinenrug van Blakheide worden voedselarme en in de zuidoostelijke zone iets voedselrijkere ecosystemen nagestreefd.

4.3 Relatie met de instandhoudingsdoelstellingen (IHD) voor de speciale beschermingszones (SBZ)

4.3.1 Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrichtlijngebieden op 7 december 2004 van "communautair belang". De Habitatrichtlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de "aanwijzing" van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van "prioriteiten". De Vlaamse Overheid diende dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrichtlijngebieden definitief aan te wijzen en prioriteiten vast te stellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (SBZ-V).

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD zijn verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD).

Via de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen geeft de Vlaamse overheid invulling aan de verplichting tot definitieve aanwijzing van de speciale beschermingszones en de vaststelling van de instandhoudingsdoelstellingen. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze instandhoudingsdoelstellingen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen "behezen zo nodig passende, specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen". Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met "de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden".

Naast de opmaak van instandhoudingsdoelstellingen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma's in of in de omgeving van speciale beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

⁵ Definitief MER – Niet technische samenvatting, deel 20, p.20-50

⁶ Goedkeuringsverslag Multigroeven MER, p.7

4.3.2 Gebiedsspecifieke situering SBZ-H 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats'

De definitieve goedkeuring van de instandhoudingsdoelen en prioritaire inspanningen voor het habitatrichtlijngebied (SBZ-H) 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabij gelegen kamsalamanderhabitats' gebeurde op 23 april 2014.⁷

De SBZ-H is ongeveer 700 ha groot en omvat 7 deelgebieden, verspreid over de gemeenten Brecht, Malle, Rijkevorsel en Beerse. Het gebied is van belang voor 9 habitattypes en 8 Europese soorten. Voor de verschillende voorkomende habitats en soorten zijn doelen geformuleerd. Tevens werden er prioritaire inspanningen bepaald:

- Reddingsmaatregelen voor het leefgebied van de Heikikker;
- Uitbreiding van het leefgebied van de Kamsalamander;
- ontwikkeling van heidekernen;
- omvorming van bestaande naaldbossen naar zuurminnende eikenbossen;
- ontsnipperende maatregelen voor amfibien;
- kwaliteitsverbetering oeverzones plassen;
- beperking van de invloed van landbouwenclaves aanpalend aan Volharding en Abtsheide.

4.3.3 Planologische attesten voor 'IOK Afvalbeheer' en 'Steenbakkerij Floren'

Op 23 juli 2010 werd bij ministerieel besluit een positief planologisch attest afgeleverd voor het bedrijf IOK Afvalbeheer. De procedure werd opgestart met een plenaire vergadering op 15 december 2011. Het gewestelijk RUP Historisch gegroeid en bestaand regionaal bedrijf "Milieubedrijf Beerse-Merksplas" is intussen definitief vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2012. Delen van dit gewestelijk RUP HGB Milieubedrijf Beerse-Merksplas waarvoor specifieke bestemmingen of bepalingen gelden ten aanzien van de bedrijvigheid of stortactiviteiten, worden buiten het plangebied gehouden van het RUP Kempische Kleiputten. Delen die bestemd zijn als natuurgebied en rechtstreeks aansluiten bij het omgevende natuurcomplex worden wel meegenomen.

Op 27 augustus 2012 werd bij ministerieel besluit een voorwaardelijk gunstig planologisch attest afgeleverd voor het bedrijf Steenbakkerij Floren. Omdat dit attest vervallen is, werd een nieuwe aanvraag tot planologisch attest ingediend. De procedure tot het verlenen van dit attest is momenteel lopende. Gezien de ligging zuidelijk van het kanaal Dessel-Schoten en de gewenste afstemming met het omliggende natuurgebied, kan het RUP dat hieruit zal voortvloeien los worden gezien van het RUP Kempische Kleiputten.

4.4 Relatie met het provinciale en de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen

4.4.1 Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 10 juli 2001 (een herziening op 4 mei 2011).

Volgende bindende bepalingen zijn van belang voor het gewestelijk RUP:

Geselecteerde natuurverbindingen:

- tussen Brechtse heide en De Leeuwerik;

⁷

<http://www.natuurenbos.be/~media/Files/Themas/Natuur/Natura%202000/aanwijzingsbesluiten/Het%20Blak.pdf>

- tussen De Leeuwerik en het Brebos;
- het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-netwerk;
- tussen het Brebos en het gebied nabij Oosteneinde en Nazareth;

Complex van nieuwe landschappen:

- Kleiwinningsgebied langs het kanaal Dessel-Schoten-Turnhout;

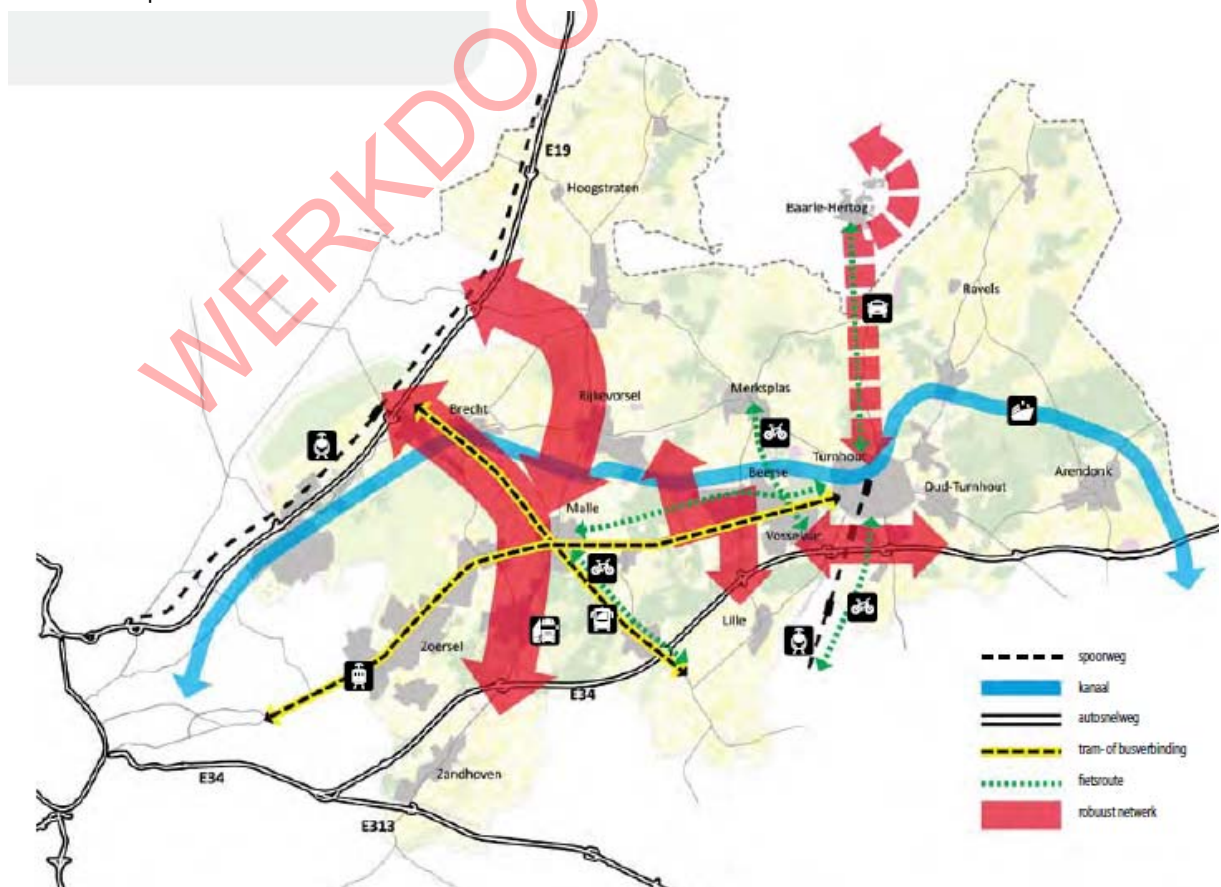
Structurerende reliëfcomponenten:

- Cuesta van de kleien van de Kempen;

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- De provincie heeft het kaderplan “gedifferentieerd ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor de glastuinbouw binnen de macrozone Hoogstraten” opgemaakt. In het kaderplan is ondermeer voorzien in een provinciaal initiatief in de omgeving van de kern van Rijkevorsel. De provincie is recent gestart met een proces voor de opmaak van het PRUP glastuinbouwclusterzone rand Rijkevorsel.
- De provincieraad van de provincie Antwerpen besliste op 25 juni 2009 tot definitieve vaststelling van het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan “Merksplas Kolonie te Merksplas”. Op 16 september 2009 werd het PRUP definitief goedgekeurd bij ministerieel besluit. In het operationeel uitvoeringsprogramma van de Noorderkempen werd gesteld dat een initiatief voor de randgebieden rond de kolonie deze beslissing moest afwachten.
- Eind 2005 keurde de provincie een ‘Kaderplan: multifunctioneel ontwikkelingsperspectief en strategisch beleidsplan voor het kanaal Dessel – Turnhout – Schoten’ goed. Het actieplan is intussen grotendeels uitgevoerd.

In maart 2012 keurde de provincieraad het eindrapport ‘Mobiliteitsplan Noorderkempen’ goed. De doelstelling is om voor de maas tussen E313 – E34 – E19 een nieuw robuust netwerk voor de Noorderkempen uit te werken.

Uitgaande van deze studie staan volgende onderzoeken relevant voor het plangebied op stapel.

- Opmaak van een plan-MER voor een omleidingsweg (N14) westelijk of oostelijk van Rijkevorsel.
- Beerse-west: onderzoek naar de ontsluiting met een nieuwe brug over het kanaal ter hoogte van Terca en Campina – bezoekerscentrum en masterplan.
- Beerse-oost: onderzoek naar ontsluiting van de bedrijvencluster (Sita, Wienerberger) richting R13, ring rond Turnhout.

4.4.2 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Beerse

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 26 april 2007.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- Ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden Nova (Oosteneinde) en het bosgebied Luisterborg doorheen landbouwgebied.
- Hoge Bergen-Ekstergoor, het Blak, Meergoor-Nova en Einde zijn geselecteerd als waardevolle natuurgebieden vanwege de specifieke natuur- en landschapswaarde.
- De ruimte tussen kanaalzone Oost en kanaalzone West is geselecteerd als open ruimteverbinding.

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- Het woonuitbreidingsgebied Ekstergoor werd geschrapt bij gemeentelijk besluit, met herbestemming naar natuurgebied. De omgeving van het groenhuis (beheerboerderij) is gedeeltelijk voor openbaar nut te herbestemmen.
- Hoge Bergen-Ekstergoor is geselecteerd als lokaal steunpunt voor zachte recreatie, passend binnen de vooropgestelde natuurontwikkelingen van dit natuurgebied.
- De gemeente is vragende partij voor een inrichtingsstudie voor de kleiputten “Het Blak” vanuit hoofdfunctie natuur.

Verder is gebleken dat het gemeentebestuur vragende partij is om snel duidelijkheid te verstrekken in verband met de keuze van de Nieuwe Dreef versus de parallelweg ten aanzien van de ontsluiting Kanaalzone West. In dit kader is ook gewezen op de haalbaarheidsstudie ontsluitingsweg kanaal Noord door de provincie en is de aandacht gevestigd op de zonevreemde woningen ter hoogte van de Nieuwe Dreef in agrarisch gebied en in bosgebied.

4.4.3 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brecht

De bestendige deputatie heeft op 16 december 2004 het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Brecht definitief goedgekeurd.

Volgende bindende bepalingen zijn van belang voor het gewestelijk RUP:

- Het kleiputtenlandschap tussen Veerle en D'Hoef is geselecteerd als te behouden en versterken bos-en parkstructuur;
- Het kleiputtenlandschap St. Lenaarts is geselecteerd als ondersteunend toeristisch-recreatief knooppunt;
- Het agrarisch gebied ten westen van het kanaal is geselecteerd als landbouwgebied met natuur- en landschapswaarde.

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- De oude kleiputtenlandschappen zijn in de loop van de jaren geëvolueerd naar waardevolle natuurgebieden. In deze gebieden liggen bedrijvenzones van steenbakkerijen. Door de Vlaamse overheid is recent een planningsinitiatief gestart voor de historisch gegroeide steenbakkerij Floren (Heihoefken Noord, afweging zonevreemd gebruik) op basis van een voorwaardelijk gunstig planologisch attest;

- De kleiputten als recreatief-industrieel-ecologisch landschapspark. Het gemeentebestuur is vragende partij voor het ontwikkelen van een Kempisch steenbakkerijmuseum;
- Uitbouwen van een groene natuurlijke verbinding tussen het oude kleiputtenlandschap ten oosten van Sint Lenaarts en het Groot Schietveld.

Intussen is gebleken dat de recreatieve optie voor het gebied Pothoek-Sint-Lenaarts verlaten is vanwege de concentratie van sportinfrastructuur in de nabijheid van de bestaande voetbalvelden ter hoogte van Heihoefken (Kraaijenhorst) middels een gemeentelijk RUP Recreatie en Openbaar nut (Besluit Dep. 14.08.2013).

Ten aanzien van de industriële bestemming zuidelijk van De Leeuwerik en op de noordoever van het kanaal, voorzag de gemeente de oprichting van een Kempisch Steenbakkerijmuseum. De oprichting hiervan is echter onzeker door de complexe eigendomstoestand, de tegenstrijdige opties over het al of niet behoud van deze bestemming en de moeilijke ontsluiting ervan.

4.4.4 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Merksplas

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 6 december 2007.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- De cuesta van de Kempen is geselecteerd als structurerend reliëfelement;
- Het klei-kanaallandschap is geselecteerd als nieuw landschap;
- Meyenbos/Meienbos is geselecteerd als aandachtsgebied open ruimte op gemeentelijk niveau;

De gemeente Merksplas was in het GRS ook vragende partij om in overleg met de gemeente Beerse een RUP op te stellen voor de zone voor milieubedrijvigheid in het zuiden van de gemeente met volgende aandachtspunten.

- Herbestemming in functie van de bestendiging van de huidige activiteiten op grondgebied van Merksplas;
- Voorzien van een aangepaste ontsluiting.

Voor dit bedrijf werd intussen een planologisch attest afgeleverd dat resulteerde in een gewestelijk RUP. Ten aanzien van de ontsluiting neemt de provincie initiatief in het kader van de ontsluiting Kanaal Noord.

De gemeente voorzag verder in haar GRS om een RUP op te stellen om de niet ingevulde recreatiegebieden te herbestemmen naar een openruimtefunctie (bvb Breebos en andere kleinere gebieden).

Voor het ontginningsgebied suggereert de gemeente aan de hogere overheid om de ontginning te beperken tot het huidig niveau. De bestaande uitbreidingszone (thv Meienbos) wenst ze niet te weerhouden aangezien de grondgebonden veeteeltsector zeer sterk vertegenwoordigd is in dit structureel sterk agrarisch gebied. Daarnaast is ook het landschap een aandachtspunt in deze regio. Ook suggereert ze om de huidige gewestplanzonering niet verder in te vullen en ze op dit niveau te bevriezen. Anderzijds is er de vraag vanuit de ontginning om (ifv een optimale ontginning) een aantal beperkte gewestplanwijzigingen door te voeren, met een logische(re) afwerking/nabestemming als resultaat in het gebied Boensberg-Oost.

4.4.5 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Rijkevorsel

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 5 maart 2009.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- De kleiputten Kleiweg (buiten plangebied) en St. Jozef en het bosgebied Hoge Heideweg zijn geselecteerd als natuur- en boscomplex;
- De verbinding tussen het natuurcomplex Helhoekheide en het Blak via kleine natuur- en boscomplexen is geselecteerd als lokale ecologische verbinding;
- De kleiputten van Klaterstraat, Oude Goorstraat, Leeuwerik en Helhoekheide zijn geselecteerd als landschapsrelict;

- De verbinding tussen het Blak en villa Breebos over Merksplassesteenweg, tussen de KMO-zone De Meiren en het recreatiegebied Breebos is geselecteerd als open ruimteverbinding;
- De kleiput 'De Aalscholvers', Vrouwkensblok en terreinen LRV, Beersebaan zijn zgn. geïsoleerde recreatiegebieden;

Volgende punten zullen in het voorbereidend onderzoek en overleg voor het ruimtelijk uitvoeringsplan aan bod komen:

- Inpassen van de terreinen van LRV-VVR binnen de natuurontwikkeling⁸. De terreinen dienen zich maximaal in te passen in de verdere uitbouw van het natuurgebied het Blak;
- Behoud open ruimte corridor Merksplassesteenweg. Er is nog één duidelijke open ruimte corridor aanwezig. Deze corridor scheidt het bedrijventerrein De Meiren van het (verblijfs)recreatiegebied Breebos. De tussenliggende ruimte bestaat uit natuur en landbouw;
- Uitbouwen en versterken natuurgebied Kievitsheide;

De gemeente wijst tevens op de zonevrije woningen in natuurgebied ter hoogte van Kievitshede en tussen Hoge Heideweg, Beersebaan, Eikendreef en Zwartvenstraat. Tevens wijst de gemeente op de begrenzing tussen het bedrijf Colmetal en het natuurgebied. Ter hoogte van Sint-Jozef werd de recreatieve infrastructuur (voetval) gevat in een deelplan van het sectoraal BPA zonevrije bedrijven.

Tot slot wijst de gemeente nog op de plassen in landbouwgebied en het Hof ter Looi (erfgoedinventaris) westelijk van de kern van Sint-Jozef die niet zijn opgenomen in het plangebied van het gewestelijk RUP (ligging in herbevestigd gebied).

4.4.6 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Turnhout

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan werd goedgekeurd op 3 juli 2008.

Volgende elementen zijn relevant voor het plangebied:

- Open ruimteverbinding, de 'groene sikkel', tussen twee clusters van het stedelijk gebied, Beerse/Vosselaar en Turnhout/Oud-Turnhout, met een deel stadsbos (ten noorden van de N12);
- Het kanaal als groene drager;
- De noordelijke en zuidelijke natuurgebieden; deze elementen maken deel uit van de Vlaamse buitengebiedprocessen Noorderkempen en Neteland, delen zijn reeds als VEN aangeduid;

De stad wijst nog op de aanwezigheid van een dynamisch landbouwbedrijf binnen het plangebied maar ook op de typische kenmerken van het gebied.

Zij wijst ook op het belang van de hoogwaardige fietsverbinding op de noordoever van het kanaal en een interferentie met ontsluitingsplannen richting de ring rond Turnhout.

4.4.7 Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen

Het Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan 'Merksplas Kolonie' (MB 16.09.2009) omvat het domein van de kolonie net noordelijk van het deelplan Centraal-Noord. De begrenzing van de contour is afgestemd op dit provinciaal RUP.

⁸ Deze infrastructuur was in het verleden meermaals voorwerp van een sectoraal plan zonevrije recreatie (BPA in 2007; heden worden de mogelijkheden onderzocht om dit via gemeentelijk RUP herbestemd te krijgen). Anderzijds werd in het GRS een kaart opgenomen met mogelijke alternatieve locaties voor hervestiging van deze ruitervereniging.

4.4.8 Gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Brecht

Bijzonder plan van aanleg 'Zonevreemde recreatie: Oostmalsebaan I', goedgekeurd bij MB van 15 juni 2004. Het betreft een bestemmingsplan omvattende een visvijver, toegangsweg, parking en clubhuis aan een oude ontginningsvijver net zuidelijk van steenbakkerij Floren (deelplan West);

Bijzonder plan van aanleg 'Groenstraat', goedgekeurd bij MB van 30 juni 1994. Het betreft eveneens een bestemmingsplan omvattende een visvijver, toegangsweg, parking en clubhuis aan een oude ontginningsvijver net oostelijk van de kern van Sint-Lenaarts (deelplan West);

Rijkevorsel

Bijzonder plan van aanleg "Breebos", goedgekeurd bij MB van 27.07.1994. Het betreft de bevestiging van infrastructuur ter hoogte van het recreatiedomein (deelplan Centraal-Noord).

Bijzonder plan van aanleg "Zonevreemde recreatie", goedgekeurd bij MB van 11 oktober 2006. Het betreft de bevestiging en regularisatie van sportinfrastructuur ter hoogte van het natuurgebied Kievitsheide (deelplan Centraal-Zuid).

Beerse

Bijzonder plan van aanleg 'Metallo Chimique' (MB 09.01.2004). Het betreft de ordening van een industrieel bedrijf langs het kanaal (deelplan Centraal-Zuid). Aansluitend hierbij is de gemeente bezig met de opmaak van een gemeentelijk RUP voor een westelijke omleiding met het oog op het ontsluiten van de industriegebieden aan beide zijde van het kanaal. De begrenzing van het gewestelijk RUP werd afgestemd op de recentste plannen voor deze omleiding.

Turnhout

Bijzonder plan van aanleg 'Leemshoeve' (MB 03.08.1998). Het betreft de ordening van een recreatieve zone net noordelijk van het plangebied van deelplan Oost.

4.4.9 Verkavelingsvergunningen

Niet vervallen rechtsgeldige verkavelingen worden niet in vraag gesteld en zoveel mogelijk buiten het plangebied gehouden.

5 Analyse bestaande ruimtelijke structuur van het plangebied

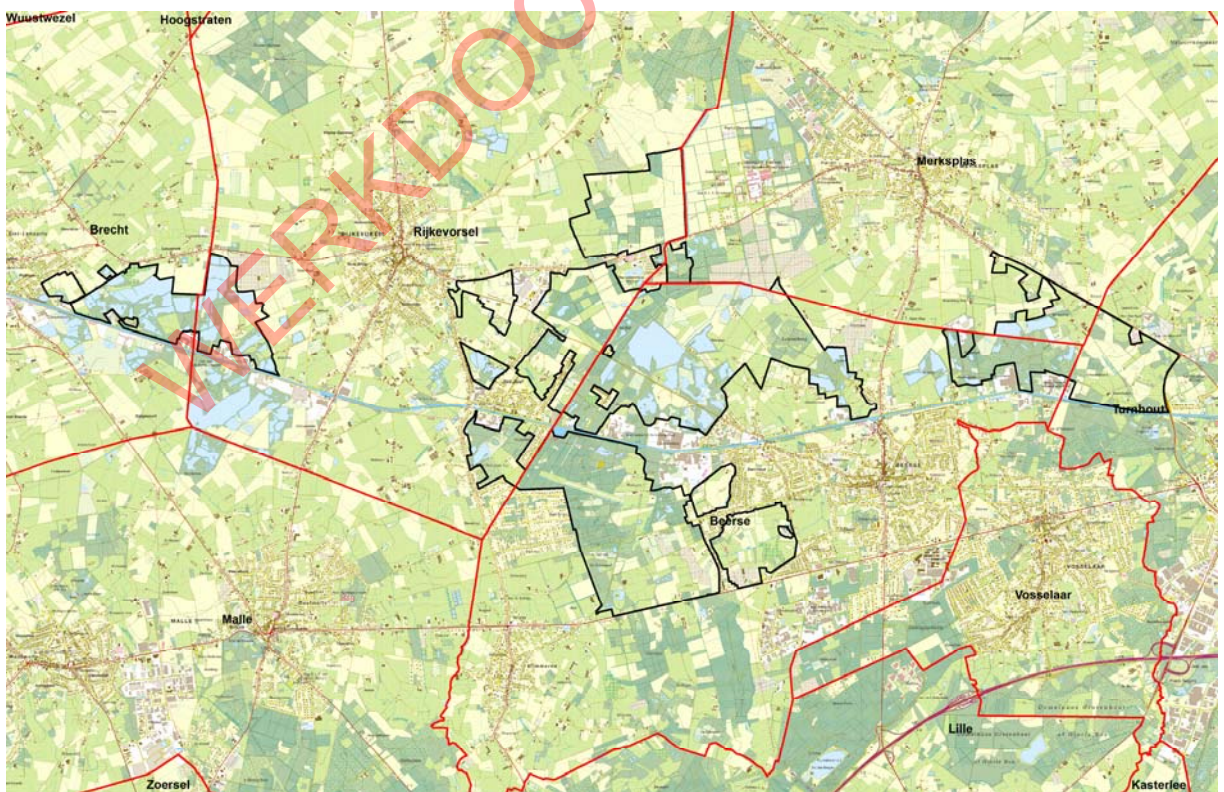
5.1 Situering van het plangebied

Het voorgestelde plangebied omvat de Kempische kleiputten langsheen het kanaal Dessel-Schoten tussen Brecht en Turnhout die niet zijn opgenomen in het gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen', niet reeds beleidsmatig herbevestigd zijn als agrarisch gebied of reeds opgenomen zijn in het Vlaams Ecologisch Netwerk. Een verdere analyse van de ruimtelijke context (bebouwing, woongebieden, andere harde bestemmingen) en de planningscontext (reeds afgewogen (her)bestemde gebieden) leidde uiteindelijk tot twee kleinere deelplannen en een groter centraal deelplan. Deze drie plandelen situeren zich van west naar oost op het grondgebied van de gemeenten Brecht, Rijkevorsel, Beerse, Merksplas en Turnhout.

Het **westelijk deel** situeert zich tussen Rijkevorsel en Brecht-Sint-Lenaarts ter hoogte van de kleiputten De Leeuwerik noordelijk van het kanaal. De delen zuidelijk van het kanaal behoeven nauwelijks een bestemmingswijziging en kunnen ook meegenomen worden in afstemming met het gewestelijk RUP dat wordt opgesteld ifv Steenbakkerij Floren. Vanwege de onduidelijkheid omtrent eventuele bestemmingswijzigingen en de vereiste afstemming met de Ankerplaats Brechtse Heide werd het gebied Kraaijenhorst niet langer opgenomen binnen het plangebied.

Het **oostelijk deel** situeert zich tussen het regionaalstedelijk gebied Turnhout (ring R13 en kanaal Dessel-Schoten) en de verbindingsweg tussen Turnhout en Merksplas (N124). Westelijk wordt dit deel begrensd door het landbouwgebied rondom de Hoeve Boensberg en de in het RUP Klei van de Kempen aangeduide nieuwe ontginningsgebieden ter hoogte van Meienboshoeve.

Figuur 6. Contour plangebied met aanduiding gemeentegrenzen

Het **centrale deel** omvat noordelijk van het kanaal Dessel-Schoten het grootschalige ontginningsgebied Blak-Meergoor, Luisterborg en Abtsheide tussen het regionaalstedelijk gebied Turnhout (Beerse) en de kern van Rijkevorsel. Belangrijke bebouwde delen zoals de kern van Sint-Jozef, het recreatiecentrum Breebos en het bedrijventerrein De Meren zijn buiten het plangebied

gehouden. Gebieden die gevat waren door het RUP Klei van de Kempen (Sint-Jozef) zijn buiten het plangebied gelaten. Het gebied vormt tevens een grens met het domein van de Rijkswelddadigheidskolonie Merkplas waarvoor de provincie een ontwikkelingsperspectief heeft uitgetekend. Het door boscomplexen en vennetjes versnipperde landbouwgebied westelijk van het koloniedomein wordt wel meegenomen.

Het centrale deel zuidelijk van het kanaal vormt het natuurcomplex Kievitsheide, Ekstergoor Duivelskuil tot oostelijk tegen het regionaalstedelijk gebied Turnhout en zuidelijk tot aan de N12 (Oostmalle-Beerse-Turnhout).

5.2 Analyse deelstructuren

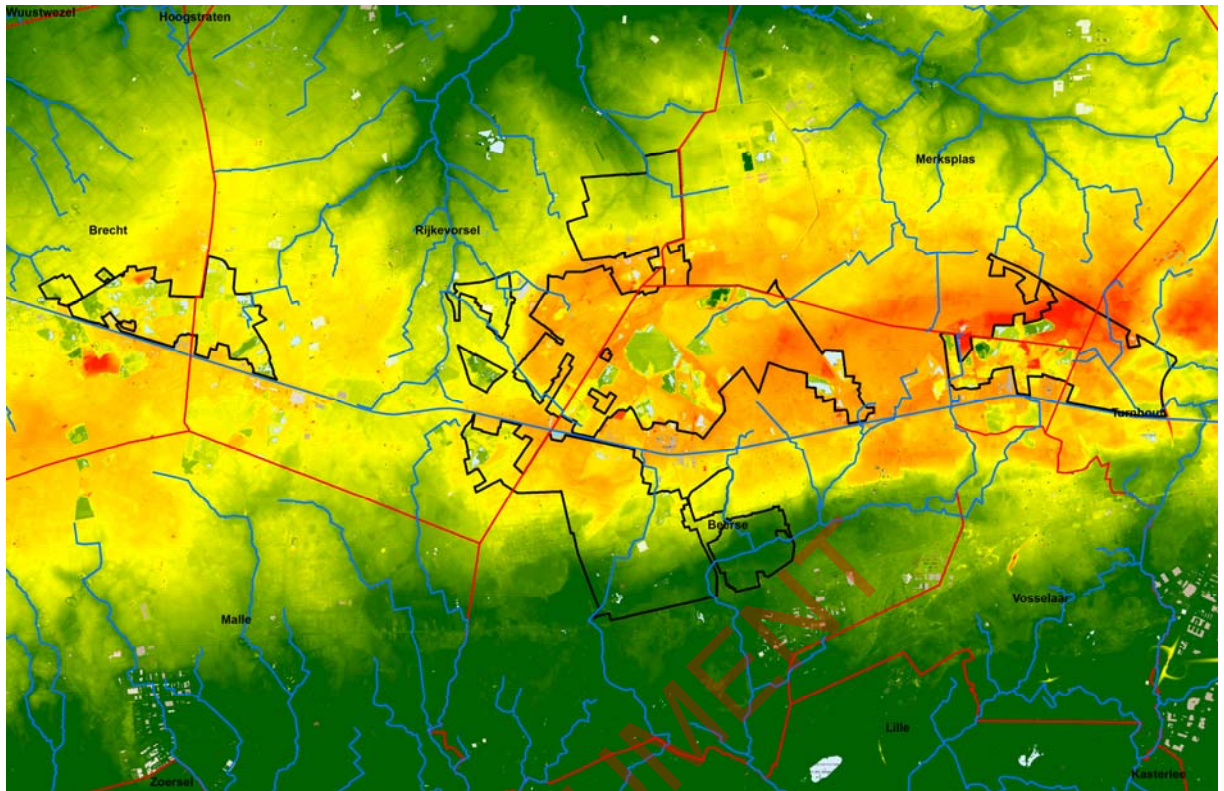
5.2.1 Fysisch systeem

Het plangebied van voorliggend RUP maakt deel uit van het 'groot aaneengesloten open-ruimtegebied Noorderkempen' met een concentratie en specialisatie van grondloze veehouderij en tuinbouw onder glas of plastic en belangrijke natuurcomplexen voornamelijk langs het Kanaal Dessel-Schoten en bestaande uit vooral voormalige klei-ontginningsgebieden.

Op Vlaams schaalniveau kunnen de volgende structuurbepalende elementen worden gedefinieerd.

- de Noorderkempen is één van de bosrijkste gebieden van Vlaanderen. Grote eenheden naaldbossen en gemengd bos komen gebiedsdekkend voor, vooral op droge (stuif)gronden;
- Opvallend is een west-oost gerichte bosgordel in het zuiden van het plangebied;
- de ecologische noord-zuid verbinding: een 'reeks bossen' afgewisseld met gronden in landbouwgebruik (Meerle, Wortel, Veldenberg, St-Jozef);
- het kanaal Dessel-Schoten waarlangs verlaten kleiputten met spontane natuurontwikkeling;
- belangrijke kwel- en infiltratiegebieden, een kwetsbare en diepe grondwatertafel;
- geheel van eerder grootschalige, open en functioneel sterk samenhangende landbouweenheden, met hoofdzakelijk melkveehouderij met voorkomen van verspreide bebouwing en lineaire perceelsrandbegroeiing;
- kleinschalige landbouweenheden, die op zich ook een sterk functionele samenhang vertonen voor eerder grondloze productierichtingen;
- landschappelijke elementen zijn het kanaal Dessel-Schoten, de bossen van de Noorderkempen en een aantal (beschermde) landschappen met 'relictwaarde'. Het centrale deel is grotendeels gevat in relictzone;
- het regionaalstedelijk gebied Turnhout, waarbij ook delen van de gemeente Beerse werden geselecteerd, aan de oostelijke rand van het plangebied;
- het plangebied omvat geen hoofdwegen; noord-zuid vormt de N14 (tss. deelplan west en centraal: Malle-Rijkevorsel-Hoogstraten) de belangrijkste weg (secundaire weg type II); zuidelijk wordt het centrale deelplan begrensd door de secundaire weg type III N12

Figuur 7. Reliefkaart van het plangebied met aanduiding waterlopen en gemeentegrenzen

5.2.2 Agrarische structuur

Globale omschrijving

Het plangebied omvat enkel gebieden die niet herbevestigd zijn als agrarisch gebied. In dit plangebied gaat het dan ook voornamelijk om gebieden met eerder hoge landschappelijke en ecologische waarde door de aanwezigheid van vele kleine landschapselementen of natuur- en bosgebieden.

De agrarische structuur in het plangebied is voornamelijk veehouderij (melkvee-, vleesvee-, varkens- en pluimveehouderij). In het gebied zijn heel wat jonge en dynamische bedrijven werkzaam.

Uit de statistische gebiedsinfo is gebleken dat er 217 landbouwers actief zijn binnen de plancontouren en 33 landbouwbedrijfszetels gevestigd zijn in het plangebied. 71 landbouwers zijn sterk betrokken bij dit planningsinitiatief aangezien een groot gedeelte van hun gebruikspcelen zijn opgenomen binnen de plancontouren.

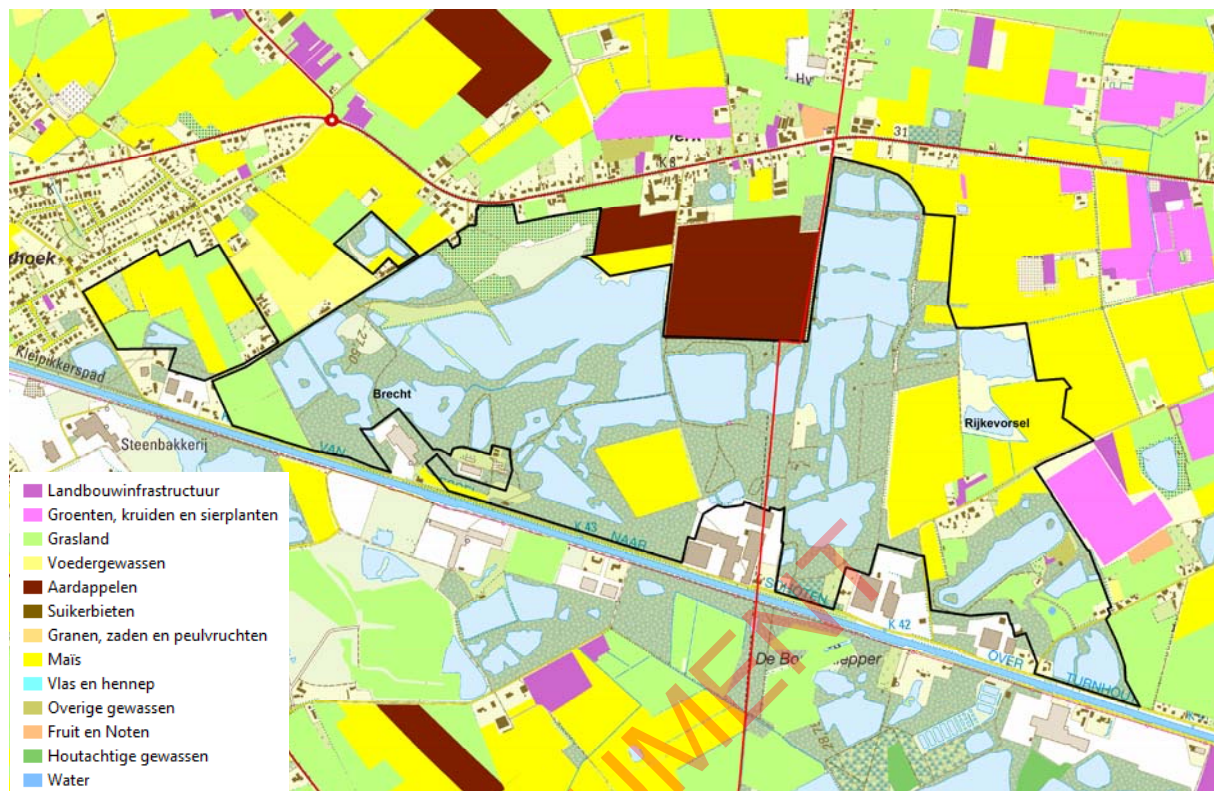
Deelplan 1 West: De Leeuwerik

Elementen van de bestaande agrarische structuur

In de omgeving Leeuwerik (enkel het oostelijk deel van het deelplan) is één aangifteplichtige landbouwbedrijfszetel gelegen. Het betreft een melkveehouderij. Er is geen zonevreemd landbouwgebruik. De omgeving maakt deel uit van de ruilverkaveling 'nieuwe stijl' Sint-Lenaarts.

In de omgeving Kraaijenhorst is één landbouwbedrijfszetel gevestigd die zich gespecialiseerd heeft in de opfok van runderen. Het deelgebied is nagenoeg volledig in professioneel landbouwgebruik, voornamelijk als grasland of de teelt van voedergewassen (grasklaver en maïs) en wordt aangegeven door 18 verschillende landbouwers. Een gedeelte van het deelplan is gelegen in herbevestigd agrarisch gebied en er is geen zonevreemd landbouwgebruik aanwezig.

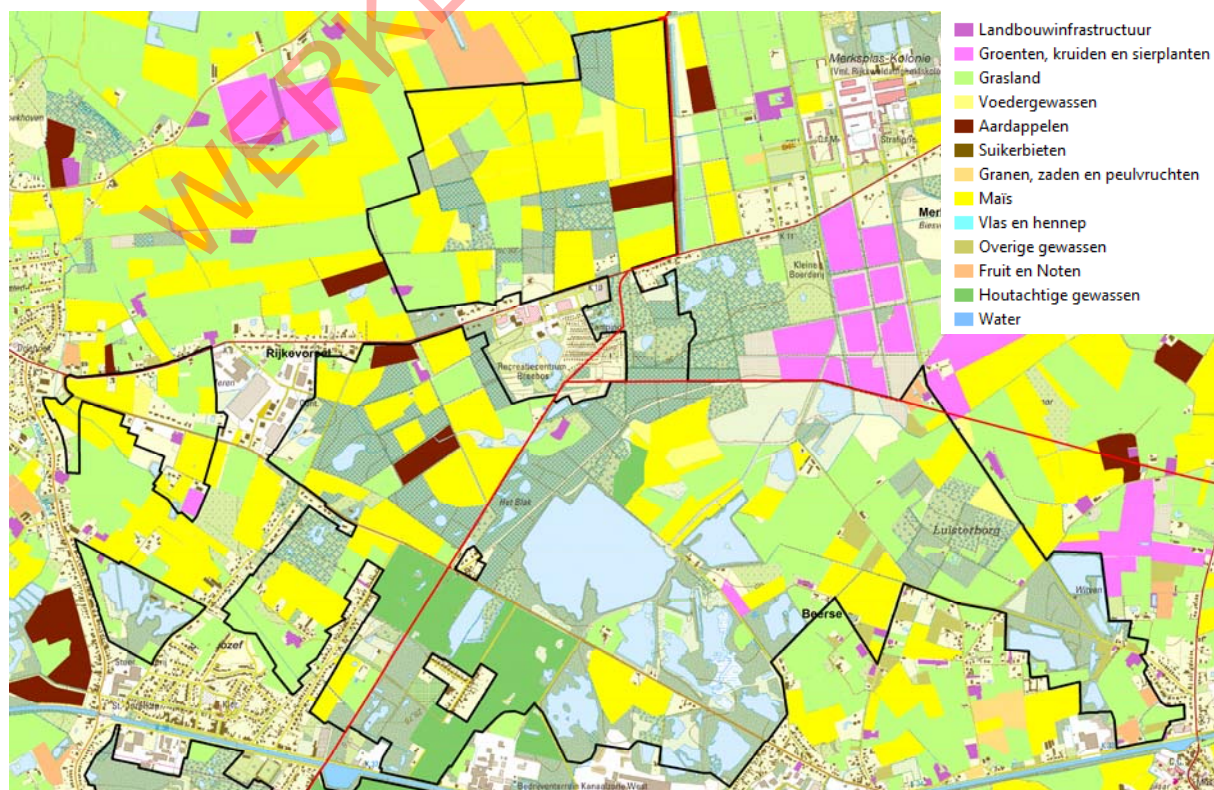
Figuur 8. Landbouwgebruikspcelen 2014 deelplan 1 west met aanduiding gemeentegrenzen

Deelplan 2 Centraal-Noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide

Elementen van de bestaande agrarische structuur

Figuur 9. Landbouwgebruikspcelen 2014 deelplan 2 centraal noord

Ten noorden van Blak wordt het deelplan gekenmerkt door een afwisseling van bossen en professioneel landbouwgebruik. In dit gebied is één landbouwbedrijfszetel gevestigd van een melkveebedrijf. In de omgeving van Blak zijn vier aangegeven landbouwbedrijfszetels gevestigd van een rundveebedrijf, legkippenbedrijf, een varkenshouderij en een paardenhouderij. Het agrarisch gebied in dit deelplan is bijna volledig in professioneel landbouwgebruik als grasland of de teelt van voedergrassen (grasklaver en maïs). Er is in beperkte mate zonevreemd landbouwgebruik aanwezig. Het betreft een maïsakker met een oppervlakte van ongeveer 8ha.

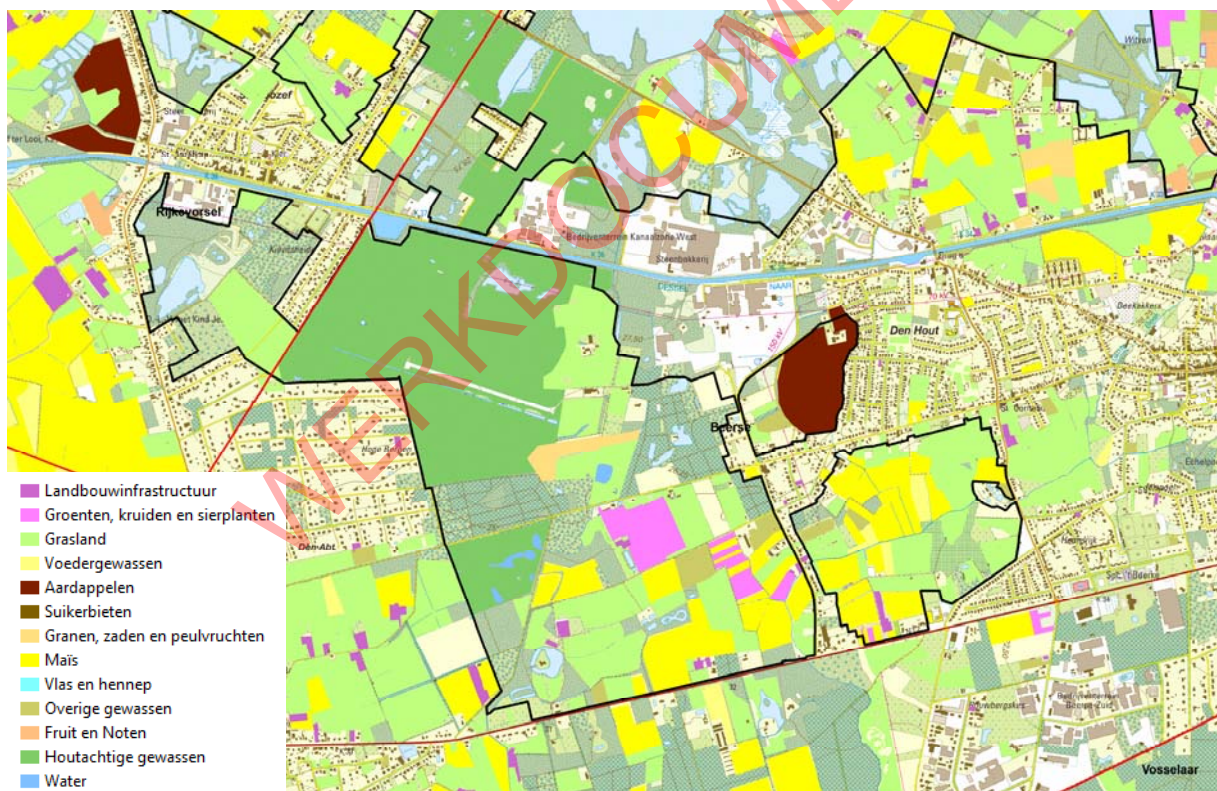
In de omgeving van Luisterberg zijn vier landbouwbedrijfszetels gevestigd waarvan twee paardenhouders, een rundveebedrijf en een glasgroentebedrijf. Met uitzondering van de percelen van het glasgroentebedrijf, worden alle landbouwpercelen uitgebaat als grasland.

Deelplan 3 Centraal-Zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Elementen van de bestaande agrarische structuur

De professionele agrarische gebruikspcelen bevinden zich vooral in het zuidelijke gedeelte van het deelplan. Hier zijn bedrijfszetels van een boomkwekerij, een glasgroentenbedrijf, een paardenhouderij en een sierteeltbedrijf. Het agrarisch gebied binnen dit deelplan is nagenoeg volledig in landbouwgebruik, voornamelijk als voedergrassen en grasland. Er is beperkt zonevreemd landbouwgebruik aanwezig in natuurgebied, het gaat dan om een oppervlakte van ongeveer 24ha⁹.

Figuur 10. Landbouwgebruikspcelen 2013 deelplan 3 centraal zuid

Deelplan 4 Oost: Oosteneinde-Meienbos-Nieuwhoeve

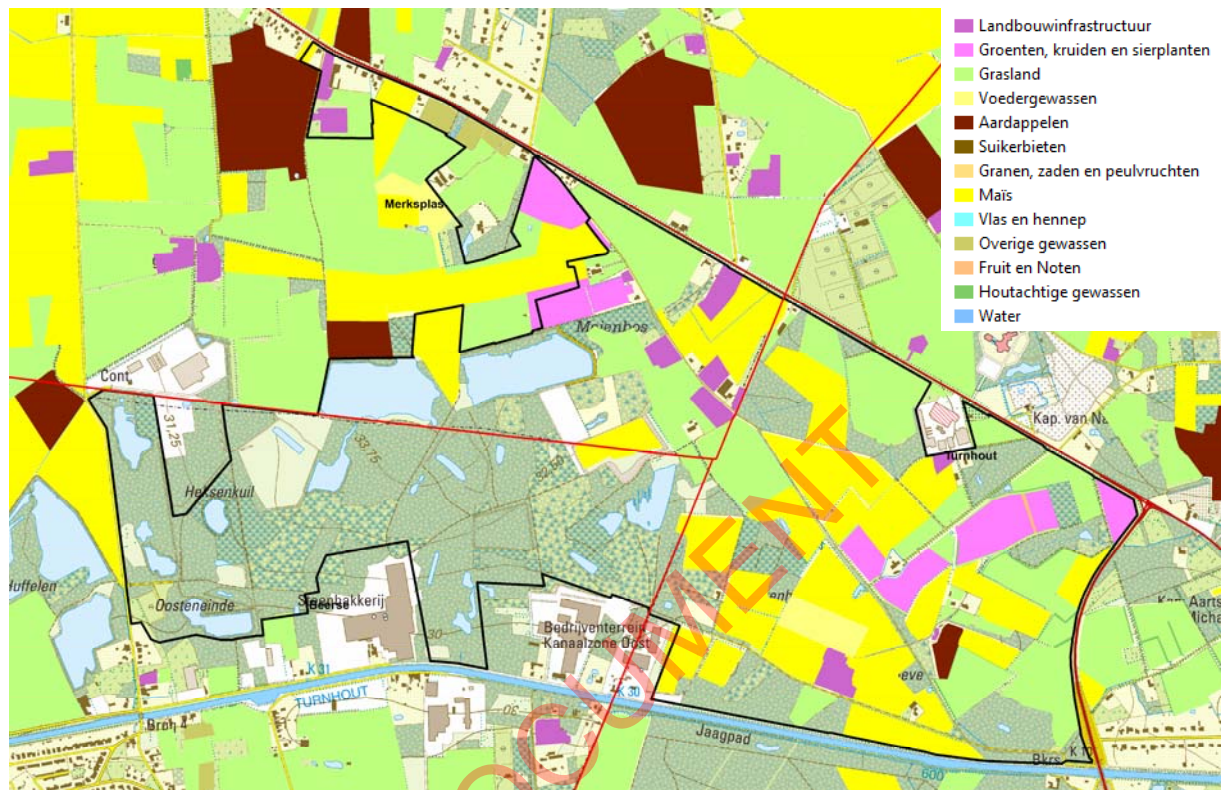
Elementen van de bestaande agrarische structuur

In dit deelgebied zijn acht landbouwbedrijfszetels gelegen. Het gaat om een rundveebedrijf, vijf melkveebedrijven, een sierteeltbedrijf en een pluimveebedrijf. De agrarische gebieden zijn bijna

⁹ Hiervan wordt een zekere oppervlakte 'landbouwgebruik' door ANB gegenereerd.

volledig in landbouwgebruik als grasland, voedergrassen, vollegrondsgroenten en voor bloementeelt.

Figuur 11. Landbouwgebruiksparcels 2014 deelplan 4 oost

5.2.3 Natuurlijke structuur

Globale omschrijving

Het gebied wordt gekenmerkt door een mozaïek van bossen, heiden, plassen en vennen met aanwezigheid van Europees te beschermen habitats en soorten.

De waterplassen zijn van belang als leefgebied voor diverse soorten watervogels (leenden, ganzen, zwanen, steltlopers). Ze worden, net als andere voorkomende waterlichamen, gekenmerkt door een rijke amfibieënfauuna. Op de oevers van de plassen komen oeverkruidvegetaties voor. Naast dit Europees habitat komen regionaal belangrijke biotopen 'rietland' en 'vochtig, meso- tot eutroof wilgenstruweel' voor. Veel van de plassen zijn omgeven door bossen of heidegebieden.

Bij de bossen overweegt naaldbout. In de natste delen van het gebied treft men vooral alluviale bostypes aan. De zogenaamde zuurminnende eikenbossen zijn nog jong en hebben de meeste kansen op de drogere gronden. Zowel op de droge als natte gronden komen boshabitats voor die zich als boshabitats kunnen ontwikkelen die behoren tot de Europees te beschermen habitats. In het gebied komen verschillende droge heidevegetaties, vochtige heide en duinheidehabitats voor.

Het kanaal Dessel-Schoten vormt een belangrijke verbinding tussen de verschillende bos- en natuurcomplexen én is ook van belang voor vleermuizen.

Deelplan 1 west: De Leeuwerik

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

Ontginningsplassen (Apo, Aom, Ap, App, ...) en verlaten steenbakkerijen zijn aspectbepalend. Tussen de plassen komen boshabitats voor. Enkele gedempte groeves zijn omgezet in weiland en/of beplant met populieren. Eikenberkenbos (Qb) komt tot ontwikkeling op de drogere delen. Heidevegetaties ontbreken in de Leeuwerik.

Vaartkant Rechts (Brecht, ten zuiden van het kanaal Dessel-Schoten) omvat een mozaïek van ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ae, Aer, Ao, ..), stortputten (Ko), opgehoogde terreinen (Kz, Ku) en soortenarme graslanden (Hx, op vergraven terreinen).. De actieve steenbakkerij Floren ligt westelijk van het plangebied in industriegebied De Hoef.

Het kleiputtencomplex van Brecht-Rijkevorsel is vooral belangrijk voor overwinterende watervogels, in het bijzonder voor eenden (Smient als Bijlage IV-soort). Overwintering van wilde ganzen (grote aantallen Toendrarietganzen en Kolganzen) in de omgeving van de SBZ (ten noorden van Leeuwerik en ten westen van Volharding-Klokkeven) is een redelijk recent fenomeen.

Kraaijenhorst is een gemengd landbouwgebied met zowel akkers (Bs) als weilanden (Hx, Hp, Hpr, Hp*, Hj,...), dat relatief rijk is aan KLE's (wegbermen, bomenrijen of houtkanten). In de overgangszone van het open landbouwgebied naar het kasteelpark van Westmalle liggen enkel naaldhoutpercelen en een bosfragment van gemengd loofhout (dominantie van berk). De percelen met Grove den zijn bebost in de periode 1850-1910. Een aantal zeer algemene bosvogelsoorten komt (broedend) voor: Boomkruiper, Buizerd, Grote Bonte specht. Landschapsecologisch zijn deze KLE's van belang als stapsteen/verbinding.

In de reeds uitgekleide zone liggen enkele waterplassen, andere delen van het gebied zijn nog in ontginning. De ontginningsplassen en het ruime(re) omliggende landbouwgebied hebben een belangrijke avifaunistische waarde. Daar waar er actieve ontginning is, komen typische pioniers zoals oeverzwaluw, kleine plevier en blauwborst (broedend) voor. Naast algemene soorten libellen die kenmerkend zijn voor open stilstaand water, komen soorten voor die typisch zijn voor vennen (voorkomen owv voedselarm karakter van de ontginningsplassen). In het landbouwgebied broeden (primaire en secundaire) weidevogels als grutto, wulp, scholekster, kievit, graspieper, veldleeuwerik en roodborsttapuit.

Ten noordoosten van Kraaijenhorst ligt langsheen het kanaal Dessel-Schoten een groter, aaneengesloten ontginningscomplex. De voormalige ontginningsplassen zijn voor meerdere soorten watervogels van (boven)regionaal belang.

Knelpunten en potenties

Langsheen het kanaal Dessel-Schoten bevinden zich historisch verankerende bedrijven. Nieuwe bedrijven hebben zich gevestigd op voormalige fabriekssites. Naast verstoringseffecten kan de aanwezigheid van industriële activiteit (in een groter bos- en natuurcomplex) leiden tot ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie en barrièrewerking.

Ten aanzien van Kraaijenhorst is er direct verlies en aantasting van vlakvormige natuurwaarden en KLE's door schaalvergroting landbouw (autonome evolutie), inname door lawaaisporten, aansnijden voor ontginning.

Er zijn zowel potenties voor heide- als boshabitats. Voor het gros van de vergraven terreinen (klei-ontginning) doet PotNat geen uitspraken¹⁰.

Gewenste ruimtelijke structuur

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten kleiontginningsputten langsheen het kanaal, moet in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plasdraszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

¹⁰ Het PotNat-model is een op het INBO ontwikkelde methode die op Vlaamse schaal op basis van abiotische factoren natuurpotenties kan inschatten. Het kan een hulpmiddel zijn bij ecologische gebiedsvisies, gebiedsgerichte afbakeningen en beheerplannen. Zie: http://www.inbo.be/content/page.asp?pid=BOL_NAT_PotNat

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen. In het OUP¹¹ (Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos, 2008) wordt ten aanzien van dit plangebied een versterking van de natuurwaarden in de ontginningsgebieden Leeuwerik en Klokkeven geformuleerd.

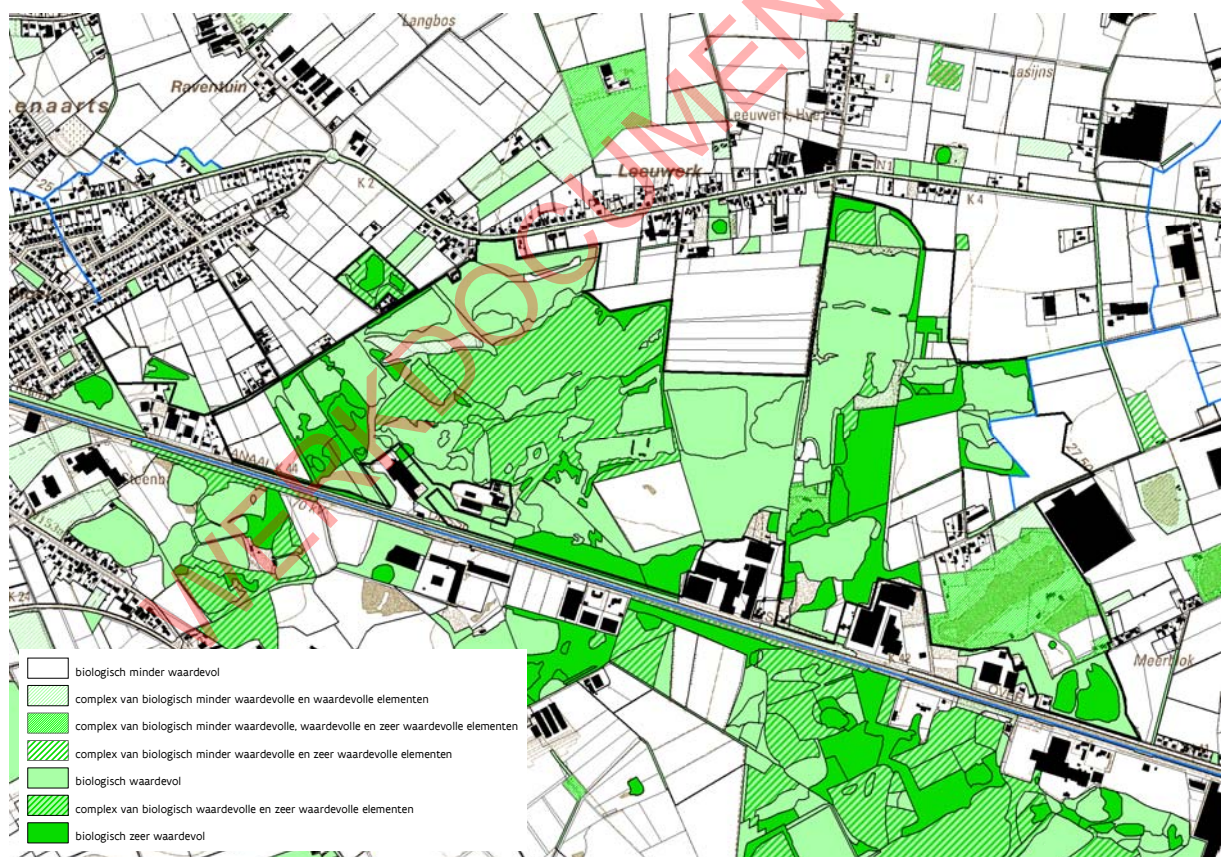
Natuurdoelen:

Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ **essentieel voor 3130, belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is zeer belangrijk voor Kamsalamander, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis** en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (Drijvende waterweegbree, Heikikker, Poelkikker, Laatzvlieger, Gewone dwergvleermuis).

Natuurbeheer

De gemeente Brecht is een (kleine) openbare eigenaar in de Leeuwerik. Er is geen technisch beheer door ANB.

Figuur 12. Biologische waarderingskaart deelplan 1 west

Deelplan 2 centraal-noord: Het Blak-Meergoor-Luisterborg en Abtsheide

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

Met het gebied St.-Jozef wordt het ontginningsgebied ten noorden van de vroegere steenbakkerij SAS te Rijkevorsel bedoeld. Het gebied is deels ontgonnen, deels in ontginning. Het gebied wordt gekenmerkt door oligotrofe (Ao) en eutrofe plassen (Ae), eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz, Sf) en

¹¹ Operationeel Uitvoeringsprogramma opgemaakt in het kader van de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuur.

graasweiden (Hp, Hx). Het gebied is ingekapseld door bebouwing (woonstraten). De huidige faunawaarde van het gebied beperkt zich tot vogels.

Ten oosten van het ontginningsgebied ligt het bosgebied Hoge Heideweg. Het gebied omvat naalddhoutaanplanten (Ppmb, Ppmh), struwelen (Sf) en waterpartijen (Ae, vermoedelijk oude, kleinschalige ontginningsplassen). Het gebied is ingekapseld in bebouwing (woonstraten) en hierdoor ruimtelijk geïsoleerd. De woningen langs de Hoge Heideweg snijden het bosgebied zelfs aan. Het is een eiland in een versnipperd open gebied.

Ten westen van het bosgebied Hoge Heideweg ligt op grondgebied Rijkervorsel en Beerse het gebied Pomp-Poelberg (eigenaar en beheerder ANB, in totaal ca. 27 ha). Het natuurdomein bestaat uit 2 delen: Pomp (grondgebied Beerse) en Poelberg (grondgebied Rijkervorsel). De Pomp bestaat uit een oude, gelijknamige kleiput (Ae), een restant van de vroegere baksteenindustrie en omgeven door struweel (Sz), moerasbos (Vn), eikenberkenbos (Qb) en dennenbos (Ppmb). In de bossen ten westen van de kleiput liggen enkele vennen (Ao). Poelberg is een mozaïek van eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz), ruigtes, plassen (Ao), grasland (Hp), schraalland (Ha) en heidevegetaties (Cgb). Beide gebieden worden van elkaar gescheiden door het aardgastracé: een brede, boomloze strook waar een soortenrijk schraalgrasland (Ha) wordt ontwikkeld. In de poelen van Poelberg komen alle inheemse salamandersoorten voor (waaronder Kamsalamander) en op de kleiput De Pomp (Ae) groeien zeldzaamheden als loos blaasjeskruid en vlottende bies. Ten zuiden van Pomp-Poelberg liggen vergraven terreinen in bosontwikkeling (Sz) met verspreide plassen (Ae).

Pomp-Poelberg wordt door de Lange Kwikstraat gescheiden van het natuurgebied Abtsheide (ca. 30 ha), ook in beheer bij het Agentschap voor Natuur en Bos. In Abtsheide voorkomen van heidevegetaties (Cm, Cmb, Cgb,...), eikenberkenbos (Qb), naalddhout (Ppmh, Ppmb), struweel (Sf) en oligotrofe plassen (Ao).

Dezelfde habitats zijn ook kenmerkend voor de oostelijker gelegen Lage Heide, al komen hier lokaal ook iets rijkere habitats voor (Ae, Mr, Sf). Ten zuidoosten van de zgn. 'Geknikte Weg' liggen vergraven terreinen met plassen (App, Ae) omgeven door struweel (Sz), eikenberkenbos (Qb) en open plaatsen met heiderelicten (Cm, Cgb). Abtsheide en Lage Heide (ten zuiden van de Rijkervorselse weg) worden gescheiden door een landbouwenclave (Bs). De Lage Heide (historisch ontgonnen) loopt door ten noorden van de Steenweg op Rijkervorsel (ook historisch ontgonnen) in een mozaïek van eikenberkenbos (Qb), struweel (Sz, So), heide (Cm, Cmb), plassen (Apo, Aom, Ao) en graslanden (Hj, Hr).

De Lage Heide gaat in het westen over in het ontginningsgebied Blak-Meergoor. Het Blak is een ontginningsplas in natuurontwikkeling (ca. 25 ha) met code Apo. Het Blak wordt omgeven door naalddhout (Ppmh, Ppmb, Ppms, Pms), struweel (Sz) en heide (Ce, Cg, Cdb, Cmb). Aansluitend ligt een kleinere ontginningsplas (Apo, ca. 8ha). Het Blak is een belangrijk gebied voor overwinterende watervogels met name voor wintertaling en andere soorten zwemende Krakeend, Pijlstaart, Slobeend en Smient en wint aan belang als slaapplek voor meeuwen (Kokmeeuw, Stormmeeuw, Kleine mantelmeeuw en Zilvermeeuw). Ook qua libellen is het Blak met 22 soorten een soortenrijk gebied, waarvan 8 kenmerkende vensoorten. Ten noorden ligt het zgn. Meergoorgebied (uitbreiding van ontginning). Het aandeel graslanden met botanische waarde (Hp*, Hj) is gering. De meeste graslanden zijn niet waardevol (Hp en Hx), wat ook geldt voor de akkers (Bs). Al deze percelen zijn wél van belang voor de avifauna: broedend voorkomen van Kievit, Scholekster, Wulp, Grutto, Roodborsttapuit, Rietgors. In de periferie (Cm, Cmb) met de Blakheide komt Boomleeuwrik tot broeden. Ten noorden van het Meergoorgebied ligt het zgn. Koloniegebied Oost en West. Het betreft een actieve groeve (Kc). De Blakheide is beboste duinenrug (Ppmh, Ppmb, Pmb, Pms, Pmh, Qb) met vennen (Ao) en heide (Cm, Ce).

Het oosten van de gemeente Rijkervorsel wordt tussen de Vorselmoerweg en de gemeentegrens met Beerse gekenmerkt door een bosrijke omgeving. Het betreft kleinere bos- en natuurcomplexen die aansluiten op de bovenlokale noord-zuid georiënteerde bos- en natuurcomplexen in de gemeente Beerse en Merksplas. Tussen de bospercelen (Pa, Pmb, Ppmb, Ppms, Qb), dreven (Qb) en ven- (Ao, Sz) en heiderelicten (Cmb) liggen soortenarme graslanden (Hp, Hx) en akkers (Bs).

Ten noorden van de Steenweg op Merksplas en het recreatiedomein Breebos situeert zich het gelijknamige gebied Breebos. Een gesloten tot halfopen landschap met bossen (Pmb, Pa, Ppmb, Vn, Qb), bomenrijen, houtkanten en enkele graslanden met (beperkte) botanische waarde (Hp*, Hj). Tegen de Steenweg komt verspreide bebouwing (Un) voor. Ten oosten van het recreatiedomein Breebos (grondgebied Merksplas) verspreide plassen (Ae, Ao) en heidevegetaties (Cgb), aansluitend op een ruimer ven- en heidegebied in Merksplas-Kolonie (niet in projectgebied).

Ten oosten van het Blak-Meergoorgebied ligt het bosgebied Luisterborg (Qb, Ppmb; eigendom gemeente Beerse en ANB) dat geïsoleerd ligt in een open cultuurlandschap. Ten zuidwesten hiervan ligt een kleiner bos- en natuurcomplex bestaande uit de gemeentelijke visvijver Ginnekenshoek (Apo, Aom, Ae, Qb), het voormalige stort Vogelzang (Ku, Mr) en privé-visvijvers (Ae, Lhb) langs de Vossenbrugstraat. Dit complex vormt samen met Luisterborg een belangrijke stapsteen tussen het Blak en het gebied Oosteneinde-NOVA.

Knelpunten en potenties

In het deelgebied liggen natuur- en bosterreinen die te klein in oppervlakte zijn, te ver van elkaar liggen en/of onvoldoende interne samenhang hebben. Dit kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten. De autonome evolutie versterkt dit.

Het Gewestelijk RUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout voorziet een omleidingsweg tussen de N12 en de bedrijven langs de kanaal Dessel-Schoten. Afhankelijk van het gekozen scenario snijdt de nieuwe lokale weg Abtsheide aan. Het ontstaan van harde barrières (door transportinfrastructuur en andere vormen van grondgebruik) tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Verkeerswegen (bestaand/gepland), het kanaal Dessel-Schoten, bebouwing en ander direct grondbeslag zijn in de context van dit deelgebied het meest belangrijk.

De industriële activiteiten langs de kanaal genereren hindereffecten door verzurende deposities. Er zijn ook directe ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie van leefgebied en barrièrewerking.

De waterplassen in het gebied zijn veelal voedselarm. Aanwezige milieudrukken leiden (door onvoldoende buffering) tot eutrofiëring (instroming, inspoeling, verwaaiing van nutriënten), verzuring en verdroging.

In het gebied is er een stijgende recreatiedruk. In functie hiervan wordt er ingegrepen op de (a)biotiek van het gebied met verdere degradatie van natuurwaarden.

PotNat doet geen uitspraken over de vergraven terreinen. De potenties voor grote oppervlaktes permanent water (voedselarm of -rijk) liggen in de ontgonnen en nog te ontginnen gebieden. Potenties voor oeverkruidvegetaties zijn er in de ontginningsplassen met een oligotroof karakter. Hoge Heideweg, Luisterborg, Vogelzang, Ginnekenshoek hebben uitgesproken bospotenties (droog > vochtig > nat bos). Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van rijkere plassen (Ae). Voor de rbb's liggen hier eveneens de potenties.

Voor heide, venhabitats en overgangsvegetaties zijn er potenties in Pomp-Poelberg, Abtsheide, Lage Heide, Blak-Meergoor, Blakheide, Breebos incl. de kleinere bos- en natuurcomplexen in het oosten van Rijkvorsel (beperkt). Potenties voor 9190 zijn er in alle gebieden die heden bebost zijn met naaldbos. De ecotoopclusters moeten op een duurzame wijze (landschappelijk en ecologisch) met elkaar verbonden zijn.

Gewenste ruimtelijke structuur

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten kleiontginingsputten langs de kanaal, moet in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plasdraszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen.

Natuurdoelen

Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ **essentieel** voor 3130,

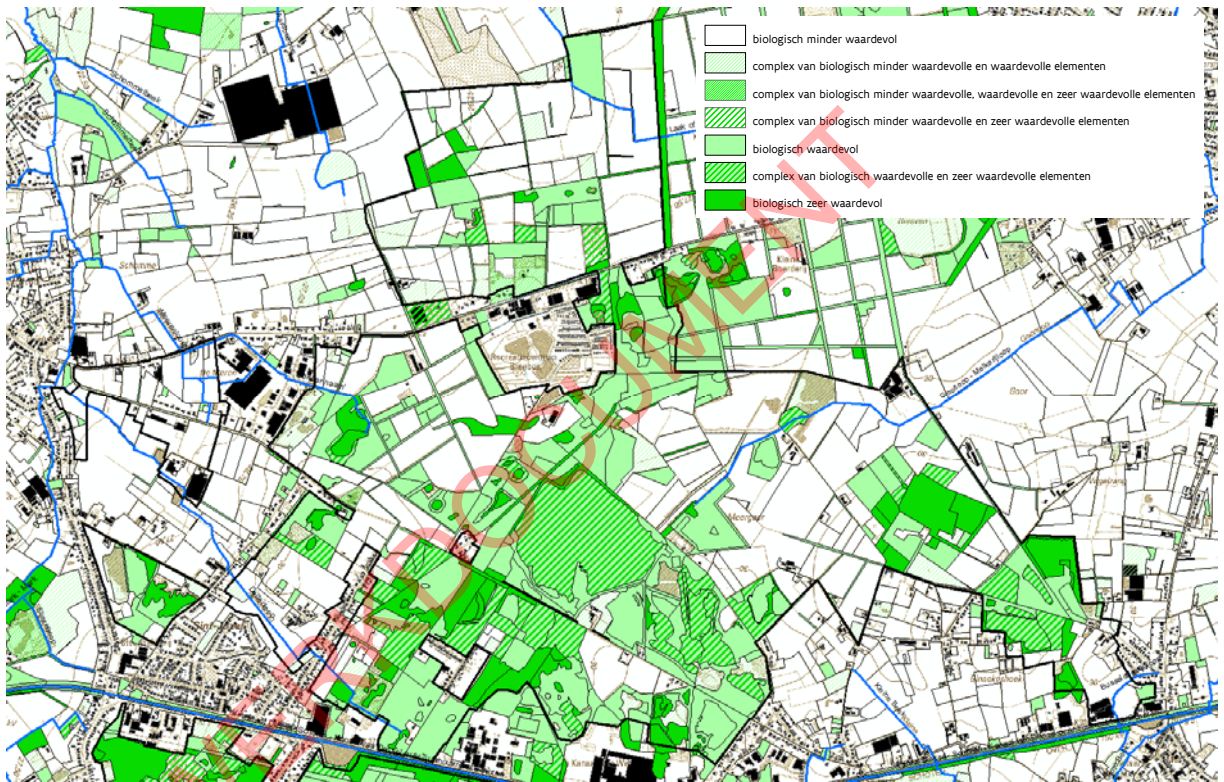
belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is **zeer belangrijk** voor Kamsalamander, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (Drijvende waterweegbree, Heikikker, Poelkikker, Laatzvlieger, Gewone dwergvleermuis). Blak en omgeving, Pomp, Abtsheide en Lage Heide zijn gelegen in de SBZ-H

Naast de Europees te beschermen habitats zijn de rbb's van belang voor het natuurbehoud. Deze zijn vaak een leefgebied van Europees te beschermen (vogel)soorten.

Natuurbeheer

De gemeente Beerse is openbare boscijnaar op Blakheide, Luisterborg, Vogelzang, Ginnekenshoek, Huffelen (technisch beheer ANB). Het ANB is eigenaar en beheerder van Pomp-Poelberg, Luisterborg en beheerder van de Abtsheide (eigenaar Campine NV).

Figuur 13. Biologische waarderingskaart deelplan 2 centraal-noord

Deelplan 3 centraal-zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

De Kievitsheide (Rijkevorsel) is biologisch waardevol tot zeer waardevol en omvat ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ap, Apo), plassen (Ae), vennetjes (Ao), heiderelicten (Cg, Cgb, Cmb), schraalland (Hab), struwelen (Sz), eikenberkenbos (Qb) en naaldhoutaanplantingen (Pa, Ppa). In de bossen komen eerder algemene bosvogelsoorten broedend voor.

In de zuidelijke rand van de residentiële woonwijk Den Abt liggen graslanden met biologisch waardevolle elementen (Hp+, Hp), begrensd met KLE's langsheen een veldweg. Lokaal werden er percelen omgezet in 'paardenweide' (Hx). De veldweg wordt in het zuiden begrensd door het landbouwgebied Ketsenberg (niet in projectgebied). Boomkikker is historisch gekend van het gebied Ketsenberg-Aard waar de soort verdween in de jaren '80 van vorige eeuw. Ten oosten hiervan ligt de Duivelskuil (eigendom en beheer ANB, biologisch waardevol tot zeer waardevol). Het gebied omvat een mix van naaldhoutaanplanten (Pmb, Ppmb), struweel (Sz, Sm), eikenberkenbos (Qb), maar wordt vooral gekenmerkt door schraallandvegetaties (Ha, overgaand naar Hp), droge (Cg) en natte (Ce) heidevegetaties en plassen (Ao, Aom, Ae). In de oligotrofe plas

langsheen de Klampovenstraat werden 13 soorten waterkevers en 16 verschillende soorten water- en oppervlaktewantsen vastgesteld. Acht hiervan zijn RL-soorten, waaronder Bladlopertje, Zwartbootsmannetje en Venduikerwants. Boomleeuwerik (onregelmatig) en boompieper komen broedend voor. Ten zuiden komen gagelstruwelen (Sm) voor welke geleidelijk overgaan in eikenberkenbossen (Qb). De bosbestanden zijn belangrijk als broedgebied voor roofvogels (Buizerd, Sperwer, Torenvalk). In het gebied en omgeving komen Groene en Bruine kikker, Gewone pad, Alpenwatersalamander, Kleine watersalamander en Kamsalamander voor.

Het gebied Eksterheide (beheer en eigendom ANB) is biologisch waardevol tot zeer waardevol. Het gebied omvat naalddhoutaanplantingen op landduinen (Pa, Ppa, Pmh, Ppmh, Ppms), eikenberkenbos (Qb), struwelen (Sz), moerasbos (Vo, Vn), afgewisseld met vennen (Ao), plassen (Ae), heidevegetaties (Cm, Ce, Cmb), schraalland (Ha), graslanden (Hr, Hp, Hj). Het vliegveld (Ki) werd opgebroken en maakte plaats voor 'vegetatieloze duinen'. Het gebied is belangrijk voor amfibieën, in het bijzonder voor Heikikker en Kamsalamander. Boomleeuwerik en Boompieper komen broedend voor. Tussen Eksterheide en Duivelskuil ligt de Gemeenteheide. In tegenstelling tot wat de naam laat vermoeden gaat het om openbaar bos (Pmh, Pms, Ppmb). In de oostelijke rand van de Eksterheide situeert zich een privé-domein (biologisch waardevol tot zeer waardevol). Het terrein bestaat uit naalddhoutaanplantingen (Ppmh, Pa, Ppa), eikenberkenbossen (Qb), vennen (Ao), bebouwing en paardenweiden (Hp). Tussen de Nieuwe Dreef en de kern van Den Hout ligt een ingesloten landbouwgebied (Hp, Hx, Bs) met verspreide biologisch waardevolle tot zeer waardevolle (lijnvormige) elementen (Mrb, Sz, Qb).

Ten oosten van de Duivelskuil situeert zich een bosrijk kasteelpark (Kpk) incl. kasteel met stoeterij (Ur) en paardenweiden (Hp). Ten noorden van het kasteelpark, eikenberkenbos (Qb) dat 'recent' is ontstaan door het dichtgroeien van heide. Fragmentair bleven nog lang relictten bewaard van Dopheide, Struikheide en Pijpenstrootje. Oostelijk aansluitend op het kasteelpark situeert zich een vrij grote, natte depressie waarin vijvers werden gegraven (Ap). Lokaal voorkomen van gagelstruweel (Sm) overgaand naar natte (Ce) en droge (Cmb) heiderelicten. Verder af van de depressie: vochtig halfnatuurlijk grasland (Hj, rompgemeenschap van het Dotterverbond). Ten noorden van de depressie: voorkomen van Wulp, Kievit, Scholekster en Roodborsttapuit als broedvogel. Einde heeft een meer extensief agrarisch gebruik (Hx, Bs). De lijnvormige elementen (bomenrijen, Qb en houtkanten, Kh) en veldbosjes (Qb, Pa) maken dat het landschap een halfopen karakter heeft, wel aanwezigheid van een serrecomplex en bebouwing (Ur) langsheen Oostmalseweg, Kongostraat en Antwerpseweg (Un). De zone aansluitend op de Nieuwe Dreef wordt gekenmerkt door een boomkwekerij (Kq), meer intensief gebruikte landbouwpercelen (Bs, Hx) en bebouwing (Ur). Langsheen de Laak ter hoogte van de Nieuwe Dreef, voorkomen van een veldbosje met Vogelmelk (stinzenplant).

De vallei van de Laakbeek (tussen de St. Corneliusstraat en de Nieuwe Dreef) wordt gekenmerkt door een percelering 'haaks op de beek' en een typische openheid (Hx, Hp, Bs), waarbij men vanaf de Oostmalseweg een panoramisch zicht had (Uv, in beperkte mate nog heeft) over de beekvallei tot aan de Antwerpseweg. De grootschalige percelen hebben een geringe ecologische waarde. Kievit broedt in de vallei, maar kritische soorten zoals Watersnip en Wulp zijn afwezig. De zone langsheen de Antwerpseweg wordt getypeerd door min of meer aaneengesloten bebouwing (Ua) en een boomkwekerij (Kq). Centraal in de vallei is de percelering eerder kleinschalig. Het gebied heeft er een hoge(re) ecologische waarde. Deze wordt bepaald door de aanwezigheid van goed gestructureerde en soortenrijke (elzen)houtkanten, knotwilgen en bomenrijen, veldbosjes, bramensingels en brede rietkragen. Lokaal zijn er restanten van oude meidoornhagen. Langsheen de perceelsgrenzen vallen vooral de moerasspirearuigten (Hf) op, met beperkt voorkomen van Poelruit. Lokaal voorkomen van grondwaterafhankelijke vegetaties met Bosbies, Dotterbloem en Knolsteenbreek. Ter hoogte van het waterzuiveringstation waren populierenaanplanten (Lhi, Lhb) beeldbepalend maar die zijn recent gerooid en heraangeplant met standplaatsgeschikt loofhout. De floristische waarden van de bospercelen worden vooral bepaald door fragmenten van voorjaarsflora (Slanke sleutelbloem, Guldenboterbloem; kenmerkende soorten van oude elzen-vogelkersbossen). Nachtegaal (RL-soort) is gekend als broedvogel.

Knelpunten en potenties

In grote delen van het deelgebied rationaliseert het landschap onder invloed van de zgn. autonome evolutie. Het verdwijnen van ecologische verbindingen en het ontstaan van harde barrières tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Dit

kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten.

Naast een rationalisatie van het landschap treden er ook wijzigingen op in het landbouwgebruik (glastuinbouw, boomkwekerijen, hobbylandbouw, paardenrecreatie, edm doen intrede). Hierdoor verdwijnen halfnatuurlijke graslanden en eraan gebonden soorten, waaronder weidevogels. Maar ook de karakteristieken (ic 'leesbaarheid') van het beekdallandschap.

De recreatieve bebouwing (Uv) in de Laakbeekvallei hypothekeert de landschappelijke en ecologische waarden door de niet-streekeigen beplantingen, draadafsluitingen en het onnatuurlijke karakter van de vijvers (Ap).

Het Gewestelijk RUP Afbakening Regionaalstedelijk Gebied Turnhout voorziet een omleidingsweg tussen de N12 en de bedrijven langsheen het kanaal Dessel-Schoten. Afhankelijk van het gekozen scenario snijdt de nieuwe lokale weg én Ekstergoor én landbouwgebied Laakbeekvallei aan.

De industriële activiteiten langsheen het kanaal genereren hindereffecten door verzurende deposities. Er zijn ook directe ruimtelijke effecten zoals ruimte-inname, fragmentatie van leefgebied en barrièrewerking.

De Kievitsheide staat onder een sterke recreatieve druk. Onder andere door deze sterke recreatieve druk en in combinatie met verbossing (ontbreken van gericht beheer) ontbreken kritische habitattypische soorten.

PotNat doet geen uitspraken over vergraven terreinen (Kievitsheide). Einde en Laakbeekvallei zijn tussen Duivelskuil en de kern van Beerse (mogelijk tot effectief) overstromingsgevoelig. Ter plaatse Einde en Laakbeekvallei op de valleibodems matige tot zeer geschikte potenties voor alluviaal bos 91E0.

Potenties voor eikenberkenbos 9190 zijn er in grote delen van Kievitsheide, Eksterheide en omgeving. Duivelskuil en buiten de valleibodems ter plaatse Einde en Laakbeekvallei. Idem voor natte heide 4010 en droge heide 4030 (slechts beperkte mogelijkheden buiten Kievitsheide, Duivelskuil, Eksterheide en omgeving).

Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van grotere, rijkere plassen (Ae). Voor de regionaal belangrijke biotopen liggen hier eveneens de potenties. In dit deelgebied zijn er wat dat betreft slechts beperkte mogelijkheden.

Gewenste ruimtelijke structuur

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heiden, vennen en plassen, eigen aan de verlaten kleiontginningsputten langsheen het kanaal, moet in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen,...). Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel-Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plasdraszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora. Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

Het kanaal Dessel-Schoten kan via een gericht beleid voor haar oevers en haar omgeving bijdragen tot een natte verbinding voor fauna en flora tussen belangrijke natuurlijke gebieden. Het kanaal kan ook worden ontwikkeld als drager van recreatieve en toeristische ontwikkelingen.

In het OUP (Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos, 2008) formuleert ten aanzien van dit deel van het plangebied volgende acties:

- versterking van de natuurwaarden in Kievitsheide (inclusief het woonuitbreidingsgebied en complex Hoge Bergen-vliegveld);
- het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos in het gebied tussen Einde en Beerse en Heigoed-Ketsenberg met aandacht voor weidevogels en ecologisch waardevolle graslanden.

Verder onderzoek en overleg nodig in functie van afstemming tussen natuur en de aanwezige landbouw. Ook verder overleg nodig in het kader van de ruilverkaveling zodat de afspraken die gemaakt kunnen worden in het kader van de ruilverkaveling Malle-Beerse via dit RUP integraal

gevaloriseerd kunnen worden. Opmaken gevoeligheidsanalyse voor bestaande landbouwbedrijven in het gebied. Er wordt gewacht op de nuttigverklaring van de ruilverkaveling Malle-Beerse.¹²

Natuurdoelen

Voor de alle hierboven genoemde HT's wordt in de G-IHD's of een uitbreiding, minstens een verbetering van de kwaliteit voorzien. Volgens de G-IHD's is deze SBZ **essentieel voor 3130, belangrijk voor 2330, 3140, 3150, 4010, 7150, 4030, 9190, 91E0. Deze SBZ-H is zeer belangrijk voor Kamsalamander, Ruige dwergvleermuis en Rosse vleermuis** en belangrijk voor de andere Bijlage II-soorten (Drijvende waterweegbree, Heikikker, Poelkikker, Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis).

Kievitsheide, Duivelskuil en Hoge Bergen-Ekstergoor (heden gekend als Eksterheide) en omgeving maken deel uit van de SBZ-H.

Wat landschapsbeeld betreft hebben Einde en Laakbeekvallei (tussen Einde en Beerse) een halfopen karakter. De Laakbeekvallei dringt (stroomopwaarts) als een 'openruimte vinger' de kern van Beerse binnen.

Een aantal specifieke natuurwaarden in Einde en Laakbeekvallei zijn gebonden aan (veld)bos(jes), de hoge dichtheid aan KLE's en een hoge natuurlijke grondwaterstand. Door het uittreden van mineralenrijk kwelwater voorkomen van grondwaterafhankelijke vegetaties.

Rompgemeenschappen houden stand ondanks de verruigende invloed en verdrogende invloeden door drainage van de valleibodems en beekverdieping. In de bermen en perceelsscheidingen komen minder algemene tot vrij zeldzame kruiden voor, zoals Poelruit *Thalictrum flavum* (uniek voor de Turnhouts regio). Schaalvergroting, intensivering van het landgebruik (omzetting naar cultuurgrasland, akker, boomkwekerij) of agrarische bebouwing (serres, andere) leidt tot netto verlies aan natuur- en landschapswaarden.

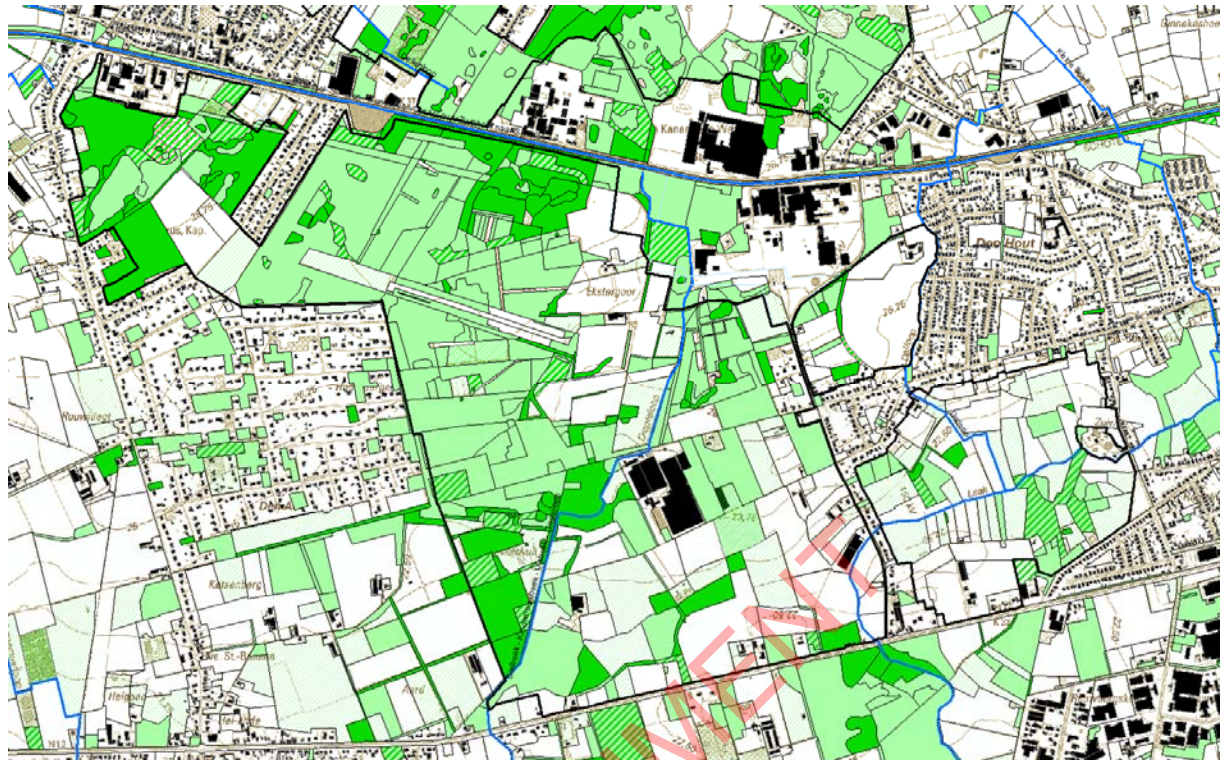
Natuurbeheer

De gemeente Rijkevorsel is openbare boscigenaar (ca. 16 ha), ter plaatse Kievitsheide (technisch beheer ANB). Het ANB is eigenaar en beheerder van delen van Kievitsheide (ca. 5 ha) te Rijkevorsel en Eksterheide (ca. 170 ha) en Duivelskuil (ca. 21 ha) te Beerse. De gemeente Beerse is openbare boscigenaar (technisch beheer ANB) ter plaatse Gemeenteheide (gelegen tussen Eksterheide en Duivelskuil), Einde en in de vallei van de Laakbeek. De Stichting Kempens Landschap is boscigenaar (ca. 6,2 ha) in de vallei van de Laakbeek (omgeving waterzuiveringsstation)¹³.

¹² De rvk Zondereigen is in uitvoering. Deze wordt normaliter gevolgd door de rvk Rijkevorsel-Wortel. De wordt normaliter gevolgd door de rvk Malle-Beerse.aanvulling ANB: Einde en Laakbeekvallei (gebied tussen Einde en Beerse) waren opgenomen in het studiegebied naar het nut van de ruilverkaveling Malle-Beerse, maar zijn uiteindelijk niet weerhouden voor opname in de blokgrens.

¹³ Eventuele randvoorwaarden ten aanzien van uitvoering zijn de bosbeheersplannen van ANB en de gemeente Beerse en het Masterplan Metallo-Chimique.

Figuur 14. Biologische waarderingskaart deelplan 3 centraal-zuid

- biologisch minder waardevol
- complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen
- complex van biologisch minder waardevolle, waardevolle en zeer waardevolle elementen
- complex van biologisch minder waardevolle en zeer waardevolle elementen
- biologisch waardevol
- complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen
- biologisch zeer waardevol

Deelplan 4 oost: Meienbos-Nieuwhoeve

Elementen van de bestaande natuurlijke structuur

Oosteneinde-Nova is een grotendeels verlaten ontginningscomplex. Er kunnen verschillende deelgebieden worden onderscheiden. Het betreft ontginningsplassen in natuurontwikkeling (Ap, Apo, Aom, Ao, Ae) met moerasvegetaties (Mr) en struwelen (Sf, Sz), ingebed in bos (Pmb, Ppmb, Ppmh, Lhb, Qb, Vn). In de oostelijke rand (grondgebied Merksplas) is er nog actieve ontginning (Boensberg-Oost). Voor het ontginningscomplex zijn 19 libellensoorten bekend, waarvan 4 vensoorten. Broedend voorkomen van Blauwborst, IJsvogel, Nachtzwaluw, Rietgors, Wintertaling, Bergeend.

In het landbouwgebied ten noorden van het ontginningscomplex (grondgebied Beerse en Merksplas) broedend voorkomen van Kievit, Scholekster, Wulp, Grutto, Veldleeuwerik, Graspieper en Roodborsttapuit. Het gebied wordt gekenmerkt door dreefstructuren en talrijke KLE's.

De Wieltjes wordt gekenmerkt door KLE's en verspreid liggend bossen, die onderling verbonden zijn door dreefstructuren. Langs het kanaal Dessel-Schoten liggen tussen Nieuwhove en de Nassaulaan grote(re) alluviale bospercelen.

Knelpunten en potenties

Historisch én recent ging beschermde natuur (Ao, leefgebied van Europees beschermde soorten) in voormalige ontginningsplassen verloren omwille van economische overwegingen. In het gebied zijn zogenaamde 'black-points' aanwezig.

In grote delen van het deelgebied rationaliseert het landschap onder invloed van de zgn. autonome evolutie. Het verdwijnen van ecologische verbindingen en het ontstaan van harde barrières tussen leefgebieden van soorten betekent dat netwerken van soorten uiteenvallen. Dit kan leiden tot verlies aan habitats, leefgebied van soorten en uiteindelijk ook het verdwijnen, zelfs lokaal uitsterven van soorten.

Kunstmatige afwatering na klei-ontginning door afpompings en afwatering van landbouwwater naar natuurgebied met eerder voedselarm karakter.

PotNat doet geen uitspraken over de vergraven terreinen.

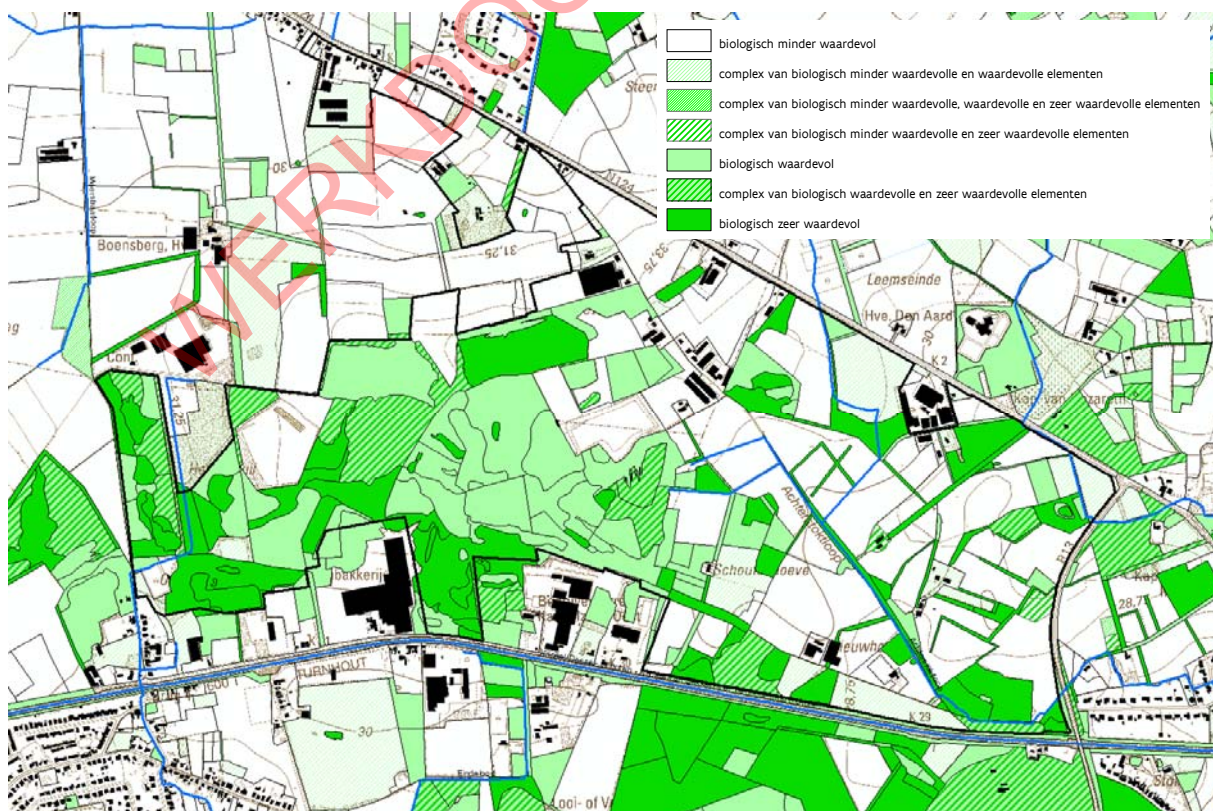
De potenties voor grote oppervlaktes permanent water (voedselarm of -rijk) liggen in de ontgonnen en nog te ontginnen gebieden. Potenties voor oeverkruidvegetaties zijn er in de ontginningsplassen met een oligotroof karakter. De oeverzones zijn potentieel voor vochtige heide, veenslenken en overgangsvegetaties.

Het complex Oosteneinde-NOVA heeft uitgesproken bospotenties (droog > vochtig > nat bos). Voor alluviaal bos zijn er potenties op de droogvallende oevers van rijkere plassen (Ae). Voor de rbb's liggen hier eveneens de potenties. Potenties voor eikenberkenbos en droge heide zijn erin alle terreinen die heden bebost zijn met naaldbout. De ecotoopclusters moeten op een duurzame wijze (landschappelijk en ecologisch) met elkaar verbonden zijn.

Natuurbeheer

De gemeente Beerse is openbare boscijnaar tp Oosteneinde (technisch beheer ANB). Het ANB is beheerder van Steenbakkersdam (eigenaar Wienerberger NV)

Figuur 15. Biologische waarderingskaart deelplan oost

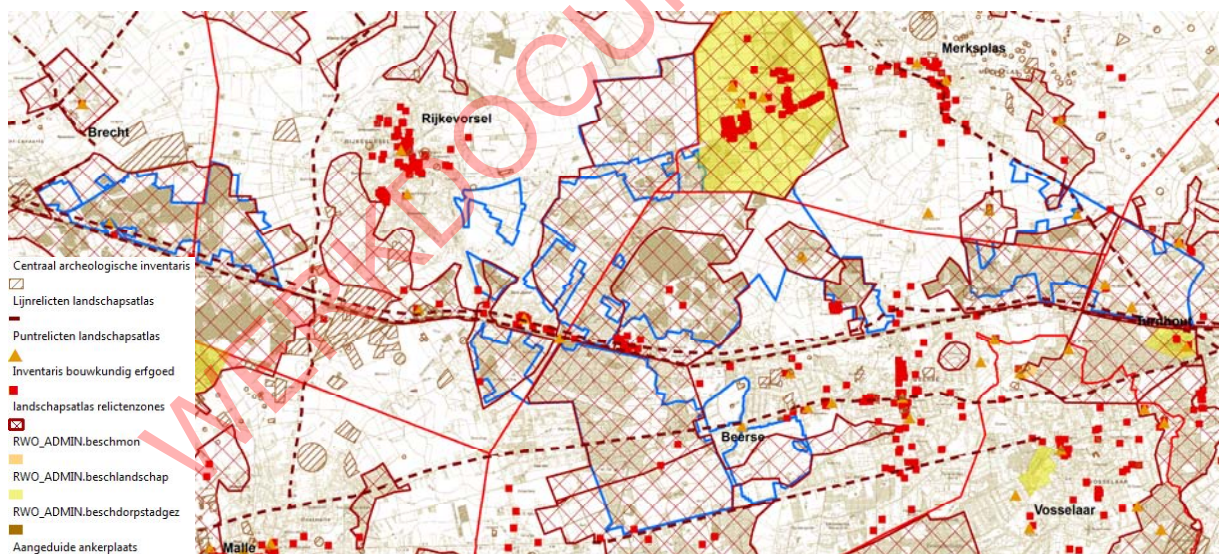
5.2.4 Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed

Elementen van de bestaande landschappelijke structuur

Binnen het plangebied zijn geen beschermde monumenten of landschappen¹⁴ opgenomen. Het plangebied overlapt niet met een als ankerplaats afgebakend gebied maar alle deelplannen zijn wel grotendeels gevat door relictzones:

- R10048: 'Kleiontginningsgebied Klein Veerle, Sint-Lenaarts en Sint-Jozef' voor het deelplan West en het westelijk deel van de deelplannen Centraal-Noord en Centraal-Zuid;
- R10051: 'Kolonie Merksplas en bos- en vengebied Bolkse en Blak Heide' voor het centrale noordelijke deel van deelplan Centraal-Noord;
- R10052: 'Kleiontginningsgebied Abtsheide, Luisterborg, Oosteneinde en Werkendam' voor het overige zuidelijke deel van deelplan Centraal-Noord en het westelijk deel van deelplan Oost;
- R10053: 'Luisterborg' voor het gebied Luisterborg in het oostelijk deel van deelplan Centraal-Noord;
- R10064: 'Bos- en akkercomplex Ekstergoor, Epelaar, Breevennen en Beerse Heide' voor het overige deel van deelplan Centraal-Zuid;
- R10056: 'Wieltjes' voor het oostelijk deel van deelplan Oost;
- R10055: 'Bosgebied Opstal-Steenovens' als uitstulping in het agrarisch gebied ter hoogte van Meienboshoeve Oost;

Figuur 16. Situering erfgoedelementen met aanduiding gemeentegrenzen

Relictzones zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering.

Deze relictzones zijn verspreid over twee traditionele landschappen: Land van Brecht (310020 enkel deelplan West) en Land van Turnhout – Poppel (310030 overige deelplannen).

Identiteitsbepalende elementen van het plangebied zijn:

- een overwegend vlak landschap met grote compartimenten;

¹⁴ De begrenzing van het beschermd landschap rondom de Rijkswelddigheidskolonie Merksplas overlapt wel voor een klein deel met het in het plangebied opgenomen natuurgebied oostelijk van het recreatiedomein Breebos (deelplan Centraal-Noord).

- wijdse zichten in landbouwzones gekenmerkt door grote blokvormige percelen;
- uitgestrekte natuurgebieden met talrijke waterplassen ten gevolge van de kleiontginningscomplexen;
- tussen de grote natuur(ontginnings)complexen zijn een aantal typische en oude landschapsstructuren bewaard gebleven;

Het aspect archeologie dient nog verder onderzocht te worden voor het plangebied.

5.2.5 Structuur vanuit de ontginning van klei en zand¹⁵

Elementen van de bestaande ontginningsstructuur

In dit gebied wordt en werd de klei van de Kempen in hoofdzaak ontgonnen langs het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten waardoor het landschap gekenmerkt wordt door een wirwar van vijvers die zich als visvijver of natuurgebied ontwikkelen. Deze ontwikkeling is mogelijk aangezien de ontginningsdiepte meestal beperkt bleef tot minder dan 10 m. Een groot deel van deze verlaten ontginningsgebieden heeft al een nieuwe bestemming gekregen als natuurgebied; een aantal ontginningsputten werd in het verleden gebruikt als stortgebied en heropgevuld.

Gelet op de heterogeniteit van de kleiafzettingen en de aanwezige zandafzettingen, zijn deze kleiputten om hydrologische redenen als stortplaats eerder te verwerpen. In dit delfstoffengebied heeft men ook praktijkervaring met de herstructurering als landbouwgebied eventueel op verlaagd niveau¹⁶.

In de loop der jaren is het aantal steenbakkerijen sterk geslonken. Heel wat van de infrastructuur van voormalige steenbakkerijen is nog in industrieel gebruik. De logische inplanting van steenbakkerijen in de nabijheid van kleiontginning verklaart de huidige verspreide ligging van industriegebouwen soms te midden van natuurcomplexen.

De delfstoffenzone 'Klei van de Kempen' omvatte tot voor kort (voorjaar 2009) nog zes actieve steenbakkerijen die gevelsteen en binnenmuursteen produceren. Vier van deze firma's behoorden tot de Wienerberger groep (Terca) en vertegenwoordigden op dat moment 87 % van de totale behoefte aan klei binnen deze delfstoffenzone. Terca Beerse is op zich al goed voor de helft van de totale kleibehoeft. Ten aanzien van de totale baksteenproductie in België wordt ca 18 % in de Kempen gemaakt. Intussen is de steenbakkerij Terca-SAS (Sint-Jozef), deel van de Wienerberger-groep, gesloten. De productie is overgenomen door andere vestigingen.

Binnen de behoefteberekening dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende in het gebied voorkomende kleisoorten. Om tot een ideale, constante samenstelling te komen worden vette en magere, blauwe en bruine kleien samen met zand volgens eigen recepturen vermengd. De verhouding binnen de kleibehoeft verschilt dan ook van bedrijf tot bedrijf aangezien ze productafhankelijk is. Dit betekent tevens dat verschillende locaties gelijktijdig deze verschillende kleisoorten moeten kunnen leveren. Voor wat de bijmenging betreft wordt zowel zand als leem alsook alternatieve toeslagstoffen (shist) toegevoegd. De hoeveelheden hiervan zijn ook productafhankelijk.

Momenteel is er geen zandontginning in deze gebieden. Er wordt enkel zand ontgonnen voor de bijmenging in het kleimengsel. Het gebied 'Blak' is opgenomen in de delfstoffennota Zand als 'voorstel voor nieuw ontginningsgebied'¹⁷.

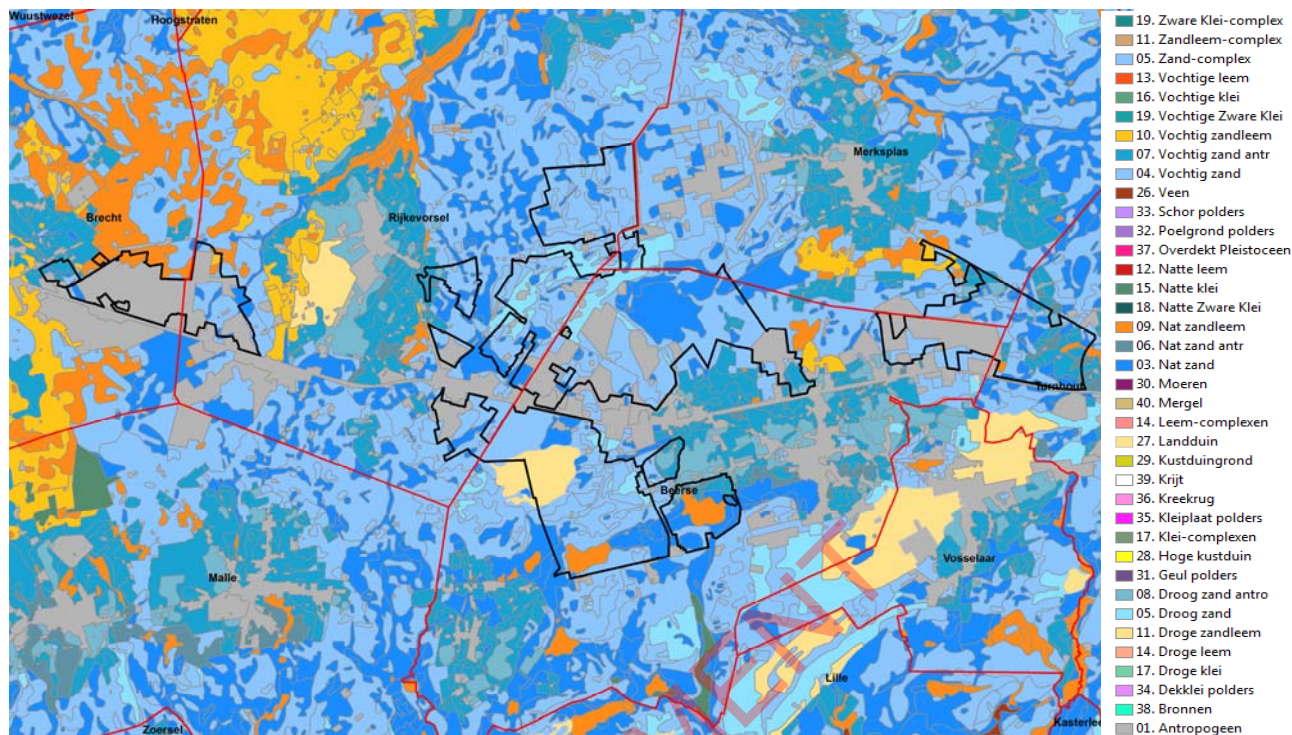
De desbetreffende plangebieden omvatten grotendeels uitgeklaide gebieden op uitzondering van de belangrijke ontginningsgebieden Blak-Meergoor, Kraaijenhorst en Boensberg. De afweging en aanduiding van ontginningsgebieden is immers grotendeels volbracht in het RUP Klei van de Kempen. De opgenomen ontginningsgebieden vereisen immers alsnog een planningsopdracht.

¹⁵ De meeste gegevens zijn afkomstig uit het Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan 'Klei van de Kempen' dat de basis vormde voor opmaak van het gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011).

¹⁶ Hydrologisch kan dit plaatselijk tot problemen leiden (zie Meinenbos en de Leeuwrik).

¹⁷ Het gaat hier meer bepaald om de studie Ferryn die een onderzoek heeft gedaan naar de mogelijkheden van bijkomende winning van zand door verdieping van de bestaande plas.

Figuur 17. Bodemkaart met aanduiding plangebied en gemeentegrenzen

6 Bestaande feitelijke en juridische toestand

6.1 Bestaande feitelijke toestand

De bestaande feitelijke toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij deze toelichtingsnota.

Kaart 0. Situering plangebieden

Kaart 1. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen

6.2 Bestaande juridische toestand

6.2.1 Gewestplan en gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

Globale omschrijving

Het plangebied ligt in het gewestplan Turnhout (KB van 30.09.1977). De gebieden opgenomen in het plangebied zijn in hoofdzaak bestemd als natuurgebied, agrarisch gebied en ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied of agrarisch gebied. Een aantal gebieden zijn ook aangeduid als stortgebied of als uitbreiding van ontginningsgebied.

In het gebied werden geen gewestplanwijzigingen doorgevoerd.

Het centrale en oostelijk deel van het plangebied wordt doorsneden door het gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006).

Het RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) omvat wijzigingen over het ganse plangebied. De contour van voorliggend RUP is zo gekozen dat de delen die reeds afgewogen werden in het kader van dit RUP Klei van de Kempen, niet zijn opgenomen.

Deelplan 1 west

Het plangebied van deelplan De Leeuwerik omvat de uitgekleide ontginningsgebieden noordelijk en zuidelijk van het kanaal Dessel-Schoten (voornamelijk in natuurgebied en stortgebied gesitueerd) en een versnipperd landschappelijk waardevol agrarisch gebied oostelijk hiervan. Centraal in het noordelijk deel ligt volgens het gewestplan nog een stortgebied dat deels is herbestemd als recreatieve visvijver en aanhorigheden. Het plangebied blijft beperkt tot een gebied noordelijk van het kanaal; het zuidelijk deel kan afgewogen en opgenomen worden in andere planningsprocessen.

Deelplan 2 centraal-noord

Het plangebied van deelplan Centraal-Noord omvat in hoofdzaak het grootschalig ontginningsgebied en uitbreiding van ontginningsgebied Het Blak-Meergoor. Dit ontginningsgebied heeft als nabestemming natuurgebied voor het zuidwesten en agrarisch gebied voor het overige deel. Oostelijk en westelijk van dit ontginningscomplex zijn delen bestemd als agrarisch gebied (oosten) en landschappelijk waardevol agrarisch gebied (westen). Ze zijn versnipperd met bosfragmenten die in bosgebied en stortgebied (oosten) of natuurgebied (westen) zijn opgenomen. De noordelijke uitstulping van het plangebied is een landschappelijk waardevol agrarisch gebied met veel kleine landschapselementen en deels met een drevenstructuur voortgaand op de structuur van de oostelijk hiervan gelegen Kolonie van Merksplas.

In het uiterste westen van dit plangebied zijn nog twee kleinere delen toegevoegd aan het plangebied. Tussen het bedrijventerrein De Meeren en de woonkern van Rijkevoresel wordt een niet herbevestigd agrarisch gebied opgenomen mits uitsnijding aan de zuidzijde van het

ontginningsgebied Sint-Jozef (volgens RUP Klei van de Kempen). Noordwestelijk van de woonkern van Sint-Jozef wordt een uitgekleide zone in natuurgebied, snippers ontginningsgebied en deels met overdruk in stortgebied opgenomen binnen het plangebied.

Deelplan 3 centraal-zuid

Het plangebied van dit deelplan omvat een bestaand natuurgebied Kievitsheide-Ekstergoor rondom het voormalige vliegveld.

Het oostelijk deel is deels herbestemd volgens RUP Klei van de Kempen naar natuurgebied. Delen zijn nog opgenomen in natuurgebied en natuurgebied met snippers overdruk stortgebied.

Het centrale deel is gelegen in bosgebied (noorden), agrarisch gebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied en stortgebied (zuiden). Westelijk van dit bosgebied situeert zich nog een woonuitbreidinggebied. Centraal in het bosgebied ligt nog een agrarisch fragment. In de overgang tussen bosgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied situeert, ter hoogte van het gebied 'Einde' werd bij gewestelijk RUP een bestemmingswijziging naar natuurgebied met overdruk GEN doorgevoerd. Dit RUP 'Kindernouw- en Visbeekvallei' werd op 20 februari 2004 goedgekeurd.

Oostelijk en deels omsloten door de begrenzing van het regionaalstedelijk gebied Turnhout (woongebied) situeren zich nog enkele agrarische gebieden.

De oostgrens ter hoogte van het kanaal wordt bepaald door het RUP Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout (BVR 04.06.2004) en het BPA 'Metallo Chimique' (MB 09.01.2004) van de gemeente Beerse. Deze wordt ook verder verfijnd op basis van de voorbereidingen van het gemeentelijk RUP voor de westelijke omleidingsweg en parallelle ruimtelijke opties hierbij.

Deelplan 4 oost

Het plangebied van deelplan Meienbos – Nieuwhoeve omvat een complex van natuurgebied (volgens gewestplan, volgens gewestelijke RUP's Klei van de Kempen en HGB Milieubedrijf Beerse-Merksplas) net noordelijk van het kanaal en van de industriegebieden van Beerse.

Noordelijk hiervan liggen ontginningsgebieden die niet in het plangebied zijn opgenomen (RUP Klei van de Kempen). Het omliggende agrarisch gebied is wel opgenomen in voorliggend plangebied voor zover niet nodig voor bevestiging als agrarisch gebied (zonevremde woning en bedrijf).

Het oostelijk deel van het plangebied (tot tegen de ring van Turnhout) is volgens het gewestplan bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied (vele kleine landschapselementen).

De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in de onderstaande tabel. Per element wordt de nummer van het deelplan toegevoegd waarop dit van toepassing is: deelplan 1 West, deelplan 2 Centrum-Noord, deelplan 3 Centrum-Zuid en deelplan 4 Oost.

Tabel 1. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan nr. 16 Turnhout (KB 30.09.1977) Gewestelijk RUP 'Kindernouw- en Visbeekvallei' GEN (BVR 20.02.2004) (3) Gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006) (3 en 4) Gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) (alle deelplannen) Gewestelijk RUP 'Historisch Gegroeid Bedrijf: Milieubedrijf Beerse-Merksplas' (BVR 14.09.2012) (2) Gewestelijk RUP 'Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout' (BVR 04.06.2004) aangrenzend
Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen	Provinciaal RUP 'Kolonie Merksplas' (BVR 16.09.2009 (aangrenzend)
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	BPA Zonevremde recreatie 'Oostmalsebaan I' (Brecht) (MB 15.06.2004) (1) BPA 'Groenstraat' (Brecht) (MB 30.06.1994) (1) BPA 'Metallo Chimique' (Beerse) (MB 09.01.2004) (overlapt) (3) BPA 'Zonevremde recreatie' (Rijkevorsel) (MB 11.10.2006) (overlapt) (3)

Plan	Naam
	BPA 'Breebos' (Rijkvorschell) (MB 27.07.1994) (aangrenzend) (2) BPA 'Leemshoeve' (Turnhout) (MB 03.08.1998) (aangrenzend)
Beschermde landschap	Rijkswelddadigheidskolonie Merksplas (BVR 29.06.1999) (overlapt) (2)
Beschermde stads- of dorpsgezicht	geen
Beschermde monument	geen
Gebieden van het VEN en IVON	VEN-gebied nr. 307 Grote Eenheid Natuur 'De Kempische Kleiputten' IVON-gebied nr. 347 Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling 'Milieubedrijf Beerse-Merksplas' VEN-gebied nr. 316 Grote Eenheid Natuur 'Het Turnhouts Vennengebied'
Habitatrichtlijngebied	Nr. 31 'Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats' BE2100019
Vogelrichtlijngebied	Geen
Vlaams Natuurreservaat	V044 De Duivelskuil (MB 04.02.2000) (3)
Recht van voorkoop	Uitbr.per.VI.Natuurreservaat De Duivelskuil (27.04.2000) (3)
Onbevaarbare waterlopen	<u>Categorie 0</u> : Kanaal Dessel-Schoten (1, 2, 3 en 4); <u>Categorie 1</u> : geen; <u>Categorie 2</u> : Laak of Bolksebeek (2), Bosbeek (3), Laakbeek (3); <u>Categorie 3</u> : Zalmmerloop (1), Delfteloo (1), Meerenloop (2), Dellenloop (2), Goorloop (2), Busseldriesenloop (2), Koeischotseloop (3), Bosbeek (3), Dalloop (3), Laakbeek (bovenloop) (4), Achterstoktloop (4), Rondvenloop (0);
Beschermingszone grondwaterwinningen	Geen Aanduiding beschermingszone van het gewestplan thv Blak-Meergoor (2)
Omvangrijke Ovam-dossiers	Campine (2005/2011) doss.ID: 147 (2 en 3) Metallo Chimique NV (2012) doss.ID: 235 (3) Containerpark Brecht (2001) doss.ID: 16947 (1) Terra Cotta (2012) doss.ID: 2 (1)

De bestaande juridische toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij de toelichtingsnota.

Kaart 2 Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3 Bestaande juridische toestand: andere plannen

7 Verantwoording van het planvoorstel

7.1 Visie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven

7.1.1 Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Noorderkempen

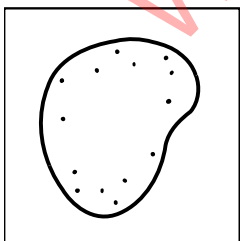
Het plangebied is in het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur regio Noorderkempen opgenomen in de deelruimte 'Open Kempen'.

Algemeen is de visie voor de 'Open Kempen' afgestemd op de belangrijkste typische landschapskenmerken van het gebied:

- De Open Kempen is een belangrijk agrarisch en open gebied. De goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal gevrijwaard voor de beroepslandbouw. Grondgebonden landbouw staat garant voor het open karakter van Open Kempen. Versnippering hiervan moet worden tegengegaan. Voor de ontwikkeling van de glastuinbouw wordt gestreefd naar een ruimtelijke concentratie.
- De structuurbepalende wateroppervlakten en aansluitende natuurcomplexen van de kleiontginningsgebieden langs het kanaal Dessel-Schoten bieden potenties voor het behoud en de ontwikkeling van watergebonden natuur- en landschapswaarden;
- In de Open Kempen wordt ruimte gevrijwaard voor het behoud en herstel van waardevolle natuurcomplexen. De waardevolle beeksystemen en de typische en waardevolle landschappen van de kolonies maken deel uit van een belangrijke noord-zuid gerichte aaneenschakeling van natuurcomplexen. De natuurwaarden van deze natuurkernen/systemen worden versterkt, maar ook de natuurverbindingsfunctie wordt verder ontwikkeld en versterkt zodat van het noorden tot het zuiden een aaneenschakeling ontstaat van natuur en boscomplexen, verweven doorheen het agrarisch gebied.
- Andere natuurkernen, verspreid in het open agrarisch gebied, worden versterkt en gevrijwaard.

De krachtlijnen van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor het plangebied Elerwaard zijn vastgelegd in een aantal ruimtelijke concepten. De ruimtelijke concepten zijn de legende-elementen bij de kaart van de gewenste ruimtelijke structuur.

Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor de land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte (concept 10)

De - mede dankzij diverse ruilverkavelingen - goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal gevrijwaard voor de beroepslandbouw.

In deze landbouwgebieden vormt een sterke grondgebonden landbouw een garantie voor het open houden van het agrarisch cultuurlandschap. De grondgebonden landbouw functioneert hier als belangrijke ruimtelijke drager van het gebied. De niet grondgebonden landbouw is in evenwicht met de ruimtelijke draagkracht.

Het ruimtelijk beleid is gericht op het garanderen van ontwikkelingsmogelijkheden en rechtszekerheid voor de grondgebonden landbouw, waarbij het open landschap behouden en versterkt wordt.

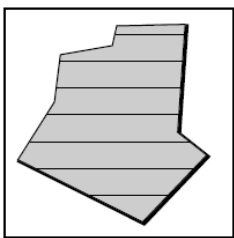
Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

10.3: landbouwgebied Overbroek – Loenhout, Meer en Sint-Lenaerts (figuur 17);

10.9: landbouwgebied Rijkevorsel – Wortel;

10.10: landbouwgebied Merksplas – Zondereigen;

Behoud en versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen (concept 15)

De structuurbepalende natuurcomplexen van bossen, heide, vennen en plassen moeten in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en versterkt worden. In Open Kempen bestaan deze natuurcomplexen enerzijds uit de nattere gebieden waar de klemtoon ligt op plassen en vennen en anderzijds uit drogere boscomplexen. Waardevolle bosbiotopen met heide- en venrelicten, historische ontginningsstructuren en specifieke waarden eigen aan de verlaten kleiontginningssputten langs het kanaal, zijn hierbij te behouden en te versterken.

Deze ecologische zeer waardevolle en voor de natuurlijke structuur bepalende natuurcomplexen maken (zo veel mogelijk) deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Voor deze complexen wordt gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, de ontwikkeling van waardevolle gradiënten en graduele overgangen tussen verschillende vegetatietypen (bos, heide, vennen, plassen, moerasvegetaties, broekbossen, ...).

Voor de waterpartijen langs het kanaal Dessel – Schoten streeft men naar de ontwikkeling van meer natuurlijke oevers en ondiepe plasdraszones met maximale ontwikkelingsmogelijkheden voor watergebonden (avi)fauna en flora.

Enkele plassen hebben eveneens potenties voor de verweving van functies (natuur, recreatie).

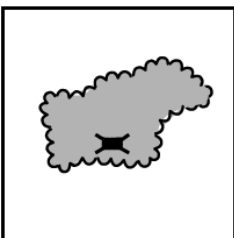
In de bossen op de hogere zandgronden worden de mogelijkheden voor infiltratie behouden en waar mogelijk geoptimaliseerd door onder meer omvorming naar een meer natuurlijke bossamenstelling.

De meest kwetsbare kernen van de zeer waardevolle natuurcomplexen worden ruimtelijk gebufferd binnen voldoende grote samenhangende complexen. De natuurcomplexen worden recreatief gezoneerd, gericht op het vrijwaren van het medegebruik.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

- 15.3: Leeuwerik – Klokkeven (figuur 17);
- 15.9: Het Blak – Abtsheide (figuur 18);
- 15.10: Luisterborg;
- 15.11: Oosteneinde;
- 15.12: Kievit;
- 15.13: complex Hoge Bergen – vliegveld.

Behoud en versterking van samenhangende boscomplexen (en van parkstructuren)(concept 16)

Zowel de grote boscomplexen als de kleinere waardevolle boskernen en parken moeten in samenhang met hun cultuurhistorische en landschappelijke context behouden en waar mogelijk versterkt worden.

De structuurbepalende bossen en boscomplexen worden gedifferentieerd als natuurverwevingsgebieden. Gebiedsgericht en in afweging met andere bosfuncties kunnen accenten worden gelegd op bepaalde functies (natuur, landschap, cultuurhistorie, bosbouw, recreatie,...).

Bosuitbreidingsdoelstellingen worden gerealiseerd door de bestaande of historische complexen te versterken of te herstellen zonder de samenhang van aaneengesloten en structuurbepalende landbouwgebieden aan te tasten en rekening houdend met de landschapsecologische en cultuurhistorische context.

Kleine bossen in het agrarisch gebied worden behouden als stapsteenbossen tussen belangrijke natuurcomplexen. Ze kunnen ingeschakeld worden in de realisatie van droge natuurverbindingen doorheen de regio (bv. noord-zuid verbinding tussen Wortel en Vlimmeren).

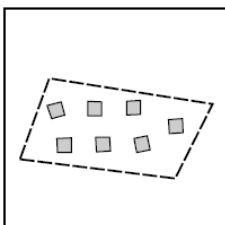
De specifieke parkstructuur en vegetatiesamenstelling van de kasteelparken zijn belangrijke landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische te behouden elementen. Waar nodig wordt gestreefd naar een betere integratie van de parken met de omliggende bosbestanden.

Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

16.19: Brebos;

16.21: Luisterborghoeve;

Behoud en versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw (concepten 18 en 36)

Binnen het landbouwlandschap van Open Kempen liggen een aantal landschapsecologische en cultuurhistorisch waardevolle landschappen met een vlaksgewijze afwisseling van landbouwgronden, ecologisch waardevolle graslanden, beboste percelen, houtkanten en andere landschapselementen.

Deze mozaïek van grondgebonden landbouw met kleine bos-, natuur- en landschapselementen en de ruimtelijke samenhang met de beekvalleien wordt behouden en versterkt.

Delen van deze mozaïeklandschappen kunnen een hoofdfunctie natuur, bos of landbouw zijn. Het beleid is gericht op het behoud van de grondgebonden landbouwfunctie, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het behoud, de ecologische opwaardering en het landschappelijke herstel van de aanwezige bos-, natuur- en landschapselementen.

Het gebied ten westen van Merksplaskolonie (Vrijkens Heide – Heiblokken) is conform de ruilverkaveling een landbouwgebied waar de bestaande bossen behouden blijven.

Ook ten noorden en westen van het stedelijk gebied Turnhout liggen een aantal landschapsecologische en cultuurhistorische waardevolle landschappen met een vlaksgewijze afwisseling van landbouwgronden, ecologische waardevolle graslanden, kleinere bossen, poelen, vennen, houtkanten en dreven. In gebied 36.1 wordt een verweving gerealiseerd door middel van KLE's en bosfragmenten. Via stimulerende maatregelen wordt in landbouwgebieden met natuurverweving het beheer van deze kleine elementen bevorderd en wordt de landbouw zoveel mogelijk afgestemd op de aanwezige waarden. In de overstromingsgevoelige gebieden worden de landbouwfunctie en de waterbeheerfunctie zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Vanuit het ruimtelijk beleid worden deze gebieden gevrijwaard van verdere bebouwing, zodanig dat de waterbergingsfunctie bewaard blijft en waar nodig hersteld kan worden.

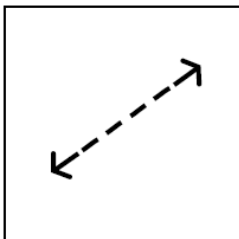
Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:

18.7: gebied ten westen van Merksplas Kolonie (Vrijkens Heide – Heiblokken);

18.9: vallei van de Laak tussen Vlimmeren en Beerse;

36.1: Steenovens-Bosduif in gewenste ruimtelijke structuur 'Leemseinde – omgeving Peerdsven – Nieuwe Bossen'¹⁸

Ontwikkeling van landschappelijke en ecologische waardevolle lineaire elementen (concept 23)

droge ecologische verbinding

In de Noorderkempen vormen o.a. de kolonies en de natuur- en boscomplexen langs het kanaal (Abtsheide-Kievit-Ekstergoor) een aaneenschakeling van waardevolle complexen verweven in het agrarisch gebied. De droge ecologische verbindingen tussen de waardevolle kernen worden doorheen het landbouwgebied gevormd door bomenrijen, houtkanten, bosjes en waardevolle graslanden.

Het ruimtelijk beleid is gericht op het behoud van de hoofdfunctie (landbouw, natuur, transport, recreatie, industrie, ...) waarin deze elementen gelegen zijn, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie mee ondersteunt.

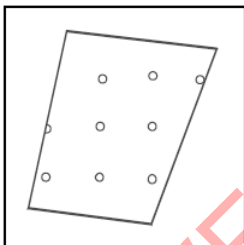
Het uitwerken van de natuurverbindingen is een provinciale planningstaak.

Het deelconcept is van toepassing op volgend gebieden:

23.4: noord-zuidverbinding doorheen de Noorderkempen;

23.5: verbinding Blak en Het Looi/ Flipkensvijver;

Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden (concept 24)

In overdruk

In Open Kempen moet het behoud van de historisch en landschappelijk waardevolle landbouwlandschappen, natuur- en bosgebieden en het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden die samenhangen met de ontginningsgeschiedenis, gegarandeerd worden.

Kenmerkende en waardevolle te vrijwaren elementen zijn: de geometrische ontginningsstructuren in grootschalige landbouwlandschappen, planmatig ontgonnen bossen en heiden, dreven, houtkanten, bomenrijen, vennen, kasteeldomeinen en enkele historische hoeves.

Het ruimtelijk beleid ondersteunt het behoud en herstel van waardevolle elementen in hun onderlinge samenhang.

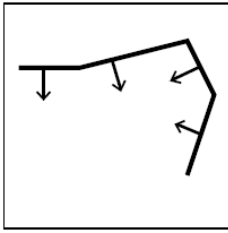
De versterking ervan moet gebuieren met behoud en versterking van de historische kenmerkende elementen van het ontginningslandschap. Stimulerende maatregelen kunnen hierbij worden ingezet.

Het deelconcept is van toepassing op volgend gebied:

24.10: kolonie Merksplas;

¹⁸ Dit concept heeft betrekking op het gebied noordelijk van het deelplan Oost (noordelijk van de N124 Turnhout-Merksplas). Het deeltje van het plangebied tussen N124 en Kanaal (grens RSG Turnhout) is niet opgenomen in de GRS Noorderkempen noch in die van Neteland. Er wordt van uitgegaan dat het concept gezien de fysische toestand aansluit bij dit concept 36.1 dat in eerste instantie van toepassing is op het gebied noordelijk van de N124.

Ruimtelijk begrensde stedelijke gebieden (concept 25)

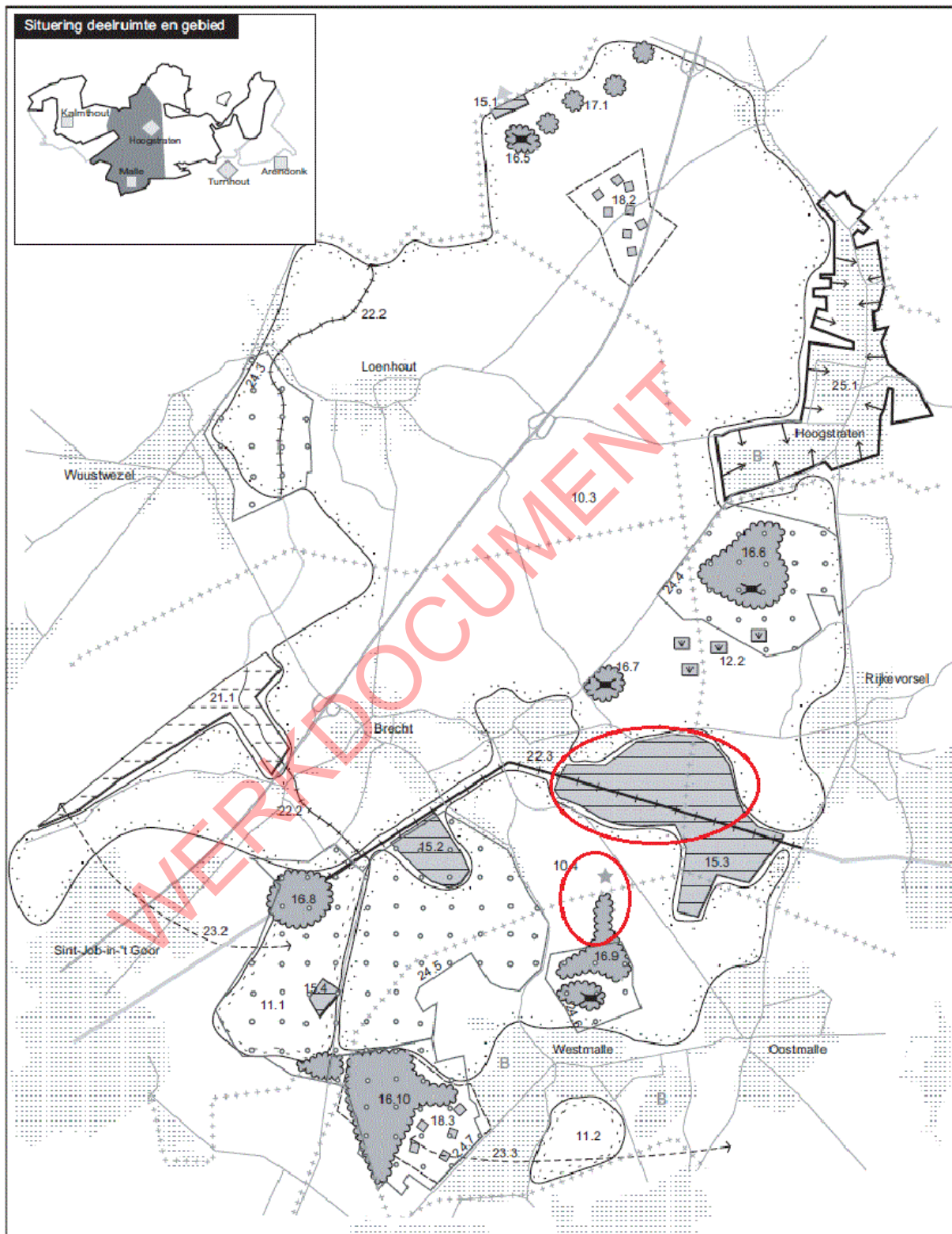
De afbakening van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout is een Vlaamse planningstaak die intussen voltooid is en de oostelijke begrenzing vormt van het plangebied.

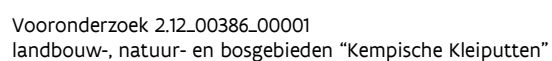
Het deelconcept is van toepassing op volgend gebied:

25.2: regionaal stedelijk gebied Turnhout;

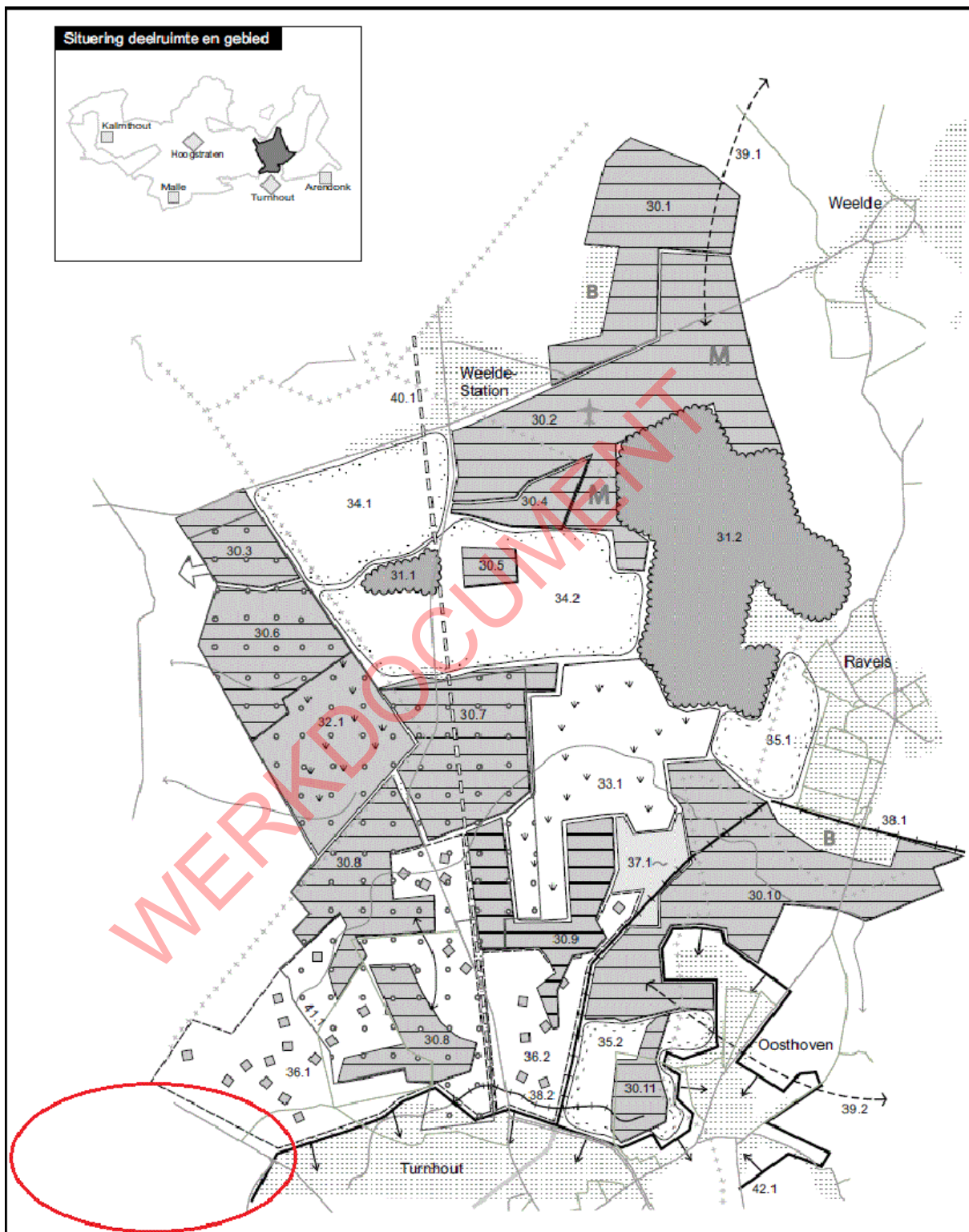
WERKDOCUMENT

Figuur 18. Uitsnede uit de 'Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos: regio Noorderkempen, deelruimte 2 Open Kempen' (kaart 2b: centraal westelijk deel) met indicatieve aanduiding plangebied RUP Kempische Kleiputten

Figuur 20. Uitsnede uit de 'Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos: regio Noorderkempen, deelruimte 3 Turnhouts vennengebied en omgeving' (kaart 3) met indicatieve aanduiding plangebied RUP Kempische Kleiputten

7.1.2 Visie en doelstellingen van de 'VLM-studie'

In hoofdstuk 4.2.4 wordt reeds ingegaan op het opzet van de studie. Hierna wordt verder ingegaan op de inhoudelijke doelstelling van het gebied. Hieruit bleek reeds dat in een eerste fase algemene conclusies werden genomen ten aanzien van de nabestemming. Belangrijke opties hierbij waren:

- In het oostelijk gedeelte zal maximaal 60 ha agrarisch gebied voorzien worden voor de professionele landbouw. De huizen blijven daardoor gelegen in agrarisch gebied;
- Het westelijk gedeelte wordt natuur;
- In de overgangszone tussen landbouw op maaiveldniveau en het lager gelegen westelijk natuurgebied wordt een bufferzone aangelegd. Deze buffer kan een mogelijke invulling krijgen door landbouw op verlaagd niveau waarbij door middel van KLE's en de natuurlijke inrichting van de taluds het landbouwgebied een bufferfunctie krijgt.
- Een natuurlijke verbinding tussen het domeinbos Luisterborg en het westelijk natuurcomplex;
- Recreatief medegebruik in het gehele ontginningsgebied¹⁹.

In de aanbevelingen voor het **landbouwgebied** in het oosten wordt gestreefd naar:

- Het creëren van een optimale landbouwstructuur voor de beroepslandbouw;
- De landschappelijke integratie van het landbouwgebied in relatie met zijn omliggende gebieden (visueel open);
- Een ecologische basiskwaliteit te realiseren in de vorm van KLE's en het inschakelen van taluds om natuurlijke verbindingen en natuurstroken te creëren;
- Ruimte voor zachte recreatie;

Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is dat bij de inrichting de (geo)hydrologie een belangrijk aspect is voor een goede waterhuishouding en optimale berijfsmogelijkheden. Dit geldt zowel voor afwerking tot op maaiveld (gravitaire afwatering) als op verlaagd niveau (waterbekkens). Belangrijk hierbij is ook dat er een hydrologische scheiding is tussen landbouw en natuur.

In de aanbevelingen voor het **natuurgebied** in het westen wordt gestreeft naar:

- Voor Meergoor-Noord (studie Haskoning): Als landschap wordt een licht verzonken gelegen, omvangrijk ongepercelleerd natuurgebied voorzien met lange en zachte hellingen rondom en op de bodem een mozaïek van eerder kleine, ondiepe plassen met hogere en lagere ruggen daar tussen in. Het waterpeil schommelt dynamisch tussen winter en zomer. De halfopen landvegetatie omvat jonge struweelfase, oudere spontane bosjes en open schrale terreinen met kale bodem, droge en natte heide en mogelijk schraalgrasland. De amfibische oevers van de plassen omvatten jonge struweelfase, natte heide en venoever-vegetaties.
- Voor het Blak (studie Feryn): de piste van verontdieping wordt gevolgd, waarbij een verbetering van de nabestemming natuur wordt nagestreefd.
- Het perceel ten westen van domeinbos Luisterborg wordt meegenomen als nabestemming natuur om een effectieve natuurverbinding te voorzien tussen natuurgebied en het domeinbos Luisterborg. Deze verbinding kan gerealiseerd worden in de vorm van een zacht hellende overgang met aandacht voor natte graslanden, struweel,...

In de aanbevelingen voor de **overgang tussen het landbouw en natuurgebied** wordt gestreefd naar de realisatie van zwakhellende taluds in de bestemming natuurgebied. Aangezien wordt gestreefd naar een landschappelijk open gebied met hier en daar lage houtkanten of solitaire struiken is het noodzakelijk dat houtopslag langsheen deze berm regelmatig wordt verwijderd en beheerd en kan een aangenaam. Op die manier kan de noodzakelijke gracht (voor de hydrologische scheiding

¹⁹ Vereist geen doorwerking in de stedenbouwkundige voorschriften bij dit RUP.

tussen landbouw en natuur) landschappelijk worden geïntegreerd en is er ook plaats voor zachte vormen van recreatie (wandelpad).

7.2 Verantwoording voor opname van de gebieden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

Het ruimtelijk uitvoeringsplan voorziet de noodzakelijke bestemmingswijzigingen de gewenste ruimtelijke structuur te vertalen.

Inpassing VLM-studie, afstemming vergunningen ontginningen, afstemming gemeentelijk beleid ?

Welke elementen geven uitvoering aan de prioritaire inspanningen van het SBZ en vormen ruimtelijke vertaling van IHD's

Hierna wordt per bestemming en per deelplan en in relatie tot de ruimtelijke concepten aangegeven hoe het voorgenoemen plan uitvoering geeft aan de ruimtelijke visie. Elke bestemming wordt met een uniek nummer aangeduid op kaart en hierna opgenomen in de verantwoording. Dit uniek nummer is samengesteld met het nummer van het deelplan en een volgnummer per deelplan.

7.2.1 Deelplan 1 west: De Leeuwerik

Het deelplan west vormt grosso modo een relatief compact natuurcomplex (De Leeuwerik) temidden van samenhangend landbouwgebied (herbevestigd). Voor de verdere differentiatie van het gebied wordt verwezen naar de bespreking per gebied hierna.

Agrarische gebieden

Gebied 1.01 betreft het resterende deel van een ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied dat deels werd geschrapt als ontginningsgebied middels het RUP Klei van de Kempen (BVR 08.04.2011). De optie van de gemeente om hier een dagrecreatiezone aansluitend bij de kern Sint-Lenaarts uit te bouwen, is intussen achterhaald. Het gebied kan aldus eveneens herbestemd worden als agrarisch gebied (de huidige nabestemming). Het huidige landbouwgebruik (grasland en akkers) kan worden bevestigd. Het gebied omvat geen noemenswaardige landschappelijke of erfgoedwaarden tenzij enkele restanten van dreefbeplanting (in het oostelijk deel) en enkele voormalige uitgravingen: kleine spievormige vijver met groene oevers ter hoogte van de zuidwestgrens en een vijver op een bebost perceel in het oostelijk deel aansluitend bij het natuurcomplex (zie gebied 1.03).

Dit gebied 1.01 wordt in zijn totaliteit herbestemd als agrarisch gebied op uitzondering van het bebost perceel langs de Groenstraat aansluitend bij het natuurcomplex (gebied 1.03). Van de spievormige vijver en graslanden binnen het bestaande perceel wordt abstractie gemaakt. Een gebiedsgericht aandachtspunt in het gebied is het behoud en het herstel van de kleine landschapselementen. Op die manier vormt dit agrarisch open ruimtegebied een natuurlijke overgang tussen woongebied (kern van Sint-Lenaarts) en het natuurcomplex De Leeuwerik.

Gebied 1.02 aan de oostgrens van dit plangebied vormt in tegenstelling tot de zuidelijk hiervan gelegen delen binnen het plangebied duidelijk een deel van het oostelijk en noordelijk hiervan gelegen ruimtelijk-functioneel samenhangend agrarisch gebied. Het deeltje noordelijk (voormalig ontginningsgebied volgens het gewestplan) werd reeds als agrarisch gebied herbestemd bij de goedkeuring van het RUP Klei van de Kempen. Het gebied, hoewel volgens het gewestplan voorzien van de overdruk 'landschappelijk waardevol', wordt herbestemd naar agrarisch gebied. Op die manier wordt het onderdeel van het herbevestigd agrarisch gebied oostelijk hiervan.

Gebied 1.03 vormt het resterende deel van het landbouwgebied binnen actiegebied 46 (landbouwbedrijf, verkaveling, grootschalige akkerpercelen) aansluitend bij het oostelijk en zuidelijk hiervan herbevestigd agrarisch gebied. Dit deel kan worden bevestigd als agrarisch gebied zonder overdruk natuurverweving.

Agrarisch gebied met NVW

Gebied 1.04 vormt een door natuurgebied (natuurcomplex De Leeuwerik) omsloten landbouwgebied bestaande uit redelijk grootschalige maïsakkers en aardappelvelden. De ingesloten ligging en aangrenzend aan VEN-gebied verantwoordt de overdruk natuurverweving. Het zuidoostelijk gelegen landbouwbedrijf en een verkaveling op de zuidzijde van Vrouwkensblok, blijven uit de overdruk.

Natuurgebied

Gebied 1.05 vijver en bos als restant tussen industrie en agrarisch gebied;

Gebied 1.06 werd als onderdeel van een ontginningsgebied herbestemd als agrarisch gebied middels het gewestelijk RUP Klei van de Kempen. Gezien het gebied geen landbouwgebruik kent, volledig bebost is met aanwezigheid van biologische zeer waardevolle vijvers (voormalige ontginning) en aansluit bij het grotere natuurcomplex oostelijk hiervan, wordt het herbestemd als natuurgebied. De woningen vooraan langsheen de Groenstraat blijven bestemd als agrarisch gebied.

Gebied 1.07 is volgens het gewestplan bestaand natuurgebied gevormd door vijvers afgewisseld met weilanden en dreven en parkachtige aanleg ter hoogte van enkele villa's. Het gebied wordt in eerste instantie opgenomen binnen het plangebied ter verfijning van de bestemmingsgrenzen. Het kan in zijn totaliteit bevestigd worden als natuurgebied.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 1.08 vormt een het groot aaneengesloten natuurcomplex De Leeuwerik ontstaan uit de voormalige ontginning en heraanvulling. Het gebied is op uitzondering van het deel oostelijk van de Leeuwerikweg volledig aangeduid als SBZ-H en behoort grotendeels tot het VEN (GEN en GENO). Ook de delen oostelijk van de Leeuwerikweg zijn als VEN aangeduid. Het gewestelijk RUP Klei van de Kempen herbestemde reeds de grillig in het gebied gelegen ontginningsgebieden (bekend als De Leeuwerik) naar natuurgebied met overdruk GEN. Naar analogie hiervan wordt ook het zuidwestelijk gelegen 'stortgebied met nabestemming groengebied' herbestemd. Deze delen worden samen met het tussenliggende en oostelijk van de Leeuwerikweg gelegen natuurgebieden via voorliggend RUP bevestigd als natuurgebied met overdruk GEN.

Verder oostelijk worden ook enkele uitlopers van biologisch waardevolle en biologisch zeer waardevolle percelen als natuurgebied herbestemd. Het betreft delen die volgens het gewestplan gelegen zijn in agrarisch gebied met overdruk landschappelijk waardevol gebied bestaand uit bossen en vijvers van voormalige ontginningsactiviteit.

Tot slot wordt het noordwestelijk deel van dit gebied 08 gevat door het BPA Groenstraat (MB 30.06.1994). Dit BPA voorziet in gedifferentieerde mogelijkheden voor visvijverrecreatie. In de zuidelijke delen van dit plan worden volgens de geldende voorschriften nogal wat mogelijkheden voorzien voor inplanting van dienstgebouwen (bewaking, berging, sanitaire voorzieningen, cafetaria tot 300 m². Momenteel wordt hier geen gebruik van gemaakt en situeren zich in het gebied geen constructies; een groot deel is immers in eigendom van ANB. Aangezien het recreatief medegebruik geregeld is in het VCRO, het gebied vrijwel geheel aangeduid is als SBZ-H en deels als VEN wordt een herbestemming voorgesteld aansluitend bij de overige delen van dit natuurcomplex en worden de BPA-voorschriften ongedaan gemaakt. De noordelijke zone binnen de BPA-contour herbestemde reeds het ontginningsgebied (nabestemming landbouw) naar een bos en landbouw. Gezien de aanduiding als SBZ-H en de biologische waarde van het gebied wordt ook dit gebied omgezet naar natuurgebied met overdruk GEN. In die optiek wordt abstractie gemaakt van de aldaar gelegen hondenschool in het noordelijk deel van het gebied waarvoor het BPA Groenstraat werd opgemaakt. Volgens dit BPA geldt voor het gebied de bestemming 'landbouwgebied' voortgaand op de nabestemming van het voormalige ontginningsgebied volgens het gewestplan. De hondenschool vormt een open weiland temidden van bossen en vijvers. Gezien de aanduiding van deze zone als SBZ-H en

binnen het concept (15.3) voor behoud en versterking van zeer waardevolle natuurcomplexen Leeuwerik-Klokkeven wordt geopteerd om de BPA-voorschriften op te heffen.

7.2.2 Deelplan 2 centraal-noord: Het Blak-Meergoor-Luisterberg en Abtsheide

Dit deelplan, noordelijk van het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, omvat een centraal natuurcomplex rondom Abtsheide en Blak-Meergoor (grotendeels nog te ontginnen) met gewenste natuurverbindende relaties in noordelijk (Merksplas Kolonie), zuidelijke (Ekstergoor) en oostelijke richting (Luisterborg-Witven-Oosteneinde). Aan de westzijde van het plangebied strekt het samenhangend landbouwgebied Rijkevorsel-Wortel zich in noordelijk richting uit tot in Hoogstraten. Tussen het landbouwgebied en het natuurcomplex wordt de overgang gevormd door een verwevingsgebied met ecologische en landschappelijke waarden verweven met grondgebonden landbouw. Deze gebieden hebben nog de kenmerken van van een vroegere landbouwontginning (KLE's, bosjes, dreven) en kunnen samen met de beboste gebieden rondom Recreatiecentrum Breebos verder gedifferentieerd worden in functie van de realisatie van de gewenste noord-zuid relatie. Het ontginningsgebied Blak-Meergoor wordt bevestigd met wijziging van de nabestemming conform het consensusvoorstel uitgewerkt in de VLM-studie. De wijziging van de nabestemming past in de ruimtelijke visie voor het gebied.

Agrarische gebieden

Gebied 2.01 vormt een niet herbevestigd agrarisch gebied ingesloten tussen de kern van Rijkevorsel in het westen, het herbevestigd agrarisch gebied in het noorden, de KMO-zone De Meren in het oosten en de (nieuwe) ontginningsgebieden Meienboshoeve in het zuiden. Het gebied is grotendeels in landbouwgebruik en wordt qua contour afgestemd om de reële situatie van de omliggende functies.

Gebied 2.02 vormt een klein restgebiedje van een voormalige ontginning met aanwezigheid van een landbouwbedrijf. Het omvat geen of weinig natuurwaarden en kan in tegenstelling tot de zuidelijk en oostelijk gelegen delen (2.21) bevestigd worden als agrarisch gebied.

Gebied 2.03 vormt een landbouwgebied aansluitend bij de kern van Sint-Jozef en kan een overgangsgebied vormen tussen de bebouwing in het zuiden en de ecologische waardevollere gebieden in het noorden. In het gebied is nog een landbouwbedrijf gevestigd; het gebied is grotendeels in landbouwgebruik en nauwelijks doorsneden door natuurwaarden. Nochtans kan aandacht en herstel van KLE's de lokale ecologische natuurverbinding realiseren die als visie staat ingeschreven in het GRS van de gemeente Rijkevorsel. Het kan derhalve bevestigd worden als agrarisch gebied met aandacht voor natuurverbindende elementen.

Gebied 2.04 binnen het groter geheel van het landbouwgebied westelijk van de Kolonie van Merksplas vormt dit deel de huiskavel rondom een bestaand landbouwbedrijf. De gronden zijn grotendeels als grasland in gebruik en beschikken nog deels de perceelsrandbegroeiing die ook eigen is in de rest van het gebied. Dit gebied kan als agrarisch gebied worden bevestigd als agrarisch gebied maar met extra aandacht voor de vrijwaring van kleine landschapselementen.

Gebied 2.05 vormt de huiskavel bij een bestaande landbouwbedrijf temidden van het gebied 2.19 en kan als dusdanig als agrarisch gebied bevestigd worden.

De gebieden 2.06, 2.07, 2.08 en 2.09 vormen (bebouwde) uitsnijdingen agrarisch gebied binnen en aan de rand van ontginningsgebied Blak-Meergoor. Enkel het gebied 2.06 vormt een bestaande bedrijfszetel en dringt met bestaande bebouwing in het ontginningsgebied; in de overige gebieden zijn geen als bedrijfszetel geregistreerde bedrijven gevestigd. Omdat het consensusvoorstel uit de VLM-studie uitgaat van het behoud van de bebouwing en dit ook reeds bij het RUP Klei van de Kempen werd gedaan voor andere bebouwing (2.11 en 2.12), worden deze delen (afgebakend op perceelsgrenzen) uit het ontginningsgebied gehouden en voortgaande op

hun ligging bevestigd als agrarisch gebied. De overige delen worden, eveneens voortgaand het consensusvoorstel bevestigd als ontginningsgebied (zie verder 2.36, 2.37 en 2.38).

Gebied 2.10 vormt een perceel gelegen buiten ontginningsgebied en deels omsloten door het bosgebied Luisterborg. Het grasland kan voortgaand op de nabestemming van het aangrenzende ontginningsgebied bevestigd worden als agrarisch gebied.

De gebieden 2.11 en 2.12 vormen uitsnijdingen agrarisch gebied aan de rand van ontginningsgebied Blak-Meergoor die via het RUP Klei van de Kempen werden herbestemd naar agrarisch gebied en in voorliggend RUP worden bevestigd.

Gebied 2.13 vormt een bestaand agrarisch gebied aansluitend bij het noordoostelijk hiervan gelegen herbevestigd gebied. Het kan als dusdanig agrarisch gebied bevestigd blijven.

Gebied 2.14 vormt een ingesloten gebied tussen uitlopers van het woongebied van Beerse noordelijk van het kanaal langsheen de N132, het vijvercomplex Witven en het industriegebied langsheen het kanaal, deel uitmakend van het Regionaalstedelijk gebied Turnhout. Het zuiden wordt ingenome door een groot tuinbouwbedrijf; voor het overige is het gebied grotendeels in graslandgebruik. Mits afstemming met omliggende functies kan het gebied bevestigd worden als agrarisch gebied.

Gebied 2.15 Geïsoleerde manège: bevestiging als agrarisch gebied.

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Gebieden 2.16, 2.17 en 2.18 vormen samen met de beboste delen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP) westelijk van de Kolonie van Merksplas. Het gebied is onbebouwd en wordt gekenmerkt door aanwezigheid van kleine landschapselementen (bosjes, dreefbeplanting, ...) met een landschapsecologische en cultuurhistorische waarde. Hierin verschilt dit gebied van het samenhangend (en herbevestigd) aangrenzende agrarisch gebied westelijk en noordelijk hiervan. Het gebied vormt op die manier een voortzetting van de ontginningsstructuur zoals dat nog duidelijk aanwezig is binnen het Koloniegebied. Voor dit gebied wordt agrarisch gebied met overdruk natuurverweving voorgesteld. De beboste delen (2.35) worden als bosgebied bestemd (zie verder).

Gebied 2.19 vormt eveneens een landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP) in de overgang tussen agrarisch gebied en de KMO-zone De Meren in het westen en het natuurcomplex Blak-Meergoor in het oosten. Het gebied wordt doorsneden door biologisch waardevolle tot zeer waardevolle natuurelementen en -complexen met elkaar verbonden door kleine landschapselementen zoals dreefstructuren en bosjes. Op die manier vormt dit gebied een te behouden open ruimte corridor die ook als optie is opgenomen in het GRS van de gemeente Merksplas. Het gebied is grotendeels onbebouwd (op uitzondering van 2.05) en kan door de aanwezigheid van de kleine landschapselementen en natuurelementen bestemd worden als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Gebied 2.20 vormt een ingesloten agrarisch gebied (GP) omgeven door natuurgebied. Het gebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een dreef en enkel poelen temidden van graslandgebruik. Het zuidelijk deel wordt bewerkt als akker. Gezien de aanwezige natuurelementen en de ligging in de overgang van natuurgebied naar woongebied wordt het gebied als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving herbestemd.

Gebied 2.21 vormt een agrarisch gebied (GP) in de overgang tussen het boscomplex Luisterborg en de vijvergebied Witven. Het gebiedje wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van kleine landschapselementen zoals houtkanten en een dreefstructuur en is grotendeels in graslandgebruik. Het gebied kan een natuurverbinding vormen tussen beide aangrenzende

natuurgebieden. De aanwezige bebouwing is geen landbouwbedrijf. Het gebied kan aldus herbestemd worden als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Natuurgebieden

Gebied 2.22 vormt een complex van stortgebied en ontginningsgebieden met nabestemming groengebied (GP). In zijn huidige voorkomen is het gebied niet langer essentieel voor ontginning of opvulling zoals blijkt uit het onderzoek in het kader van de Multigroeve MER van Wienerberger. Bovendien is het gebied volop in natuurontwikkeling. In de Multigroeve-MER wordt uitgegaan van natte natuur en deels boscompensaties op akkers en met behoud van de permanente waterplassen. Op uitzondering van het noordwestelijk deel (zie 2.02) is er nauwelijks landbouwgebruik in het gebied (graslanden). De grenzen ten aanzien van het woongebied en de oude site van de steenbakkerij zuidelijk van het gebied zijn verfijnd tot op perceelsniveau. In het GRS van de gemeente Merksplas worden deze kleiputten van Sint-Jozef en aan de Hoge Heideweg geselecteerd als natuur- en boscomplex. Het gebied is als VEN noch als habitatrictlijngebied aangeduid en kan derhalve bevestigd worden in zijn feitelijke voorkomen als natuurgebied.

Gebied 2.23 vormt een grotendeels bebost en deels als tuinzone gebruikt natuurgebied (GP) aan twee zijden omgeven door een verkaveling. Het gebied wordt aangevuld met een bebost deeltje in het zuidwesten dat momenteel als agrarisch gebied bestemd is (GP). Het gebied kan gelet op de aanwezige natuurwaarden (biologisch waardevol tot zeer waardevol) bevestigd worden als natuurgebied.

Gebied 2.24 vormt het beboste en ecologisch waardevol gedeelte van een parktuin dat kan aansluiten bij het naastgelegen natuurgebied (in VEN). Het gehele gebied, villa's en parktuin zijn volgens het gewestplan bestemd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De inrichting wordt gekenmerkt door vijvers, open grasland en bossen. Het gebied maakt geen deel uit van VEN noch van habitatrictlijngebied en kan derhalve worden bevestigd als agrarisch gebied.

Gebieden 2.25 en 2.26 vormen bestaande beboste delen binnen het landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Deze gebieden worden aangeduid als biologisch waardevol en kunnen samen met 2.23, 2.24, 2.29 en 2.30 een versterking vormen van de noord-zuid georiënteerde natuurverbinding. Gezien deze gebieden als VEN noch als habitatrictlijngebied zijn aangeduid, ligt een herbestemming naar natuurgebied voor de hand.

Gebied 2.27 vormt een alsnog volledig bebost deel van het verblijfsrecreatiegebied oostelijk van het Breebos Recreatiecentrum. Het gebied wordt zowel westelijk, oostelijk en zuidelijk begrensd door biologisch waardevolle tot zeer waardevolle natuurgebieden. In haar structuurplan stelt de gemeente Merksplas voor een RUP op te stellen om de niet ingevulde recreatiegebieden te herbestemmen naar een open ruimtebestemming. Het gebied is als VEN noch als habitatrictlijngebied aangeduid en kan herbestemd worden als natuurgebied.

Gebied 2.28 betreft een bebouwd perceel in ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied (GP) met beperkt omgevend landbouwgebruik (grasland). Volgens het consensusvoorstel in de VLM-studie zou het gebied ontginningsgebied blijven maar met nabestemming natuurgebied. Gelet op het feit dat bebouwde percelen niet zullen worden ontgonnen (cf 2.07, 2.08 en 2.09, wordt voorgesteld om dit gebied niet langer als ontginningsgebied te bestemmen maar te herbestemmen naar natuurgebied.

Natuurgebieden met overdruk GEN

nr	GP	VEN	SBZ-H	kenmerken
2.29	N	ja	nee	Bebost gebied met centraal een biologisch zeer waardevolle vijver, omgeven door landschappelijk

				waardevol agrarisch gebied
2.30	LW AG	nee	nee	biologisch zeer waardevol restant (Scherpengeertmoerheide) van een vennengebied; geen landbouwgebruik
2.31	N	ja	nee	Beboste buffer tussen agrarisch gebied en recreatiepark Breebos

Gebied 2.32 centraal groot natuurcomplex Blak (westelijk en zuidelijk van het ontginningsgebied) volgens het gewestplan grotendeels bestemd als natuurgebied maar uitgebreid met beboste delen in agrarisch gebied (oostelijk van de Eikendreef) en reservegebied voor ontginning met nabestemming agrarisch gebied ter hoogte van de noordgrens van het gebied (tracé pijpleidingenstraat). Grote delen van dit gebied zijn aangeduid als VEN en Habitatrichtlijngebied en scoren hoog in hun biologische waarde. Een bevestiging van deze gebieden als natuurgebied met overdruk GEN ligt dan ook voor de hand. Hetzelfde geldt voor de aangrenzende delen die aan het natuurgebied worden toegevoegd (bebost agrarisch gebied oostelijk van de Eikendreef en noordelijk van het ontginningsgebied); hoewel niet aangeduid als VEN of habitatrichtlijngebied, is de biologische waarde hoog tot zeer hoog. Deze gebieden worden herbestemd tot natuurgebied met overdruk GEN aangezien ze één geheel vormen met het bestaande natuurcomplex.

Gebied 2.33 (Witven) omvat het stortgebied met nabestemming groengebied en aangrenzende natuurgebied (oostelijke flank) en buffergebied (zuidwestelijke rand) volgens het gewestplan. In het oosten wordt ook afstemming bekomen met het agrarisch gebied door opname van een bebost perceel. Het gebied is in zijn geheel biologisch waardevol tot zeer waardevol. Het is niet aangeduid als VEN of habitatrichtlijngebied; voorgesteld wordt om het gebied in zijn geheel te herbestemmen als natuurgebied met overdruk GEN. Onderzocht kan worden hoe de visvijveractiviteiten op de twee plassen in het gebied hierop kunnen worden afgestemd.

Bosgebieden

Gebied 2.34 vormt het volgens het gewestplan bestaande bosgebied met uitbreiding van omliggende intussen beboste delen in agrarisch gebied. Het oorspronkelijke Luisterborgbos is biologisch zeer waardevol; de nieuwe delen biologisch waardevol. Het gebied kan bevestigd worden als bosgebied.

Gebied 2.35 vormt de beboste delen in het gebied westelijk van de kolonie van Merksplas. Slechts een klein centraal deel is volgens het gewestplan ook als bosgebied bestemd; de overige delen als landschappelijk waardevol agrarisch gebied zoals het omgevende gebied in landbouwgebruik (2.16, 2.17 en 2.18). Ter hoogte van de Merksplassesteenweg (N131) maken enkele landschapstuinen van enkele villa's deel uit van dit gebied. Deze gebieden kunnen bevestigd worden als bosgebied.

Ontginningsgebied

Voor het **ontginningsgebied Blak Meergoor** (enige ontginningsgebied binnen dit deelplan) wordt het consensusvoorstel, inrichtingsschets 1 uit de VLM-studie gevolgd in functie van de wijziging van de nabestemming. Hierin wordt als eindinrichting voorzien in een agrarisch gebied en bosgebied in het oosten, een natuurgebied met plas-dras op verlaagd niveau in het westen en zuiden en landduinen en recreatief gebruik in het noordwesten binnen het gebied. Vertaalt in een aanpassing van de nabestemming komt dit overeen met een nabestemming agrarisch gebied (**gebied 2.36 en 2.37**) en bosgebied (**gebied 2.39**) voor het oosten en nabestemming natuur met overdruk GEN (**gebied 2.38**) voor het westen van het gebied. Voor het overige werd uitgegaan van de bestaande situatie en opties naar de gewenste situatie (zie ook gebieden 2.06-2.12)²⁰. Voor het natuurdeel wordt de klemtoon gelegd op natte en vochtige ecotopen door

²⁰ Voor het agrarisch gebied dat hier en in andere ontginningsgebieden wordt gerealiseerd na ontginning bleek uit het onderzoek in het kader van de Multigroeven MER het streven om dit nieuwe landbouwlandschap een ecologische en landschappelijke basiskwaliteit te geven met herstel van KLE's, dreven en andere landschapsstructurende elementen

verontdieping van permanent waterdragende waterplassen met o.a. aanleg van geleidelijke oevers. In de zuidwestelijke zone aansluitend bij de duinenrug van Blakheide worden voedselarme en in de zuidoostelijke zone iets voedselrijkere ecosystemen nagestreefd.

In het gewestplan is een ruime contour 'waterwingebied' opgenomen over dit ontginningsgebied. Deze werd beperkter overgenomen in het RUP Klei van de Kempen op het gebied Boensberg en wordt ook in voorliggend plan bevestigd (zie 2.32). Voor het overige kan de contour wegvallen.

7.2.3 Deelplan 3 Centraal Zuid: Kievitsheide-Ekstergoor-Duivelskuil en Laakbeekvallei

Dit deelplan omvat grosso modo het (deels landschappelijk waardevol) agrarisch gebied in de westelijke uitlopers van het regionaalstedelijk gebied Turnhout rondom de Laakbeekvallei en het natuurcomplex Kievittheide-Ekstergoor-Duivelskuil nog westelijker hiervan.

Voor het agrarisch gebied rondom de Laakbeekvallei in het zuiden en zuidoosten van het deelplan wordt in de gewenste ruimtelijke structuur een concept voorgesteld waarin het *behoud en versterking van (complexen van) ecologische en landschappelijke waarden verweven met (grondgebonden) landbouw* voorop staat. Afhankelijk van het karakter van het gebied en de ligging van de landbouwbedrijfszetels dient hierin een differentiatie doorgevoerd in de keuze van de bestemmingen (agrarisch gebied met en zonder overdruk natuurverweving, herbestemming naar natuur, herbestemming naar gemengd open ruimtegebied met cultuurhistorische waarde).

Volgens de gewenste ruimtelijke structuur ligt een bevestiging van het natuurcomplex Kievittheide-Ekstergoor-Duivelskuil als natuurgebied met overdruk GEN voor de hand (grotendeels VEN, grotendeels habitatrichtlijngebied, complexen van biologisch waardevol en zeer waardevolle elementen, landbouwgebruik beperkt tot blijvende graslanden). Hierbij wordt afstemming bekomen met de grenzen van het regionaalstedelijk gebied, met bebouwde delen en met de biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen die momenteel in agrarisch gebied gelegen zijn.

Agrarische gebieden

Gebied 3.01 en 3.02 vormen intensief bewerkte landbouwgebieden (serre, sierteelt, boomkweek, groenten-, aardbeienteelt, maïsakkers) en met aanwezigheid van een aantal landbouwbedrijfszetels. Deze gebieden kunnen derhalve worden bevestigd als agrarisch gebied.

Gebied 3.03 vormt een bebouwde restzone agrarisch gebied thv de N12 aansluitend bij het westelijk hiervan gelegen woonlint.

Gebied 3.04 vormt enkele grootschalige kavels rondom een landbouwbedrijf ter hoogte van de N12 en oostelijk van de Nieuwe Dreef. Dit gebied kan bevestigd worden als agrarisch gebied.

Gebied 3.05 vormt een enclave agrarisch gebied tussen dens bebouwd woongebied (Den Hout Beerse), het bedrijf Metallo Chimique en de bebouwing langs de Nieuwe Dreef en de Oostmalseweg. Het gebied is grootschalig gepercelleerd en wordt noord-zuid doorsneden door een hoogspanningsleiding. Het gebied kan bevestigd worden als agrarisch gebied.

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Het betreft gebieden in de Laakbeekvallei waar de grondgebonden landbouw nog aanwezig is maar met het gewenste behoud en versterking van (complexen) van ecologische en landschappelijke waarden (concept 18). Het landbouwgebied waarop dit concept van toepassing is, kan verder gedifferentieerd in functie van de aanwezigheid van kle's, typische percellering, beekbegeleidende begroeiing.

Gebied 3.06 met de afbakening van dit gebied wordt de Laakbeekvallei westelijk van de Nieuwe Dreef verbonden met een centraal in het gebied gelegen overstromingsgevoelig gebied in het oostelijke verlengde gelegen van de vennen vanuit natuurgebied. Dit gebied vormt een biologisch waardevol tot zeer waardevol complex en is grotendeels in graslandgebruik. Dit

zoals poelen en andere natte ecotopen, ecologisch beheer van taluds. In die optiek kan ook hier gekozen worden voor een overdruk natuurverweving te voorzien op de agrarische nabestemming.

gebied is uitgebreid met delen die niet in landbouwgebruik zijn, die gelegen zijn in de oeverzone van de Laakbeek en delen die biologisch zeer waardevol zijn. Dit gebied wordt herbestemd naar agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Gebied 3.07 vormt het oostelijk van de Nieuwe Dreef gelegen agrarisch gebied (volgens GP). Het gebied is vrijwel volledig in landbouwgebruik (graslanden en maïsakkers) maar behoudt alsnog zijn kleinschaligheid door typische langwerpige percellering (haaks op de Laakbeek) en de aanwezigheid van kleine landschapselementen en het verloop van Laakbeek en haar zijrivier de Delloop. Het gebied is niet bebouwd doch vrijwel volledig omsloten door bebouwing. Het zuidoostelijk deel is natter en slechts beperkt in landbouwgebruik (graslanden) en vormt aldus een complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen. Gezien het landbouwkarakter wordt geopteerd dit gebied te bevestigen als agrarisch gebied maar met overdruk natuurverweving. Het vormt hiermee dan ook de westelijke voortzetting van het randstedelijk groengebied Molenvloet (binnen het RSG Turnhout) in de Laakbeekvallei.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 3.08 vormt het natuurcomplex Kievitsheide – Ekstergoor - Duivelskuilen en is volgens het GP grotendeels bestemd als natuurgebied, woonuitbreidingsgebied en bosgebied met resten van stortgebieden, uitgeklaide ontginningsgebieden en een klein dagrecreatiegebiedje. Het gebied werd uitgebreid met delen in agrarisch gebied die niet in landbouwgebruik zijn, volledig bebost zijn en biologisch waardevol tot zeer waardevol zijn en aansluiten bij het geheel. De omzetting van het niet gerealiseerde woonuitbreidingsgebied Ekstergoor naar natuurgebied is een expliciete vraag van de gemeente Beerse zoals reeds verankerd in een gemeenteraadsbesluit en zoals bleek uit de adviezen in het kader van het planningsproces voor afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur. Dit gebied is in natuurontwikkeling en vormt een essentiële schakel in de natuurverbinding tussen Ekstergoor en Kievitsheide.

Gezien de bestaande en intussen gerealiseerde natuurwaarden, de overdruk VEN en deels SBZ-H voor grote delen van het gebied en een beperkt landbouwgebruik vrijwel uitsluitend bestaand uit blijvend grasland krijgt het gebied grotendeels de bestemming natuurgebied met overdruk GEN en wordt hiermee uitvoering gegeven aan de gewenste ruimtelijke structuur voor versterking van dit gebied volgens concept 15.

Gemengd open ruimtegebied met cultuurhistorische waarden

Gebied 3.09 vormt een geïsoleerd agrarisch gebied ter hoogte van de voormalige vliegtuiglods (Ekstergoor). Het gebied vormt een open landschap van weilanden rondom een voormalige hoeve die in gebruik is door ANB voor het beheer van de veestapel die ingezet wordt voor beheer van het omliggende natuurcomplex. Op termijn wordt dit Groen Huis uitgebouwd tot een natuureducatief centrum en poort voor ontsluiting van het natuurcomplex Ekstergoor – Hoge Bergen. Vanwege de huidige agrarische bestemming volgens het gewestplan, de opties voor een gemengde toekomstige invulling, de ligging buiten habitatrichtlijngebied en Ven-gebied wordt geopteerd om dit gebied te bestemmen tot 'gemengd open ruimtegebied'.

Gebied 3.10 vormt een gebied deels als landschappelijk waardevol agrarisch gebied en als natuurgebied bestemd volgens het gewestplan dat als eenheid kan worden beschouwd waarin zowel landbouw (graslanden), natuur en erfgoed (kasteel met vijver) een plaats kunnen krijgen. Als differentiatie en ter versterking van de realisatie van de zuidelijke natuurverbinding wordt dit gebied herbestemd als gemengd open ruimtegebied.

Bosgebied

Gebied 3.11 vormt een bosrestant niet direct aansluitend bij het groter geheel van natuurcomplex maar dienstig als bufferzone tussen woongebied en open ruimte.

Gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater

Gebied 3.12 betreft een zuidelijke uitbreiding van de afvalwaterzuiveringsinfrastructuur zonder noemenswaardige landschappelijke of ecologische waarde. Dit gebied wordt als dusdanig gelijkaardig als het naastgelgen RWZI bestemd als gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater.

7.2.4 Deelplan 4 Oost: Oosteneinde–Meienbos–Nieuwhoeve

In algemene zin is het gebied te verdelen in:

- een noordwestelijk deel agrarisch gebied (GP): een open landschap met nog wat dreefstructuren en aangrenzend aan de nieuwe ontginningsgebieden Meienboshoeve (RUP Klei van de Kempen);
- een oostelijk deel landschappelijk waardevol agrarisch gebied (GP): een meer gesloten landbouwgebied met veel KLE's en verspreide bosjes;
- een zuidwestelijk deel grotendeels bestemd als natuurgebied en stortgebied (GP): natuurcomplex ontstaan door voormalige ontginningsactiviteit.

Op de overgang tussen het oostelijk agrarisch gebied en het natuurgebied rest nog een deel van het bestaande in exploitatie zijnde ontginningsgebied.

In de gewenste ruimtelijke structuur is die drieledigheid tevens duidelijk: samenhangend agrarisch gebied in het noordwesten (concept 10), mozaïklandschap in het oostelijk deel (concept 18/36) en een hoogwaardig natuurcomplex in het zuidwesten (concept 15). In de verdere differentiatie van deze gebieden komt het er vooral op aan keuzes te maken in de overgangen tussen deze grote blokken op basis van biologische waarde, huidig voorkomen, potenties voor toekomstig gebruik. Een tweede aandachtspunt is de elementen met erfgoedwaarde die mogelijk een vertaling kunnen krijgen in het gewestelijk RUP (dreef Boensberghoeve als lijnbaken,

Hierna wordt per gebied verder ingegaan op deze differentiatie.

Agrarische gebieden:

Gebieden 4.01 en 4.02 vormen de resterende landbouwgebieden (op uitzondering van enkele zonevreemde bewoning) tussen N124 en de bestaande en nieuwe ontginningsgebieden rond Meienboshoeve. Deze gebieden zijn intensief als agrarisch gebied in gebruik (serre, maïs, sierteelten) met nabijgelegen landbouwbedrijfszetels en hebben een op zich lage biologische en landschappelijke waarde. Tot het gebied 4.02 behoort ook een voormalig ontginningsgebied op verlaagd niveau dat momenteel in uitvoering is.

Gebied 4.03 vormt een ontgonnen deel agrarisch gebied op verlaagd niveau omgeven door het nieuwe ontginningsgebied Meienboshoeve Oost en in het zuiden begrensd door een voormalige ontginning (in natuurontwikkeling) in agrarisch gebied. De bevestiging van agrarisch gebied in deze omgeving past in de bepaling van de noordgrens van het natuurcomplex en de (toekomstige context van het noordelijk hiervan gelegen ontginningsgebied.

Gebieden 4.04, 4.05 en 4.06 vormen de uitgesneden huiskavels uit agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (gebied 4.07).

Agrarische gebieden met overdruk NVW

Gebied 4.07 landschappelijk waardevol agrarisch gebied volgens het gewestplan gevat tussen tussen R13 (ring rond Turnhout), het kanaal en de N142. Het gebied wordt ondanks intensief landbouwgebruik gekenmerkt door de aanwezigheid van biologisch zeer waardevolle bosjes, houtkanten, dreefstructuren en de beekbegeleidende begroeiing van de Achterstoktloop die het gebied zuidoost-noordwest doorsnijdt. In uitvoering van de gewenste structuur en aansluitend bij het randstedelijk groengebied de Wieltjes (overzijde R13 en binnen het RSG Turnhout) wordt dit gebied herbestemd als agrarisch gebied met overdruk natuurverweving op uitzondering van de uitgesneden huiskavels (zie 4.04-4.06) en de bij het grotere natuurgebied aansluitende bosjes (zie 4.08 en 4.11).

Natuurgebied

Gebied 4.08 vormt een decentraal gelegen bebost gebied van zekere omvang en biologisch zeer waardevol grenzend aan de ring rond Turnhout en het kanaal en aansluitend bij het omgevende natuurgebieden. Ter versterking van de oostelijke relatie met de gemengde open ruimtegebieden binnen het stedelijk gebied en het stadsbos RSG Turnhout zuidelijk van het kanaal ('groene sikkels'), wordt dit gebied herbestemd als natuurgebied.

Natuurgebied met overdruk GEN

Gebied 4.09 vormt het natuurcomplex Boensberg-Oosteneinde met uitlopers langs het kanaal in oostelijke richting en momenteel reeds bestemd als natuurgebied volgens het gewestplan en het gewestelijk RUP Klei van de Kempen. Aan de oostzijde wordt een logische begrenzing gezocht met het agrarische gebied. Op de noordwestgrens wordt geopteerd om een deel van het gewestelijk RUP Milieubedrijf Beerse-Merksplas (voormalig stort) op te nemen binnen het natuurcomplex en te herbestemmen als natuurgebied met overdruk GEN. Een andere zone waarop specifieke installaties staan in functie van afvalverwerking, wordt buiten het plangebied gehouden.

Bosgebied

Gebieden 4.10 tot 4.14 vormen de bosjes met een relatieve omvang van omtrent 5 ha die bevestigd worden binnen dit agrarisch gebied met overdruk natuurverweving.

Ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied

Gebied 4.15 vormt het restant van het ontginningsgebied waar alsnog exploitatie plaats vindt. De contour van de GP-bestemming ontginningsgebied werd reeds bijgesteld in het RUP Klei van de Kempen door schrapping van ontginningsgebied voor percelen waarop landbouwbedrijfszetels en hun huiskavel gelegen zijn (zuidelijke begrenzing). Een voorstel om een verdere bijstelling van de noord (bestaande ontgonnen delen) en oostgrens (afstemming op bestaande landbouwbedrijven en bewoning) wordt hier gedaan voor het resterende deel van het ontginningsgebied.

8 Stedenbouwkundige voorschriften

8.1 Vertaling naar verordenende stedenbouwkundig voorschriften

Voorschriften houden nog geen rekening met gebiedsgerichte bepalingen.

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
AG <i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie landbouw</i> Artikel 1. Agrarisch gebied Artikel 1.1. Bestemming Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven, zijn toegelaten. Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken. Artikel 1.2. Bepalingen mbt de aan landbouw verwante bedrijven In het gebied zijn ook aan de landbouw verwante bedrijven toegelaten voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving en ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Die bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergisting.	<i>Onder landbouw wordt verstaan: landbouw in de ruime zin van het woord, namelijk het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden.</i> <i>Het kweken of houden van planten of dieren als recreatieve activiteit, los van een agrarische beroepsactiviteit in hoofd- of nevenberoep en niet met oog op het produceren voor de markt, wordt beschouwd als hobbylandbouw en is niet toegelaten.</i> <i>“Agrarische bedrijven in hoofd- en nevenberoep zijn bedrijven die dierlijke of plantaardige producten voortbrengen voor de markt. De bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Op het bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn de verkoop van hoeveproducten, de bewerking van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoerisme”. (RSV p. 397)</i> <i>Bij beroepslandbouw zijn ook toegelaten: zorgboerderijen en landbouweducatie, voor zover dat een integrerend deel uitmaakt van een landbouwbedrijf, waterverzamelbekken op het niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige werken om erosie te vermijden of te bestrijden ...</i> <i>Bij toegelaten verblijfsgelegenheid gaat het geenszins om grootschalige toeristische logies. Het voorzien in verblijfsgelegenheid moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoevetoerisme, het ter beschikking stellen van slaapruidten en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien in sanitair voor hoevekampen.</i> Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw, kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen en bepaalde vormen van dienstverlening zijn enkel toegelaten als functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarisch gebied. Nieuwe inplantingen zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied. Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor of de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de omgeving. Ze zijn klein van omvang en sluiten wat schaal betreft aan bij de omgeving. Voorbeelden zijn een lokaal conditioneringsbedrijf voor verse producten, lokale loonwerkers, kleinschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke lokale toeleverende en verwerkende uitbreiden en zich inplanten op lokale bedrijventerreinen. (RSV p. 397) In het agrarisch gebied kunnen ze enkel toegelaten worden als functiewijziging in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Regionale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de regio. Voorbeelden zijn veevoeder- en meststoffenfabrieken, slachthuizen, vleeswarenfabrieken, conservenbedrijven, groothandelsmarkten, grootschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke regionale toeleverende en verwerkende bedrijven uitbreiden en

Onder landbouw wordt verstaan: landbouw in de ruime zin van het woord, namelijk het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden.

Het kweken of houden van planten of dieren als recreatieve activiteit, los van een agrarische beroepsactiviteit in hoofd- of nevenberoep en niet met oog op het produceren voor de markt, wordt beschouwd als hobbylandbouw en is niet toegelaten.

"Agrarische bedrijven in hoofd- en nevenberoep zijn bedrijven die dierlijke of plantaardige producten voortbrengen voor de markt. De bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Op het bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn de verkoop van hoeveproducten, de bewerking van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoerisme". (RSV p. 397)

Bij beroepslandbouw zijn ook toegelaten: zorgboerderijen en landbouweducatie, voor zover dat een integrerend deel uitmaakt van een landbouwbedrijf, waterverzamelbekken op het niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige werken om erosie te vermijden of te bestrijden ...

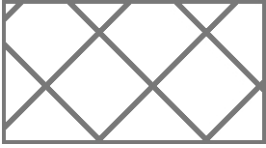
Bij toegelaten verblijfsgelegenheid gaat het geenszins om grootschalige toeristische logies. Het voorzien in verblijfsgelegenheid moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoevetoerisme, het ter beschikking stellen van slaapruidten en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien in sanitair voor hoevekampen.

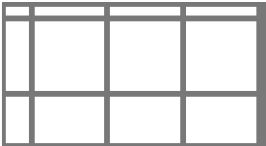
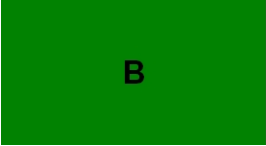
Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw, kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen en bepaalde vormen van dienstverlening zijn enkel toegelaten als functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarisch gebied. Nieuwe inplantingen zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied.

Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor of de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de omgeving. Ze zijn klein van omvang en sluiten wat schaal betreft aan bij de omgeving. Voorbeelden zijn een lokaal conditioneringsbedrijf voor verse producten, lokale loonwerkers, kleinschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke lokale toeleverende en verwerkende uitbreiden en zich inplanten op lokale bedrijventerreinen. (RSV p. 397) In het agrarisch gebied kunnen ze enkel toegelaten worden als functiewijziging in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies.

Regionale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen noodzakelijk voor de verwerking van landbouwproducten afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de regio. Voorbeelden zijn veevoeder- en meststoffenfabrieken, slachthuizen, vleeswarenfabrieken, conservenbedrijven, groothandelsmarkten, grootschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke regionale toeleverende en verwerkende bedrijven uitbreiden en

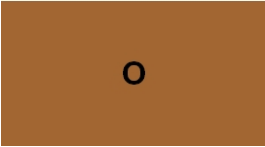
Artikel 1.3. Bepalingen mbt de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen Als een gemeente voor een deel of delen van dit gebied een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opmaakt met voorschriften voor een of meer bedrijven waarvan de functie geen verband houdt met de algemene bestemming van het gebied, krijgen de voorschriften van dat plan na goedkeuring ervan voorrang op de voorschriften, opgenomen in dit plan. Artikel 1.4. Bepaling voor beperkte handelingen van waterbeheer in of nabij valleien Handelingen die nodig of nuttig zijn voor de volgende activiteiten zijn toegelaten: - Het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien; - Het behoud en herstel van de structuurkenmerken van rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - Het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - Het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; De in artikel 1.1 tot 1.3 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheersfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.	nieuwe bedrijven zich inplanten op gemengde regionale bedrijventerreinen, op bedrijventerreinen voor agro-industrie en op bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven. (RSV p. 398) Deze bedrijven zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied, ook niet als functiewijziging in bestaande gebouwen. Tuinaanlegbedrijven zijn enkel toegelaten als functiewijziging in bestaande gebouwen. De oppervlakte ingenomen voor opslag van materialen of het conditioneren van planten bedraagt maximum een halve hectare. Tuincentra zijn kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen kunnen verdelen. Ze onderscheiden zich van de toeleverende en verwerkende bedrijven doordat ze niet exclusief op de beroepslandbouw gericht zijn (RSV p. 398). De bedrijven zijn niet toegelaten in het agrarisch gebied, ook niet als functiewijziging. Als mestbehandeling en mestvergisting worden het proces beschouwd waarbij minstens 60 % van het gewicht van de te verwerken producten bestaat uit stromen direct afkomstig uit land- en tuinbouw en maximaal 40 % uit andere organische en biologische stromen. (omzendbrief RO 2006/01 van 19 mei 2006) Agrarische (bedrijfs)gebouwen die uit de agrarische bedrijfsvoering worden uitgestoten, kunnen een functie krijgen (1) als aan de landbouw dienstverlenende bedrijven met een beperkte ruimtelijke dynamiek; (2) voor laagdynamische aan het buitengebied gekoppelde recreatieve functies; (3) als bestemming van het wonen, los van de agrarische structuur mits het beantwoordt aan de grenzen gesteld aan zonevreemde woningen. (RSV p. 399). In praktijk is dit geregeld via de mogelijkheden voor zonevreemde constructies in de Codex RO en de mogelijkheden voor functiewijzigingen in het betreffende uitvoeringsbesluit. In de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens begrepen: de overstromingsgevoelige gebieden, aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bijvoorbeeld hermeandering, verbreding of herinrichting van de bedding, herwaardering winterbed, vertraging waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding. Handelingen om de waterkwaliteit te verbeteren, zijn bijvoorbeeld buffering van waterlopen tegen vervuiling. Handelingen in functie van de verbetering van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bijvoorbeeld het opheffen van barrières, het behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden. In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur daarvoor, zoals dijken, stuwen, pompinstallaties, toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn onder meer woongebieden en bedrijventerreinen ... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen. Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet Integraal Waterbeleid. Indien mogelijk en opportuun worden bij voorkeur de technieken van natuurtechnische milieubouw gehanteerd bij de aanleg van waterbeheersinfrastructuur, namelijk een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zo veel mogelijk te behouden, te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot 'milieuvriendelijke' oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze
--	--

Artikel 1.5 natuurverweving in overdruk op agrarisch gebied <i>Aanduiding in overdruk. Deze overdruk behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevenschikt zijn. In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikels 1.1 tot 1.4 volgende bijkomende bepalingen: - De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden. - Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten. - Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten	technieken zijn omschreven in de vademecums Natuurtechniek (http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek). In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functies landbouw en natuur. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare landbouwactiviteiten ruimtelijk ondersteund te worden. Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON). Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat naast de maatregelen in het decreet natuurbehoud vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4, hoofdstuk V, en hoofdstuk VI, er ten aanzien van de eigenaars en grondgebruikers slechts stimulerende maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van: - een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet; - de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine landschapselementen, de fauna en de flora; - het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies; - het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen; - de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen. Het oprichten van nieuwe bedrijfszetels is uitgesloten. Een aantal constructies zijn vrijgesteld van stedenbouwkundige vergunning en derhalve ook toegelaten in het agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (art. 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010). Het gaat o.a. over constructies voor de teelt of bescherming van landbouwgewassen (bv. plastic tunnels, roterend luchtmenttoestel of netten tegen hagelschade...); open afsluitingen, schuilhokken voor weidedieren... Serres en stallen behoren tot de niet-toegelaten constructies. Schuilhokken zijn eenvoudige en verwijderbare constructies met één zijde (deels) open. Een stalling daarentegen is, anders dan een schuilhok, een omsloten en overdekte ruimte, een houten of stenen gebouw dat dient tot verblijf van weidedieren en waarin één of meerdere van die dieren tijdelijk of permanent kunnen verblijven en/of gehuisvest worden.
 <i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie natuur en reservaat.</i> Artikel 2. Natuurgebied Artikel 2.1. Bestemming Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het	In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur.

herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en het bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden, zijn toegelaten. Artikel 2.2. Grote eenheid natuur in overdruk over natuurgebied <i>Overdruk.</i> <i>Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur. Artikel 2.3. gebiedsspecifieke bepaling voor beperkte handelingen van waterbeheer in of nabij valleien. Handelingen die nodig of nuttig zijn voor de volgende activiteiten zijn toegelaten: - Het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien; - Het behoud en herstel van de structuurkenmerken van rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - Het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - Het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; De in artikel 2.1 tot 2.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheersfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.	Onder bos wordt begrepen: ecologisch beheerd bos als vermeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet. Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het natuurgebied in kwestie, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Dit gebied wordt aangeduid als een grote eenheid natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing op dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor de bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen. Dit gebied wordt beschouwd als een grote eenheid natuur in ontwikkeling (GENO) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur in ontwikkeling zijn van toepassing in dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor de bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen. Het ruimtelijk beleid is gericht op de ruimtelijke ondersteuning van het behoud van de huidige biologische waarde en op de ontwikkeling van een hogere biologische waarde. De ruimtelijke ondersteuning houdt randvoorwaarden in voor het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige ecotopen. Verder houdt de ruimtelijke ondersteuning een gefaseerde omzetting in van het grondgebruik naar een gebruik dat het herstel en de ontwikkeling van de gewenste ecotopen toelaat. Bestaande activiteiten in het gebied kunnen behouden blijven totdat de natuurbestemming gerealiseerd is. Dat is een feitelijke kwestie. De activiteiten in het gebied moeten het behoud van de reeds aanwezige natuurwaarden garanderen en mogen het herstel en de verdere ontwikkeling ervan niet hypothekeren. De oprichting van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten. Serres en stallen behoren tot de niet-toegelaten gebouwen en vergelijkbare constructies.
 <i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'bos'.</i> Artikel 3. Bosgebied Artikel 3.1 Bestemming Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten.	“Bos” moet in ruime zin geïnterpreteerd worden, zoals in het Bosdecreet. Open plekken in het bos vallen daar bijvoorbeeld ook onder Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als bosgebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende

Art.3.2 Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Tot aan de realisatie van de bestemming zijn per perceel de handelingen toegelaten die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven. Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten met uitzondering van het oprichten van schuilhokken voor dieren voor zover de omvang ervan in verhouding staat tot de begraasbare oppervlakte.	rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten voor zover ze rechtstreeks gerelateerd zijn aan de functies van het bos zoals gedefinieerd in het bosdecreet. Het gaat bijvoorbeeld om: - gebouwen die noodzakelijk voor het beheer van en het toezicht op de bossen, op voorwaarde dat ze niet kunnen worden gebruikt als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). - sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar in het bosgebied voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen. Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het bos zijn bijvoorbeeld: - voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken, inrichtingen voor speelbossen en speelweiden zoals klim- en speeltuigen... - voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het bos voor recreatief medegebruik zoals toegangspoortjes, afsluitingen, knuppelpaden, vogelkijkhutten, voorzieningen voor paalkamperen... De omvang van deze voorzieningen (bv. parkeerplaatsen) is in verhouding tot de omvang van het bos. Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecommunicatie, afvalwater...). In de stedenbouwkundige voorschriften worden geen bepalingen opgenomen m.b.t. zonevreemde woningen en andere constructies, niet zijn de woningbouw. Voor deze woningen en constructies gelden de bepalingen van de artikels 4.4.10 tot 4.4.22 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening inzake de basisrechten voor zonevreemde constructies: - Volgens deze bepalingen is in bosgebied enkel het bestendigen van de bestaande vergunde woningen en constructies en het verbouwen binnen het bestaande volume toegelaten. Uitbreiden is niet toegelaten. - Herbouw binnen vergund of vergund geacht volume, met een maximum van 1000 m³ voor woningen, is enkel toegelaten na vernietiging of beschadiging door een vreemde oorzaak (bv. brand...) die de eigenaar niet kan worden toegerekend (cfr. Codex Ruimtelijke Ordening artikel 4.4.21 en 4.4.22). In de stedenbouwkundige voorschriften worden geen bepalingen opgenomen m.b.t. het woonrecht in weekendverblijven. Voor dit aspect gelden de bepalingen van het artikel 5.4.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening inzake woonrecht in weekendverblijven. Het bestendigen van het bestaande landbouwgebruik is toegelaten zolang de bosbestemming niet gerealiseerd is. Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten. Zijn evenwel toegelaten en worden niet als gebouwen en gelijkaardige constructies aangezien, voor zover ze nodig of nuttig zijn voor de bestaande landbouwactiviteiten: - plastic tunnels, constructies voor oogstbescherming (bv. roterend luchtmengtoestel of netten tegen hagelschade) en constructies voor kleinschalige energieopwekking die tijdelijk geplaatst worden of gemakkelijk verplaatsbaar zijn (bv. kleinschalig zonnepanelen om bv. een waterpomp te laten werken in een weide of om stroom op te wekken voor schrikdraad)... - schuilhokken voor het tijdelijk verblijf van grazende dieren, voor zover de omvang ervan in verhouding is tot de begraasbare oppervlakte en de aard en het aantal dieren waarvoor het bestemd is. Schuilhokken zijn eenvoudige en verwijderbare constructies met één zijde (deels) open. Serres en stallen daarentegen behoren tot de niet-toegelaten gebouwen en gelijkaardige constructies. Een stalling is, anders dan een schuilhok,
---	---

Artikel 3.3. gebiedsspecifieke bepaling voor beperkte handelingen van waterbeheer in of nabij valleien. Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten. De in artikel 3.1 tot 3.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.	een omsloten en overdekte ruimte, een houten of stenen gebouw dat dient tot verblijf van weidedieren en waarin één of meerdere van die dieren tijdelijk of permanent kunnen verblijven en/of gehuisvest worden. In de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Werken en handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Werken en handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen. Vergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Indien mogelijk en opportuun worden bij voorkeur de technieken van natuurtechnische milieubouw gehanteerd bij de aanleg van waterbeheersinfrastructuur, zijnde een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (http://www.lne.be/themas/milieu-en-infrastructuur/vademecums-natuurtechniek).
<i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'overig groen'.</i> Artikel 4. Gemengd openruimtegebied Artikel 4.1 Bestemming Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevensgeschikte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten, met uitzondering van het oprichten van gebouwen behoudens de overige bepalingen van dit artikel.	Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als openruimtegebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. Het openruimtegebied is in principe een bouwvrij gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt kunnen worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, kooien, bergplaats voor materiaal ...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor openruimtegebieden met een aanzienlijke oppervlakte. Conform de bepalingen van artikels 4.4.4 en 4.4.5 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn handelingen gericht op het sociale-culturele of recreatieve medegebruik of handeling gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden vergunbaar voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen. Handelingen van algemeen belang zijn toelaatbaar op basis van artikel 4.4.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Daaronder vallen ook

Artikel 4.2. bepaling m.b.t. recreatief medegebruik en nutsvoorzieningen Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden zijn, in uitzondering op het onbebouwde karakter van het gebied, de volgende handelingen toegelaten: - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie; - het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw. Artikel 4.3 Bepalingen m.b.t. de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen voor zonevrije woningen Gemeenten kunnen binnen het gemeend openruimtegebied een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opmaken met bepalingen inzake bestaande zonevrije woningen. Bestaande gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen betreffende zonevrije woningen behouden hun rechtskracht.	de aanleg van fiets- en wandelpaden, de herinrichting of aanpassing van lokale wegen, de aanleg van lokale nutsleidingen (elektriciteit, aardgas, drinkwater, telecomunicatie, afvalwater...). In de stedenbouwkundige voorschriften worden geen bepalingen opgenomen m.b.t. zonevrije woningen en andere constructies, niet zijn de woningbouw. Voor deze woningen en constructies gelden de bepalingen van de artikels 4.4.10 tot 4.4.23 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening inzake de basisrechten voor zonevrije constructies en zonevrije functiewijzigingen: - Volgens deze bepalingen is het toegelaten bestaande, niet verkrotte woningen en constructies niet zijnde woningbouw te verbouwen of te herbouwen. Bestaande woningen kunnen worden uitgebreid tot 1000 m³ en het aantal wooneenheden blijft beperkt tot het bestaande aantal. Bij herbouw blijft het volume van de herbouwde woning beperkt tot 1000 m³, ook als het bestaande volume groter is. - Functiewijzigingen kunnen toegelaten conform de bepalingen van artikel 4.4.23 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Tot kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve, recreatieve of agrarische functie van het gebied worden gerekend: - speeltuigen, speelbossen en speelweiden, een (overdekte) picknickplaats, zitbanken, vuilnisbakken, beperkte sanitaire voorziening... - toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafluitingen, informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten... - paden voor niet-gemotoriseerd verkeer: wandelen, fietsen, paardrijden ... Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding. - Kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw (schuilhokken, berguimten van beperkte omvang, afsluitingen, plastic tunnels die tijdelijk geplaatst worden, constructies voor oogstbescherming, (bv. roterend luchtmengetoestel of netten tegen hagelschade, kleinschalige vaste constructies om zonne-energie te capteren (bv. in functie van een waterpomp)...). Serres zijn niet toegelaten. - Kleinschalige infrastructuur voor het gebruik van vijvers voor hengelsport (clublokaal, berguimte, schuilplaatsen, visplatformen, beperkte sanitaire voorziening, beperkte parkeervoorziening in waterdoorlatende verharding, afsluitingen...) - Infrastructuur voor horeca, verblijfsrecreatie of hoogdynamische dagrecreatie is uitgesloten (sportvelden, golfterreinen, permanente kampeervoorzieningen...) Deze ruimtelijke uitvoeringsplannen kunnen de basisrechten inzake zonevrije woningen in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aanvullen en uitbreiden. Dergelijk plan kan evenwel ook strengere voorwaarden bepalen op het vlak van de maximaal toegelaten volumes bij herbouw.
 Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie ontginning en waterwinning, subcategorie voor de winning van oppervlaktedelfstoffen. Artikel 5. Gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming agrarisch gebied Artikel 5.1 bestemming Het gebied is bestemd voor de ontginning van leem. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn om leem te winnen en mechanisch te behandelen, zijn toegelaten voor zover het tijdelijke infrastructuur betreft, wat moet blijken uit de fasering van de ontginning en de eindafwerking met het oog op de nabestemming. Verwerking is uitgesloten. Het bouwen van gebouwen en het plaatsen van installaties voor de verwerking van oppervlaktedelfstoffen is niet toegestaan tenzij anders bepaald in artikel 1.3 gebied voor veldsteenbakkerij.	Het gebied is bestemd voor de winning van oppervlaktedelfstoffen, waarbij: - het gebied als tijdelijke hoofdfunctie de ontginning van primaire delfstoffen, namelijk leem krijgt, overeenkomstig de wetgeving inzake de ontginning van delfstoffen; - het gebied onmiddellijk voor ontginning kan worden aangesneden; - tijdelijke infrastructuur voor de ontginningsactiviteit en de mechanische behandeling van de ontgonnen delfstoffen is toegelaten. Die constructies moeten na de ontginning worden

Als het noodzakelijk is voor de ontginning van leem of de kwalitatieve inrichting met het oog op de nabestemming van het gebied, is het herstel, de heraanleg of de verplaatsing van bestaande ondergrondse transportleidingen ook toegelaten.

De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van de ontginning op het gebied en de omgeving moet zo beperkt mogelijk gehouden worden.

De ontginning van leem is alleen toegelaten na voorlegging van een inrichtingsstudie bij de vergunningsaanvraag. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op de beoordeling van de vergunningsaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied. De inrichtingsstudie zal ten minste het volgende aantonen: de diepte van de ontginning, de fasering van de ontginning, rekening houdend met de artikelen over de fasering, de gebiedsspecifieke functie van de buffer per ontginningsfase en de opvulling met het oog op de realisatie van de nabestemming. De fasering van de ontginning gebeurt met het oog op het beperken van de activiteiten in de tijd en het beperken van de impact op de omgeving en het zo snel mogelijk realiseren van de nabestemming agrarisch gebied.

Artikel 5.2. Nabestemming agrarisch gebied

AG

Overdruk.

Vanaf de inwerkingtreding van de nabestemming behoort dit gebied tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.

Na de ontginning is het gebied bestemd voor beroepslandbouw, zorgboerderijen en landbouweducatie.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven, zijn toegelaten.

Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken en ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie landbouw.

Verblijfsgelegenheden binnen de bestaande hoofdzakelijk vergunde gebouwen, en sanitaire voorzieningen voor hoevekamperen, die ondergeschikt zijn aan het landbouwbedrijf, zijn toegelaten

In het gebied zijn ook bedrijven toegelaten die verwant zijn aan de landbouw, voor zover hun aanwezigheid in het agrarische gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving en ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Die bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling, en mestvergisting.

verwijderd.

- verwerking is uitgesloten tenzij anders vermeld in artikel 1.3;

Onder mechanische behandeling wordt onder meer begrepen: zeven, mengen, breken. Hierbij wordt de ruwe delfstof bewerkt tot een vorm die transporteerbaar is naar de verwerkers.

Onder verwerking wordt begrepen een grondstof of halffabrikaat gebruiken om een eindproduct te vervaardigen. In casu betekent dit het vormen, drogen en bakken van (bak)steenproducten.

Een buffer behoort tot het gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen en vormt een overgang tussen het gebied en de aangrenzende bestemmingen. Naargelang van de aard van de aangrenzende bestemming en de functie die het zal vervullen, zal de buffer gebiedsspecifiek moeten worden ingevuld. Dit betekent dat de buffer in open landschap een afschermdende, landschappelijke functie heeft en dat de buffer ten aanzien van woongebied een functie zal hebben ter mildering van de milieuhinder (geluid, stofhinder, zichthinder).

Onder landbouw wordt verstaan: landbouw in de ruime zin van het woord, namelijk het beroepsmatig kweken van planten of dieren voor de markt en niet voor recreatieve doeleinden.

Het kweken of houden van planten of dieren als recreatieve activiteit, los van een agrarische beroepsactiviteit in hoofd- of nevenberoep en niet met oog op het produceren voor de markt, wordt beschouwd als hobbylandbouw en is niet toegelaten.

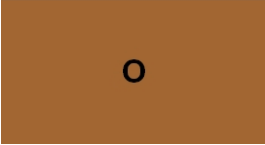
Agrarische bedrijven in hoofd- en nevenberoep zijn bedrijven die dierlijke of plantaardige producten voortbrengen voor de markt. De bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Op het bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit voorkomen op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn de verkoop van hoeveproducten, de bewerking van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoerisme. (RSV p. 397)

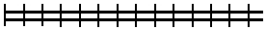
Onder de noemer beroepslandbouw zijn ook toegelaten: zorgboerderijen en landbouweducatie, voor zover die een integrerend deel uitmaken van een landbouwbedrijf; een waterverzamelbekken op het niveau van het landbouwbedrijf; kleinschalige werken om erosie te vermijden of te bestrijden ...

Bij toegelaten verblijfsgelegenheden gaat het geenszins om grootschalige toeristische logiezen. Het voorzien in verblijfsgelegenheden moet proportioneel bekeken worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met de sectorale wetgeving. Het gaat bijvoorbeeld om hoevetoerisme, het ter beschikking stellen van slaapruidten en sanitair voor jeugdkampen of het voorzien in sanitair voor hoevekamperen.

Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw, kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten of land- en tuinbouwgrondstoffen verdelen, en bepaalde vormen van dienstverlening zijn alleen toegelaten als functiewijziging van bestaande gebouwen in het agrarische gebied. Nieuwe inplantingen zijn niet toegelaten in het agrarische gebied.

Lokale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen die noodzakelijk zijn voor de verwerking van landbouwproducten, afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de omgeving. Ze zijn klein van omvang en sluiten wat schaal betreft aan bij de omgeving. Voorbeelden zijn een lokaal conditioneringsbedrijf voor verse producten, lokale loonwerkers, kleinschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke lokale toeleverende en verwerkende bedrijven uitbreiden en zich vestigen op lokale bedrijventerreinen. (RSV p. 397) In het agrarische gebied kunnen ze alleen toegelaten worden als functiewijziging in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies.

	<i>Regionale toeleverende en verwerkende bedrijven met een ruimtelijk-functionele relatie met de landbouw zijn bedrijven die de toelevering verzorgen van landbouwgrondstoffen die noodzakelijk zijn voor de verwerking van landbouwproducten, afkomstig van de beroepslandbouwactiviteiten in de regio. Voorbeelden zijn veevoeder- en meststoffenfabrieken, slachthuizen, vleeswarenfabrieken, conservenbedrijven, groothandelsmarkten, grootschalige mestverwerking. In principe kunnen dergelijke regionale toeleverende en verwerkende bedrijven uitbreiden en kunnen nieuwe bedrijven zich vestigen op gemengde regionale bedrijventerreinen, op bedrijventerreinen voor agro-industrie en op bedrijventerreinen voor historisch gegroeide bedrijven. (RSV p. 398) Deze bedrijven zijn niet toegelaten in het agrarische gebied, ook niet als functiewijziging in bestaande gebouwen.</i>
 Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie ontginning en waterwinning, subcategorie gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen. Artikel 6. gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming natuurgebied Artikel 6.1 bestemming Het gebied is bestemd voor de ontginning van leem. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn om leem te winnen en mechanisch te behandelen, zijn toegelaten voor zover het tijdelijke infrastructuur betreft, wat moet blijken uit de fasering van de ontginning en de eindafwerking met het oog op de nabestemming. Verwerking is uitgesloten. Het bouwen van gebouwen en het plaatsen van installaties voor de verwerking van oppervlaktedelfstoffen is niet toegestaan. Als het noodzakelijk is voor de ontginning van leem of de kwalitatieve inrichting met het oog op de nabestemming van het gebied, is het herstel, de heraanleg of de verplaatsing van bestaande ondergrondse transportleidingen ook toegelaten. De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van de ontginning op het gebied en de omgeving moet zo beperkt mogelijk gehouden worden. De ontginning van leem is alleen toegelaten na voorlegging van een inrichtingsstudie bij de vergunningsaanvraag. De inrichtingsstudie is een informatief document voor de vergunningverlenende overheid met het oog op de beoordeling van de vergunningsaanvraag in het kader van de goede ruimtelijke ordening en de stedenbouwkundige voorschriften voor het gebied. De inrichtingsstudie zal ten minste het volgende aantonen: de diepte van de ontginning, de fasering van de ontginning, rekening houdend met de artikels over de fasering, de gebiedsspecifieke functie van de buffer per ontginningsfase en de opvulling met het oog op de realisatie van de nabestemming. De fasering van de ontginning gebeurt met het oog op het beperken van de activiteiten in de tijd en het beperken van de impact op de omgeving en het zo snel mogelijk realiseren van de nabestemming natuurgebied. Artikel 6.2 Nabestemming natuurgebied <i>Vanaf de inwerkingtreding van de nabestemming behoort dit gebied tot de bestemmingscategorie natuur en reservaat</i> Na de ontginning is het gebied bestemd als natuurgebied. Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en het bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden, zijn toegelaten.	Het gebied is bestemd voor de winning van oppervlaktedelfstoffen, waarbij: - het gebied als tijdelijke hoofdfunctie de ontginning van primaire delfstoffen, namelijk leem krijgt, overeenkomstig de wetgeving inzake de ontginning van delfstoffen; - het gebied onmiddellijk voor ontginning kan worden aangesneden; - tijdelijke infrastructuur voor de ontginningsactiviteit en de mechanische behandeling van de ontgonnen delfstoffen is toegelaten. Die constructies moeten na de ontginning worden verwijderd. Het bouwen van gebouwen en het plaatsen van installaties voor de verwerking van oppervlaktedelfstoffen is niet toegestaan. Onder mechanische behandeling wordt onder meer begrepen: zeven, mengen, breken. Hierbij wordt de ruwe delfstof bewerkt tot een vorm die transporteerbaar is naar de verwerkers. Een voorbeeld van een niet-toegelaten verwerkingsactiviteit is een betoncentrale. Een buffer behoort tot het gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen en vormt een overgang tussen het gebied en de aangrenzende bestemmingen. Naargelang van de aard van de aangrenzende bestemming en de functie die het zal vervullen, zal de buffer gebiedsspecifiek moeten worden ingevuld. Dit betekent dat de buffer in open landschap een afschermdende, landschappelijke functie heeft en dat de buffer ten aanzien van woongebied een functie zal hebben ter mildering van de milieuhinder (geluid, stofhinder, zichthinder). In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur. Onder bos wordt begrepen: ecologisch beheerd bos als vermeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet. Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasters of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het natuurgebied in kwestie, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang

Artikel 6.3 grote eenheid natuur in overdruk over de nabestemming natuurgebied Overdruk. Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de nabestemming. Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.	(schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Dit gebied wordt aangeduid als een grote eenheid natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor de bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.
 Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie gemeenschaps- en nutsvoorzieningen. Artikel 7. Gebied voor zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater Het gebied is bestemd voor infrastructuur van openbaar nut voor de zuivering van afvalwater. Alle handelingen voor de aanleg, het functioneren of de aanpassing van de infrastructuur voor de zuivering van afvalwater, zijn toegelaten. Daarnaast is het aanleggen van nieuwe nutsleidingen toegelaten.	<i>De zuiveringsinfrastructuur voor afvalwater omvat de installaties voor de zuivering van afvalwater, zoals collectoren, pompstations, rioleringen en de waterzuiveringsinstallaties, met inbegrip van de dienstgebouwen. De infrastructuur voor louter particulier gebruik valt daar niet onder omdat die niet onder de noemer van openbaar nut valt.</i> <i>De buffer moet gebiedsspecifiek bekeken worden.</i>
 <i>Aanduiding in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 8. Hoogspanningsleiding In het gebied, aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en de wijziging van een hoogspanningsleiding en haar aanhorigheden. Bij de beoordeling van de aanvragen voor vergunningen voor een hoogspanningsleiding en aanhorigheden wordt rekening gehouden met de in grondkleur aangegeven bestemming. De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de bestaande hoogspanningsleiding niet in het gedang worden gebracht.	Deze aanduiding betreft de bestaande en nieuwe (bovengrondse) hoogspanningsleidingen en aanhorigheden. Aanhorigheden van een hoogspanningsleiding zijn de constructies of gebouwen die nodig zijn om de leiding te kunnen exploiteren. De aanhorigheden kunnen bovengronds of ondergronds zijn.
 Overdruk symbolisch Deze overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie, maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur. Artikel 9. Leidingstraat	

In het gebied aangeduid met deze overdruk, zijn alle handelingen toegelaten voor de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van ondergrondse transportleidingen en hun aanhorigheden. Nieuwe leidingen worden gerealiseerd met het oog op het optimale ruimtegebruik van de leidingstraat. Bij de beoordeling van de aanvragen voor vergunningen voor een transportleiding en aanhorigheden wordt rekening gehouden met de in grondkleur aangegeven bestemming.

De in grondkleur aangegeven bestemming is van toepassing voor zover de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van de leidingen en hun aanhorigheden niet in het gedrang worden gebracht.

Een leidingstraat wordt symbolisch aangegeven, wat betekent dat de grenzen van de leidingstraat niet vastliggen.

Aanhorigheden van een leidingstraat zijn de constructies of gebouwen die nodig of nuttig zijn om de leidingen te kunnen exploiteren. De aanhorigheden kunnen bovengronds of ondergronds aangebracht zijn.

WERKDOCUMENT

9 Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van het gewestplan:

- het gewestplan nr. 16 Turnhout (KB 30.09.1977) (alle deelplannen);

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van gewestelijke RUP's:

- het Gewestelijk RUP 'Kindernouw- en Visbeekvallei' GEN (BVR 20.02.2004) (deelplan 3)
- het Gewestelijk RUP 'Leidingenstraat tussen Weelde en Zandhoven' (BVR 10.02.2006) (deelplannen 3 en 4)
- het Gewestelijk RUP 'Klei van de Kempen' (BVR 08.04.2011) (alle deelplannen)
- het Gewestelijk RUP 'Historisch Gegroeid Bedrijf: Milieubedrijf Beerse-Merksplas' (BVR 14.09.2012) (deelplan 2)
- het Gewestelijk RUP 'Afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout' (BVR 04.06.2004) (deelplannen 3 en 4);

De stedenbouwkundige voorschriften van de overlappende delen van gemeentelijke BPA's:

- het BPA 'Groenstraat' (Brecht) (MB 30.06.1994) (deelplan 1)
- het BPA 'Metallo Chimique' (Beerse) (MB 09.01.2004) (deelplan 3)
- het BPA 'Zonevreemde recreatie' (Rijkevorsel) (MB 11.10.2006) (deelplan 3)

Achtergrond : GRB, Bron : AGIV Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen

GEWESTELIJK RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN
Kempische Kring
Bijlage 1

CONCEPT

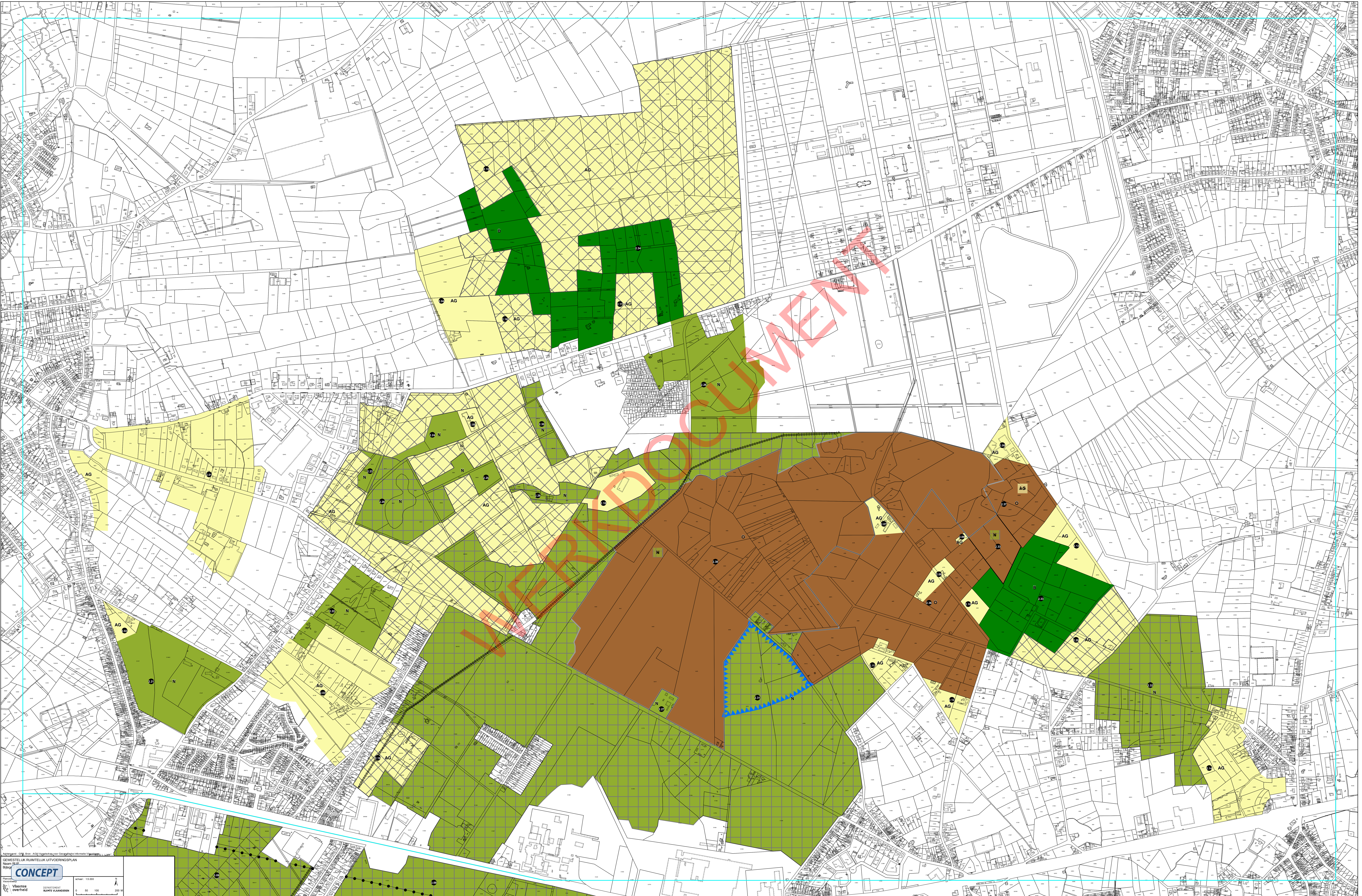
Plancode : 212_10386_00001
Voorontwerp

schaal : 1:5.000

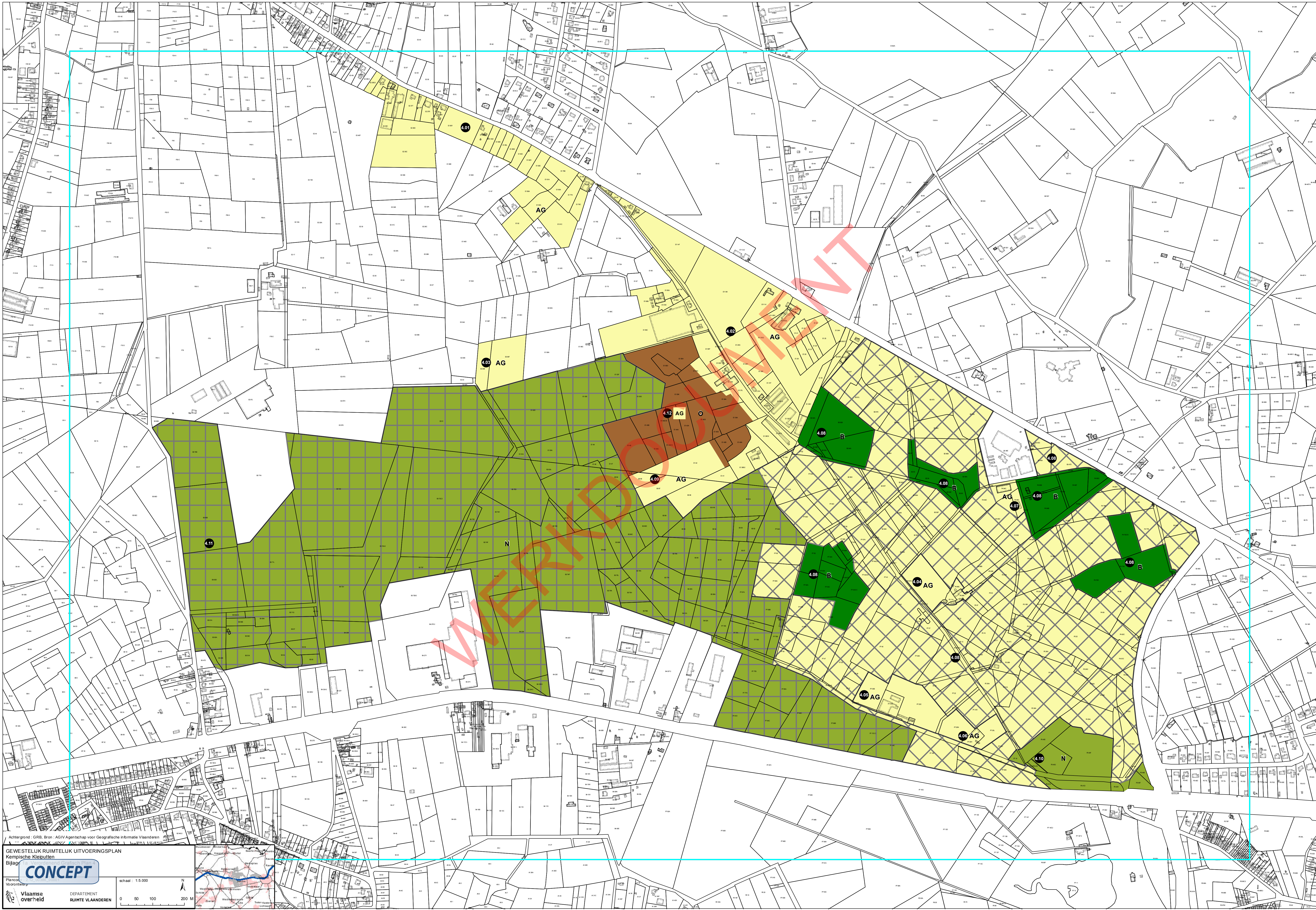
0 50 100 200 M

Vlaamse
overheid

DEPARTEMENT
RUIMTE VLAANDEREN

Achtergrond : GRB, Bron : AGIV Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen

GEWESTELIJK RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN
Kempische Kleiputten
Bijlage 1a: Verordening Grachten Plan 1

CONCEPT

Plancod: Voorontwerp

Vlaamse
overheid

DEPARTEMENT
RUIMTE VLAANDEREN

schaal : 1:5.000

0 50 100 200 M

N